

A. Debeljak:
Triglavu.

Božanstvo strogo bil si našim dedom.
Ko strele z gromom metal si ognjene,
prešinjala bojazen je Slovane,
kot da Morana jih ogrinja z ledom.

Usoda pa, ki vlada s tajnim redom
— kdo mogel bi spoznati sklepe njene? —
nam lepše tvoje lice razodene:
mi vnuki zremo s toplim te pogledom.

S teboj — očetom — mi se zdaj igramo.
Ko v osmo nosil si me cucoramo,
»Poglej«, si rekel, »v to megleno jamo!«

Pod mano v breznu moja senčna slika,
obdaja v krogu mavra jo velika,
za mano se pa mladi dan svetlika.

Janko Mlakar:
Spomini in opomini.

XVI.

Svoje dni so zlasti nemški planinci veliko tiskarskega in drugega črnila porabili za prepir, da li je planinstvo sport ali ne. Zdi se mi, da je bilo to delo neplodno, pa tudi nepotrebno; saj je sport jako raztegljiv pojem, nekako tako kakor harmonika. Ko sem hodil v gimnazijo, so včasih profesorji očitali kakemu lenemu dijaku iz bogate hiše, da mu je šola sport. Če se prav spominjam, se je tudi v »Vestniku« vnel pri neki priliki v tem oziru plamen prepirčka¹, ki pa je kmalu ugasnil.

Jaz mislim, da je planinstvo lahko sport, lahko pa tudi ne. Odvisno je od planinca, kako goji planinstvo in kako pojmuje sport. Tako je Tuma na občnem zboru l. 1929 prav posebno očital SPD,

¹ »Prepirčka« pravzaprav ni bilo; obširno pa sem z raznih vidikov skušal določiti meje sportnosti v planinstvu (P. V. 1931, str. 23—27), ravno v oceni dr. Tumove knjige »Pomen...«. Zaključil sem (str. 27) z besedami: »Ko bi ... iskali (v planinstvu) samo sportnega doživetja, bi imeli pač morda neko številce posameznikov alpinistov, kakor jih pogreša dr. Tuma, a slovenskega planinstva bi ne bilo! ... Ne ugiblajte torej, kako se Vaše delo opredeljuje in imenuje: sport ali nesport, alpinizem ali planinstvo ali kakorkoli; poglavitno je, da svoj posel, ki ste si ga odbrali in za katerega ste sposobni in voljni, vestno opravljate ter v prid brata, naroda, domovine vršite, skrbeč za umni napredek, povsod veseli, če najdete sodelavce, spoštuječ njih posebnosti in nazore... Planinstvo je tako obširno in dela v njem toliko, da lahko dobijo pri njem vsi svoje mesto delavnosti.« — Urednik.

da ne podpira Skale, »ki je izključno sportno društvo«. Takoj nato pa je pribil, da je Skala prevzela »kulturno delo«. Kako se to sklada, ne vem. Jaz sem vedno mislil in mislim še sedaj, da izključno sportna društva ne vrše kulturnega dela. Tako na primer se mi zdi, si nogometiši urijo telesne sile edino v ta namen, da bodo premagali nasprotnika. Kaj ima taka zmaga opraviti s kulturo, ne vem. Priznam pa, da je tudi pojem kulture zelo relativen in zelo raztegljiv.

Jaz ne razpravljam, kaj je sport in kaj ni, marveč hočem le poudariti, da je eden bistvenih znakov današnjega sporta tekma. Odpravite tekme, pa boste videli, kako se bodo vrste sportnikov zredčile! In ta znak ima tudi planinski sport, kolikor ga je. Seveda, nismo še doživeli, da bi stali sodniki z urami v rokah pri vstopu v Triglavsko steno in pri izstopu iz nje; toda tekme so pa le, oziroma tekmovanje. Tako tekmujejo planinski sportniki, kdo bo prvi prelezal to ali ono steno; če pa je bila že preplezana, iščejo variant. Ako imajo v načrtu kake prvenstvene ture ali tako imenovane nerešene probleme, jih skrbno skrivajo, da jih kdo ne prehit. Tekmujejo tudi v času, ki ga porabijo za turo, in v načinu, kako plezajo, z bivakom, brez njega, z vrvjo ali brez vrvi itd. Da se le postavi rekord.

Čemu vse to?

V nekem humorističnem listu sem videl naslikanega planinca, kako se krčevito oprijema skal, ko ne more ne naprej ne nazaj. Avtor mu je položil tele besede v usta: »Če priplezam na vrh, bom naredil prvenstveno turo; če pa padem in se ubijem, bom slavno končal. V vsakem slučaju bodo o meni govorili in pisali.« V teh besedah tiči precej resnice. Če bi se nihče ne zmenil za rekorde in rekorderje, da prepleza kdo to ali ono steno, bi se vrste tekmovalcev in tudi planinskih sportnikov precej zredčile.

Tako imenovano »rekorderstvo« v planinstvu je objektivno vzeto v nasprotju z moralo. Vem, da marsikomu ne bo to všeč, kar bom zapisal; kljub temu trdim: človeško življenje je predragoceno, da bi ga smel človek v veliko nevarnost postaviti samo zato, da reši ta ali oni »problem« v gorah; vrhu tega tak uspeh nima nikakega pomena za splošno dobrobit človeštva. Tudi planinec se mora zavedati, da je za svoje življenje odgovoren Stvarniku in bližnjemu.

Nekoč je šel Cilenšek s svojim prijateljem Čehom Vohanko na Razor. Na Planji pa se je ta ustavil in ni hotel naprej: »Jaz imam ženo in otroke,« je rekel in potrpežljivo čakal na Cilenška, kdaj se bo vrnil z vrha. Mož je ravnal lepše, kakor če bi bil šel naprej. Žase je smatral nadaljnjo pot za smrtnonevarno, obenem se je čutil odgovornega svoji družini in se je po tem prepričanju tudi ravnal.

Na nekem občnem zboru je Tuma hvalil naše plezalce, da »tvegajo« svoje življenje v gorah, ter jih je k temu še navduševal. Jaz sem mu to zameril in žal mi je bilo zanj, da je tako govoril. — Po mojem mnenju bi bilo mlade, za planinski »sport« navdušene fante svariti pred »tveganjem življenja«, ne pa jih k temu bodriti. Tuma naj bi vprašal njihove matere, kako sodijo o takem »tveganju«. Jaz jih nisem vprašal, same od sebe so mi povedale.

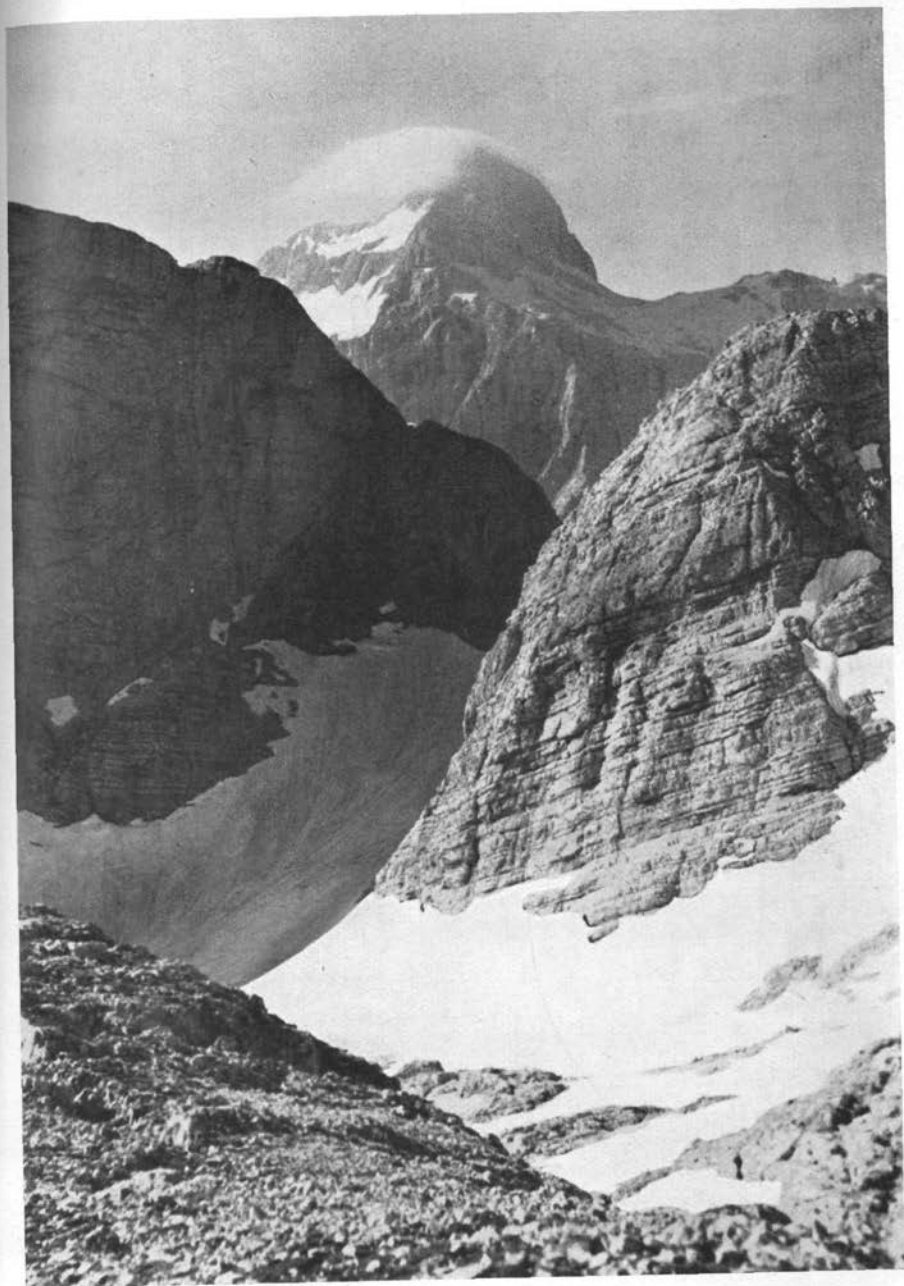

Foto Slavko Smolej, Jesenice

Triglav, na levi Stenar, na desni Križ

Nekoč je prišla gospa k meni in me je prosila, naj njenemu sinu, še dijaku, odsvetujem turo na Veliki Klek.

»Vi ne veste, koliko trpim zaradi tega, ker pleza fant po gorah. Cele noči prečujem in vedno s strahom čakam, kdaj mi ga bodo pripeljali mrtvega.«

In so ga ji res, še preden je k meni prišel po svet zaradi Velikega Kleka ...

Po nekem predavanju, ki sem ga imel v Mariboru, sem prejel tole pismo (doslovno, z napakami):

»Prečastiti! Večkrat nas posetite v Mariboru. A vedite da Vaši obiski o predavanjih gora in Alp mešajo našim otrokom samo glave. Zato toliko nesreč vsako leto. Kdo trpi starši. Vi ne ko ste samec. Ako pa vže imate radi dobička take shode, takrat jim pa na srce polagajte, radi severne stene Triglava in drugih nevarnih planin, da ne bodo hodili gor, razložite jim nevarnosti. Vi samo vabite tako da vsako leto so žrtve, kdo trpi samo starši, Dekleva iz Maribora ga ni več videti ko je šel, kakor Vi mamite z Vašimi slikami. Mi v Mariboru imamo zadosti Pohorje, pa ne drugod se plaziti. Za zdravje zadostuje to naše pohorje.

Čudno res, da Vi kot en Veroučitelj pa namesto učiti ljudi oziroma mladino, vere in krščanskega življenja, pa take bedarije.

Zato toliko gorja. Vi se držite Vašega posla pa ne Alp. Bode za narod bolje nego to, in tudi za Vašo dušo, če bodete učili sveto živeti, Planine pa v miru pustite. Ako vže sami se jih poslužujete, pa drugim ne svetujte. — Starši. — Zbogom. — 20. 11. 29. Maribor.«

Jaz »staršem« pisma nisem zameril, čeprav nisem zaslužil tega, kar so mi v njem očitali. Žal mi je bilo, ker se niso podpisali; tako jim nisem mogel pojasniti, da zaradi mojih »shodov« še nihče ni plezal čez »severno« ali kako drugo steno. Pismo pa kaže, kako starši trepetajo za svoje otroke, ki se večkrat iz samega rekorderstva spuščajo v smrtno nevarnost. Zato se mi ne zdi prav, če kdo spodbuja mladino, naj išče v gorah nevarnosti.

Rad priznam, da se je eden ali drugi ponesrečil tudi na navadni stezi; toda to je le nesrečen slučaj. Vse kaj drugega pa je, če kdo v gorah naravnost išče nevarnosti, v katerih je treba več sreče kakor pameti, da se ne ubije.

Jaz sem z zanimanjem bral popise Jugovih plezalnih tur. Rekel sem pa tudi Aljažu, ko sva se menila o naših planinskih plazilcih (h. alp. reptans): »Jaka, boš videl, da ta fant ne bo dolgo plezal.«

Nekaj tednov potem se je ponesrečil.

»Kjer je volja, tam je tudi pot,« je dejal menda Whympfer. Pri Jugu in pri marsikateri drugi žrtvi plezalske strasti je bila pač volja, poti pa ne. Aljaž je imel žalostno nalogo, da je triglavske ponesrečence pokopaval.

»Toliko potov sem naredil na Triglav, pa se ti hodijo v severno steno pobijati,« se je jezil pri neki priliki, ko sva šla v Vrata. »Najrajši bi steno kupil ter potem prepovedal po nji plezati. Veš, kaj?« se je ustavil sredi ceste ter me prav debelo pogledal; »nekaj bom pa res naredil. Pod steno bom dal postaviti tablo s temle napisom:

„Kdor se je tako skregal z življenjem, da gre v steno plezat, naj poprej plača pogreb pri dovškem župniku.“ — Kaj misliš, Janko, ali bo to pomagalo?«

»Nasprotno, potem bodo šele drli skupaj! Saj veš, da je gora tem privlačnejša, čim več se jih na nji ponesreči.«

»Potem pa ne bom table postavil,« je rekel Aljaž resignirano in šla sva naprej. —

Takim, ki iščejo nevarnosti in slave v raznih stenah, naj si dobro zapomnijo svarilne besede prej omenjenega Whymperja, ki jih je zapisal po svoji turi na Matterhorn, na kateri je izgubil tri tovariše: »Užil sem veselje, ki je preveliko, da bi ga mogel popisati, in okusil žalost, tako težko, da si ne upam o njej govoriti. In če si vse to pokličem v spomin, moram reči: ‚Dá; le upajte si na gore, toda nikar ne prezrite, da pogum in moč nič ne pomenita, če se jima ne pridruži previdnost. Pomnite, da lahko en sam lahkomišljen trenutek uniči srečo celega življenja. Nikdar se ne pre naglite; pazite na vsak korak in mislite vedno v začetku, kakšen je lahko konec.‘« — Guido Rey, »Das Matterhorn«, str. 145.

Mislím, da ne trdim preveč, če pravím, da je večino nesreč v naših gorah povzročila lahkomiselnost v zvezi z neprevidnostjo. Zato bi utegnil angleški planinec Mathews imeti precej prav, ko pravi: »Nesreče ne zadenejo ljudi, ki razumejo svojo stvar in so previdni. Upam si trditi, da je izmed vseh nezgod komaj ena, ki bi se ne bila dala preprečiti s primerno pazljivostjo.«

Planinski sportniki, ki iščejo v gorah nevarnosti, trdé, da jih navdajajo posebno sladki občutki ob spominu na nevarnost, ki so jo prestali, in da znajo potem življenje še bolj ceniti. Toda zaradi tega ni treba hoditi ravno v gore; take občutke uživaš lahko vsak dan in še prav poceni: skoči čez cesto tik pred avtom, ki vozi 90 km na uro, pa boš imel prijetne občutke in znal ceniti življenje, če boš odnesel živ in zdrav pete. Seveda, ako boš našel pod avtom smrt, ne smeš pričakovati slave, kakor bi je bil deležen, če bi morala rešilna ekspedicija iskati tvoje kosti v kakšni steni.

Čudno se mi zdi, da tako slavé ljudi, ko so se ponesrečili pri delu, ki človeštvu malo ali nič ne koristi. Kakšno glorio ženejo, če kak sportnik ali telovadec iztakne smrt pri tekmah! Ko pa kakega premikača vagoni do mrtvega stisnejo, se širša javnost prav nič ne zgane. Medtem ko se ponesrečenega tekmovalca spominjajo časniki v dolgih člankih, privoščijo ubogemu železničarju, ki je našel smrt v izvrševanju svojega poklica, komaj drobno vrstico. In vendar bi človeštvo sportnike prav lahko pogrešalo, železničarjev pa ne. Kar zdi se mi, da lezemo v tiste poganske čase, ko so gladiatorjem postavljali spomenike.

Še nekaj se mi zdi čudno pri nekaterih planinskih sportnikih. Toliko vedo povedati o lepoti težavnega in nevarnega plezanja; a če se le malo opraskajo ali pobijejo, pa kličejo na pomoč in zabavljajo na vse pretege, kadar ni hitro na mestu reševalcev z vsemi pripravami. Nekateri niti ne povedo, kam gredo reševati plezalne probleme, ali pa povedo namenoma napačno smer. Če jih ni nazaj, naj

pa rešilna ekspedicija izsledi, kam so šli! Naši plezalci-sportniki se radi sklicujejo na nemškega planinca Lammerja. Ta hodi večinoma sam in tudi ne pove, kam jo potegne. Toda zakaj? Pred več leti sem bral njegove besede (žal, da sem pozabil, kje), ki se glase približno tako: »Jaz hodim sam in se podajam v velike nevarnosti. Ker pa zaradi tega ne smem zahtevati, da bi pri morebitnem reševanju drugi zaradi mene tvegali življenje, rajši ne povem, kam grem.«

To v album tistim, ki se podajajo v veliko nevarnost, potem pa zabavljajo čez počasnost in nerodnost reševalcev. Rad verjamem, da navdaja sportnika prijetna zavest »zmagovalca«, kadar prepleza nevarno steno. Da li je ta zavest vredna, da je tvegati življenje, se upravičeno vprašamo. Je pač vse kaj drugega, če se izpostavi iznajditelj nevarnosti, ko išče in najde nova sredstva, s katerimi bi rad človeštvu koristil. Kakšno korist pa ima človeštvo od tega, če pripleza kdo po tej ali oni »nepreplezljivi« strani na primer na Špik, pa res ne uvidim.

Marsikdo, ki bo to bral, me bo imel za velikega nazadnjaka, ki ne razume modernega sodobnega človeka. Ne morem pomagati, sem pač še iz — prejšnjega stoletja!

Priznam, da sem v tem poglavju zagrešil eno ali drugo banalnost; zato se moji »Spomini in opomini« nič kaj ne podajo med druge vzneseno in umetniško pisane članke. Toda, od vrabca ne more nihče zahtevati, da bi pel — »trilerje«.

(Dalje prih.)

Evgen Lovšin:

Severovzhodni greben Oltarja (2509 m).

Lansko leto prvo soboto v septembru sem hitel iz Mojstrane po prašni cesti v dolino Vrat. Prijetna toplota še poletnega solnca, žareči vrhovi, čarobne barve šumeče Bistrice in dišeči smrekovi gozdovi so zbudili v meni čudovito duševno razpoloženje, polno nerazumskega veselja z življenjem. Bil sem sam in sem čutil planine še bolj gorko, bliže in bolj neposredno. V teku let sem z otroško ljubeznijo vzljubil vrhove, snežišča, hudournike, cvetje in gozdove, udomačeno žival na pašnikih, divjad v skalah in v zraku, a še bolj človeka planinca, nosača, vodnika, pastirja in planšarja.

Planinstvo je kos zemeljskega življenja, kamor bobnenje plazov in hudournikov, trohnenje podrtega macesna, borba za obstanek in smrt divjačine spada ravnotako kakor rod, delo in konec človeka. Gora, rastlina, žival in človek — vsi skupaj sestavljajo celoto, božji umotvor, kojega veličino, lepoto in skladnost pa občutimo sicer samo v posameznih svečanih trenutkih.

Morda je hrepenenje po teh trenutkih tisto, kar nas vedno vleče v planine in vabi k življenju v gorah.

Vedno bolj se odpirajo Vrata, veličastne slike se prikažejo na obzorju. V manj kakor dveh urah sem bil v bližini Turkove planine. Ne daleč od nje živi poleti pastir in planšar Polda. Pod Brinjevo

Glavo gospodarji s svojimi skromnimi travniki in nekaj glavami ovac, ki se pasejo same zgoraj na Jezeru in na Gruntu. Žuljave roke in koščen obraz pravijo, da je temu komaj 45-letnemu planinskemu človeku življenje tako težko kakor zgoraj v skalah divjačini.

Vsedel sem se v travo in opazoval njegove in ženine gibe rok, ki so vlekle grablje po pokošenem travniku. Roke so potegnile za grablje, noga je stopila korak naprej, pod grabljami pa se je nabiral vedno večji kup sena. S popoldanskimi žarki je solnce posijalo čez Ruše na travnik in pozlatilo harmonijo dela, Poldovo družino, stajajo in tamar.

Tu sem čakal na Čopovega Joža, s katerim sva se bila zmenila, da pojdeva bivakirat pod Šplevto in plezat na grebene Oltarja.

Na cesti iz Vrat, med smrečjem in rušjem, v luči zapadnega solnca, se je pokazala Joževa postava. Razgiban, vesel in nasmejan je hitro drobil korake. Že se je naslonil na plot Poldovega tamarja in pozdravil:

»Kako kaj, Polda!«

»Kako pa Ti, Joža!« je bil odgovor.

Ti naši planinski, avtohtoni ljudje se pozdravljajo kakor Angleži: »How do you do! How do you do!«

»Sem čital v časopisih, da si vodil tistega Angleža, ministra ka-li, po hribih; saj je tak, kot da ni človek, je kot kakšen dakelj.«¹

Joža pa nazaj: »Samo da je bil v rokah močan. Za 10 funtov sem težji od takrat.«

»Kje pa si bil?«

»V Vratih. Letos je srečno leto za planšarje, bovhá ste zredili, da nič koliko. Kožo imam ko postrv. Menda ste jim dali kar dereze na noge. Pa sem Torkarja vprašal: ‚S čim jih futraš?‘ — ‚Kar s turisti‘, je dejal ta spak.«

Kadar pripoveduje šale, govori Joža hitro, beseda za besedo mu drvi iz ust v zanimivi gorenjščini, kakor da ima s špehom jezik namazan. »S špehom, da«, bi že pristavil v tem trenutku, »ampak ne s tistim, ki so ga študentje turisti vzeli kmetici s peči in na skrivaj pojedli. Ko pa se je le vest oglasila in je eden pobaral, koliko stane tisti košček špeha, je rekla mamica: ‚O, tisti je pa zastonj. Ne bom nič računala, s tistim špehom mož ‚volkà« maže, kadar gre golvat (drvarit)!«

Joža pove v hribih marsikatero »bridko« — pri tem pa je srčno dober fant, planinski drug in prijatelj v pravem in globokem pomenu besede. Od mladih nog so mu gore domačija. — Ko sva se od Polde poslovila in se z enakomernim korakom pod težo nahrbtnikov vzpenjala ob Rdečem potoku čez Prag proti Skali, ki jo zovemo »po domače« Matterhorn, mi je pripovedoval o svojih prvih izletih na gore.

»Bilo je nekaj let pred svetovno vojno. Stari Frtin z Jesenic je pasel živino na Bevšci in njegov sin Jernej mu je nosil ob sobotah na planine hrano ali, kakor so rekli, »kešt«. S Frtinovim Jernejem sva skupaj delala v tovarni in vsako soboto sem ga spremljal na Bevšco.

¹ V »Jutru« je bil minister tako karikiran.

Severovzhodni greben Oltarja (kupole) Foto Evgen Lovšin
Spodaj: Za Akom, še nižje: Savska dolina v Martuljku

Na klobuku gorenjskega fanta mora biti krivec, »port« ali pa planika. Mi, pobi, smo se morali zadovoljiti s planiko. Ni nam bilo za množino, saj je samo največja in najlepša zbudjala ljubosumnost pri sovrstnikih. Iskal sem velike cvete najprej na Bevšci, potem v bližnjih Rjavih Pečeh, pozneje na Stolu in na Begunjščici. Opasne travnate police in krušljive pečine so me vedno bolj vezale nase, ne več radi tiste velike planike, vedno bolj radi nečesa drugega. Tega prehoda se nisem zavedel. Ko sem namreč po nekaj letih v resnici našel planiko, veliko 9 cm v premeru, s katero bi bil lahko spravil vse jeseniške fante v zadrego, je nisem utrgal. Samo pobožal sem jo in napasel svoje oči na njej, ki mi je pokazala pot v planine, po kateri hodim že 30 let.«

Z Jožo sva nad studencem, ki naju je napojil z dobro planinsko vodo, vstopila v prekrasen naravni park visokih macesnov in smrek. Tu je pozna gosta radovedno pogledala skala, pokrita z mahom in borovcem, tam je ležal starina macesen, ki ga je podrla zadnja zima. S smrtnim truščem je padel na mahovito pobočje matere zemlje, razprostrl na vse strani svojih sto golih rok in tiho obležal.

Pol ure hoda po plazu ob desni strani skale že prijazno pozdravi trdnega popotnika zavetišče Jeseniške »Skale«. To zavetišče, z uradnim imenom »bivak št. 2«, se nahaja na Gruntu pod Gornjo Šplevto (2026 m). Ob levi strani Skale mimo spominske plošče pokojnega Lukmana se je mogoče izogniti plazu, vendar pa v čevljih in ponoči, kakor sva šla z Jožo, tod hoje ne priporočam.

In tako sva prišla v središče ene izmed številnih, po večini malo znanih, pa prelepih dolin, ki jih narod naziva zaradi posebne oblike

dolek. Te dolke in planje zapira na eni strani glavni greben v smeri Pihavec—Križ—Škrlatica—Oltar in Kukova Špica, ob straneh jih obkrožajo stranski grebeni, na nasprotni strani glavnega grebena pa padajo več ali manj strmo, v dveh treh tudi navpičnih skokih v smeri k Vratom in se združijo v spodnjem koncu z glavno dolino. Ali poznate te dolke? Nekatero gotovo, druge morda! Dr. Tuma jih navaja v svojem zemljevidu z lepimi domačimi imeni: Sovatna, Na Rušju, Dolek, Na Jezeru, Na Brinju, Med Plazmi, Na Gulcah, Kukova Planja.

Najin dolek, ki se mu pravi »Na Jezeru« »na Gruntu«, se začneja z Rdečim potokom. Široki vhod ima na obeh straneh dva za lovce zanimiva končna stebra: Kališče (1901 m) in Brinjevo Glavo (1571 m). Od Brinjeve Glave se vzpenja stranski greben proti Spodnji in Zgornji Šplevti, od koder je prekrasen razgled na vso Triglavsko steno in čez Triglavsko Pode. Gornja Šplevta prehaja preko Temena v glavni greben: Dovški Križ—Grlo—Oltar—Rokav. Od Rokava se odcepi levi stranski greben v smeri na Spodnji vršič Rokava, Na Peči in Kališče.

Namenila sva se prvi dan na Dovški Križ čez Teme, drugi dan pa na severovzhodni greben Oltarja.

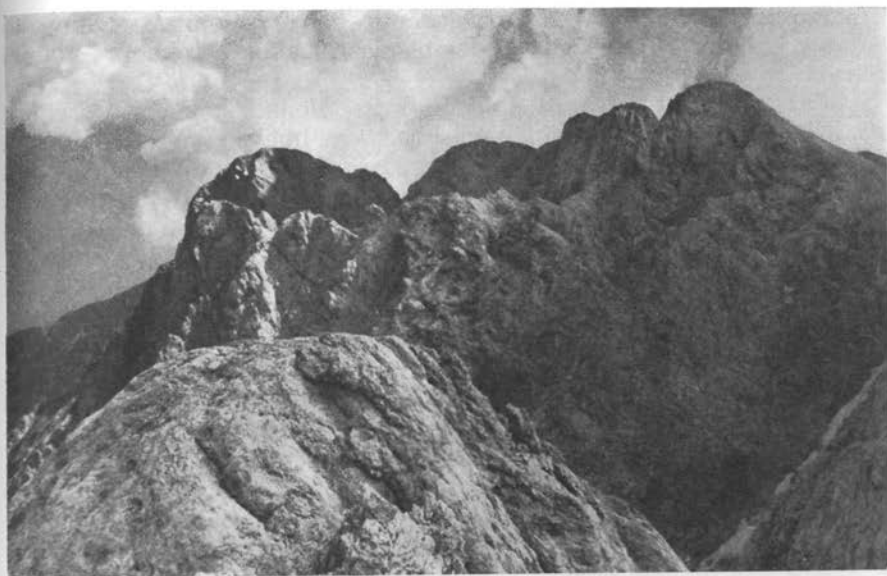
Ko sva se zjutraj zbudila in pogledala v dolino, je kazalo, da ne bo vremena. Jugozapadnik je tiščal meglo preko Luknje v Triglavsko steno; pozneje so se začele dvigati bele kepe iz Vrat in kar naenkrat je oživela vsa gora. Čez dan se je vse poglelo. Z Dovškega Križa sva imela prekrasen razgled na vse strani.

Jutro drugega dne je bilo hladno in jasno, upravičeno sva upala na najlepše vreme. V lahkih skalah pod Grlom, ne da bi se držala običajne smeri, sva plezala drug za drugim še brez vrvi. V jutranjem solncu, v višini nad 2000 metrov, v popolni planinski tišini je taka jutranja telovadba čar in slast prav posebne vrste.

Na Grlu sva obula plezalke in se navezala na vrv. Plezala sva po gladkih ploščah, ki padajo prepadno proti Martuljku. Kmalu sva se povzpela na grebenček, ki je bil tako oster, da je kamen rezal v prste in se je bilo treba previdno oprijemati. Ta ostri in eksponirani grebenček naju je privedel na sedelce že tik pod Oltar. Opazila sva, da služi to sedelce, v katerem je ležala velika kepa snega v obliki monštrance, gamsom za prehod iz Martuljkove Planjice v Vrata. Ta prelaz pa je tudi že najnižja točka severnovzhodnega grebena Oltarja. Iz središča centralnega grebena Velike Ponce—Oltarja—Dovškega Križa padajo samo trije divji prepadni kratki grebeni proti Martuljku: Na Pečeh, severovzhodni Oltarjev in Široka Peč. Naš srednji je najkrajši, v tej smeri morda doslej še nepreplezan.

Nadaljnja smer gre preko gladkih plošč proti stolpom, ki so podobni, če jih gledamo iz doline, zobem na žagi. Vsak prijem se maje. Joža pravi, kakor domina na mizi; pri tem pa oster, nabrušen kamen vedno bolj sili prstom pod kožo.

Na prvi vršiček sva prišla po strmem, širokem, eksponiranem žlebu. Potrebno je bilo gvozditi med steno in k njej naslonjeno skalo. Ta skala se maje kakor slab zob. Z opreznimi in nežnimi prijemi se potiskaš po žlebu navzgor, da ne bi v globino prevrnil majajoče

*Severovzhodni greben Oltarja
(Dovški Križ in Široka Peč tvorita vulkansko žrelo)*

Foto Evgen Lovšin

se stranske oporne skale, ki bi potegnila za seboj še kamenja in gruščca z višjih leg nad plezalcem. Torej nežno! To pravilo velja za vse dele telesa, ki se ves čas plezanja, sedaj eden, potem zopet drugi pritiskajo ob krušljiva oporišča. Počasi, premišljeno pritiskaš telo ob steno in takoj odnehaš, kakor hitro čutiš, da oprimek ali stopnja popušča. Tako se premikaš ped za pedjo navzgor.

Ti vršiči Oltarjevega severovzhodnega grebena spadajo že k Martuljku. Enaki razvalinam razpadajočih gradov kraljujejo v teh višavah in ne štedijo s skalami, kamenjem in gruščem, ki jih pošiljajo ob vsaki priliki z neznanskim hrupom in truščem v dolino.

Seveda je plezal Čopov Joža kot prvi. Napeta duševna osredotočenost in mirna, hladna presoja položaja sta najboljše jamstvo in neobhodno potrebni v vsakem, ne samo v najtežjih položajih toliko časa, dokler imaš vrv pod pazduho in noga še ni stopila na varna tla planinske poti. Ko sva preplezala stolpišče, sva se z ostrega in krušljivega prepadnega grebena spustila po majhni prodnati polički nekaj navzdol, obšla nekoliko stolpičev in plezala po ne težkem, čeprav še vedno zelo krušljivem, spodaj prepadnem pobočju na najvišji greben žag, ki leži pravokotno proti onim. Ta greben je tako ozek, da je prostora samo za eno nogo; zato sva zajahala ostrino in jahaje obračala svoje telo na vse strani. Razgled je bil izreden. Savska dolina, Za Akom, divje prepadne stene pod nama, Dovški Križ in Široka Peč na desni, ki tvorita vulkansko žrelo, prekrasna Velika Ponca in Špik na levi strani, zadaj Oltar in Škrlatica, Mojstrovka in Travnik. Pred nama v daljavi Visoke Ture, Koroška in Karavanke.

Ko je v tem trenutku še solnce posijalo izza oblakov, naju je — dva črvička — prevzela čudovita slast, kakor otroka pri materi naravi.

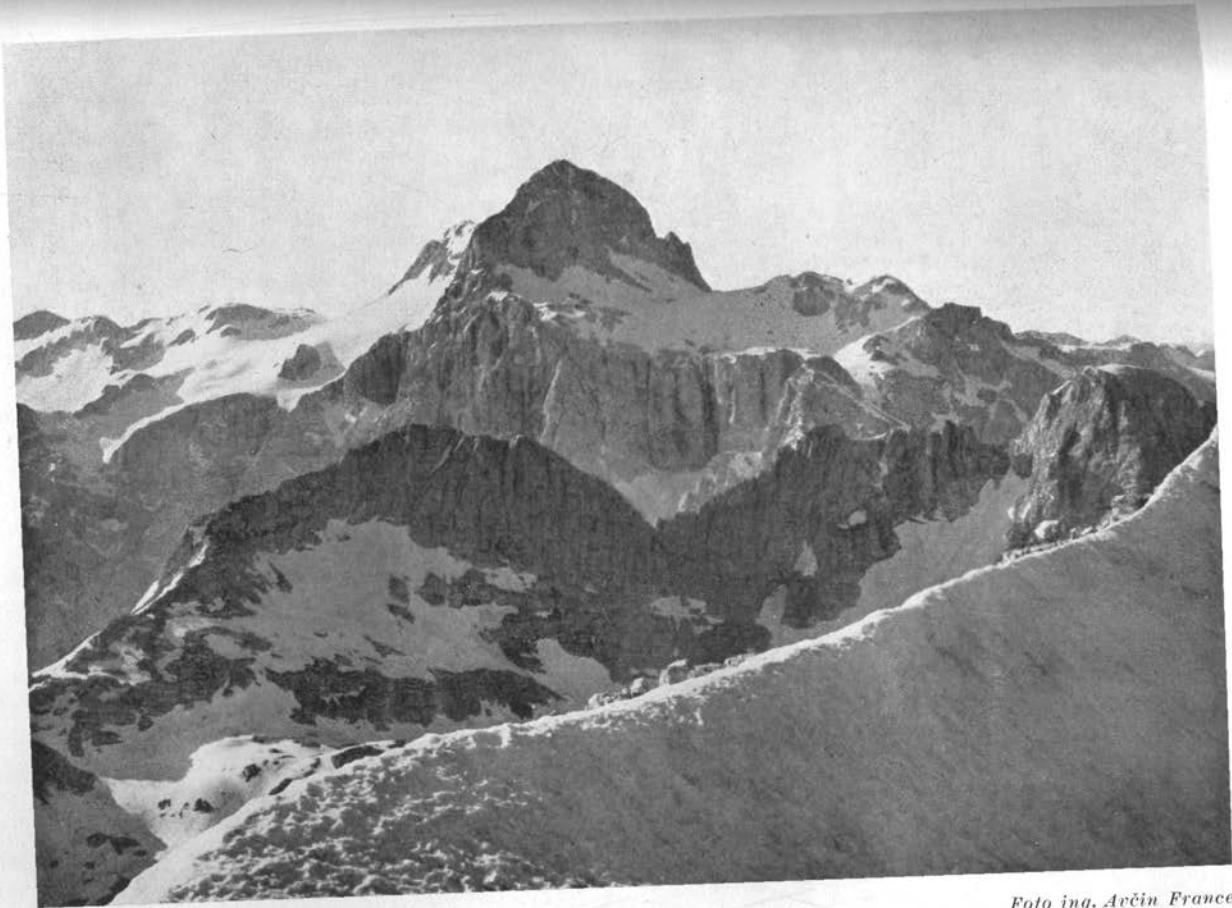
Joža je želel še vsaj za dolžino vrvi pogledati, kakšni so prehodi na bele, gladke kupole pod nama. Ker sva imela s seboj samo dva klina, je enega zabil v razpoko in privezal nanj tudi mene. Potem se je previdno spuščal po vrvi navzdol, obšel nižji oster grebenček in izginil za njim. Kmalu je nategnjena vrv povedala, da ne pusti več naprej. Jožo sem zagledal 30 m pred seboj pod prvo belo kupolo. Vprašal me je, če se sme odvezati. Pritrdil sem mu.

Oprezno je tipal po gladki skali in poskušal priti na vrh prve kupole. Trije metri navpične skale so mu bili zapreka za nadaljnji vzpon. Zabil je radi tega klin, se potegnil v višino in s trenjem trupa in z oporo na klinu je prišel s kolenom do klina. Nato je z nadaljnjim trenjem telesa ob skale in z oporo desne noge na klinu počasi, milimeter za milimetrom pomikal telo navzgor, postavil stopalo na klin, iztegoval počasi nogo in prišel z izravnanim telesom in z iztegnjeno roko do nekega prijema, ki se mi je zdel na to daljavo kakor črn madež. Z odzivom desne noge in s potegljajem leve roke je ujel tudi z desno nov prijem, h kateremu si je pomagal še s koleno. Tako je prišel čez navpično mesto, pod katerim je zijal na desno proti Vratom najmanj 200 metrov globok prepad, na levo proti Martuljku pa več ko 500!

Nadaljnji oprimki so bili zelo redki, šlo pa je lažje, ker je vrh kupole že položnejši. Na vrhu je Joža našel staro, zarjavelo konzervno škatlo... Bog vedi od koga in od kdaj! V to konzervo je dal listek z najinimi imeni.

Nenadoma, kakor pride bolezen, mi je prišel na misel povratek. Morda tudi Jožu šele takrat. Začel se je spuščati od vdolbinice do naslednjega prijema navzdol, tipaje z nogami, ker zaradi okrogline kupole ni videl spodaj opor. Poskušal sem mu pomagati s pripovedovanjem: »Bolj levo, malo na desno, nižje, više!« pa je zavpil: »Prosim, bodi sedaj tiho!«

Stvar je postala resna. V desetih letih svoje hoje in plezanja po gorah nisem čutil v sebi tolike pozornosti in razburjenosti, kakor v teh dolgih minutah Joževega prostega sestopa. Bo ali ne bo? Telo ni namreč na odrešilni vrvi, življenje niha komaj na niti. Joža je natančno premislil, kje so še prijemi. Potem je nameril telo v smeri edine, sicer z njegovega položaja nevidne opore, klina v steni. Z močnim trenjem vsega svojega telesa je drsal po skali počasi navzdol in po gotovi, preračunani in doseženi nižini v premikajočem stanju iskal z nogo klina. Zadel je obenj, ne da bi ga videl. Slučajno? Po tem živčnem naporu je bilo potrebno nekoliko oddiha. Telo je bilo naslonjeno prosto na gladko skalo in oprto na edino točko na klinu. Počasi in oprezno se je začel zopet sklanjati, zadržujoč s trenjem obleke hitrejši gib, počep na eni nogi na klinu; ko je z roko dosegel klin, je oprezno zmaknil nogo z njega. Zadržujoč gibanje s trenjem ob skalo, je spuščal telo ob klinu, na katerega je bil že oprt z desno roko. Končno je dosegel z nogami prvo stopinjo na grebenu. Nato

Triglav z Razora

Foto ing. Arčün France

je počival. Na vrhovih je bil popoln mir . . . Potem se je Joža navezal na vrv in čez nekaj minut je bil zopet pri meni.

V potezah na obrazu sem mu opazil skrb in napor.

»Daj mi cigareto!« Ko sem mu jo še prižgal, je bil že stari Joža kakor prej. In da bi malo zamaskiral vso to neljubo zadevo, mi je pripovedoval.

»Veš, ko sem se spuščal po skali navzdol, mi je prišlo na misel: Fant, kakor kane . . .! Ali ne veš te pripovedke o študentih?«

»Še ne.«

»Študentje turisti so sedeli trudni in lačni na klopi v veži in so prosili kmetico za kak grizljaj. Kmetica pa je ravno kuhala žgance in s kuhalnico mešala koruzno godljo v loncu. Ravno pod eno nosnico pa ji je čepela kapljica. Kaj kapljica, že velika kaplja in čisto na koncu . . . Kakor se je kmetica premikala, tako se je zibala kaplja pod nosom in nihala semintje kakor nihalo na kmečki uri. Bila je največja nevarnost, da kane kaplja v žgance, bilo je seveda tudi mogoče, da kane poleg lonca.«

Pa je vprašala mamica študente: »No, fantje, boste jedli žgance?« Odgovora ni bilo takoj, končno najmlajši med njimi pravi: »Mat', veste, kakor kane . . .«

»Joža, kar zadovoljen bodi, da ti ni tam na kupoli kanilo v žgance.«

Poznavajoč že smer za nazaj, sva bila prej ko v dveh urah zopet v bivaku.

„Turnc“ in alpinizem.

Lansko leto je bilo devet smrtnih nesreč v naših planinah. V predlanskem letu pa kar dve na Turncu (Dovič Mirko, Likar Svetozar); tedaj je v svarilo in poučilo neizkušenim izdal Turist. klub »Skala« memorandum, ki ga je sestavil dr. Mirko Kajzelj. Kakor so pokazale izkušnje lanskega leta, je spomenica še vedno aktualna; zato jo, nekoliko prikrojeno, objavljamo prav med sezono.

U r e d n i š t v o.

Turnc nad Vikerčami je priljubljena izletna točka. Kdor je šel dvakrat po Pogačnikovi poti na Grmado, mu je Turnc že domač in tak se kaj rad smatra že za velealpinista. To zmotno mišljenje bi niti ne bilo toliko graje vredno, če bi ne zahtevalo tako na Turncu kakor po višjih gorah težkih žrtev. Pomilovati moramo nesrečne žrtve in njih družine, če gledamo, kako se valijo kar cele trume izletnikov proti Turncu, dá, v poletni sezoni celo proti Triglavski steni. Kdor je enkrat preplezal Triglavsko steno, čeprav najlažjo smer in čeprav na vrvi kot čisto pasiven objekt, ta se večkrat prehitro smatra za usposobljenega alpinista — plezalca. Želja, da bi veljali za izkušene in priznane plezalce, žene mnoge čez Triglavsko steno, dasi morda nimajo sami prav nič zaslug na uspehu ture, viseč v strahu stalno na potrpežljivi vrvi, ki je na drugem koncu v zanesljivih rokah, dostikrat pa — tudi ne. To mišljenje in stremljenje, ki je postalo, skoraj bi rekli, nekaka modna psihoza, je razširjeno v naših širokih izletniških krogih. Žrtev tega stremljenja pa so ponesrečenci, ki jim ne moremo osebno ničesar očitati;

saj se ne zavedajo svoje zmote, če jih na stotine drugih dela prav tako. Na žalost so take žrtve navadno najboljše med njimi.

Alpinizem ni modni sport, ni atrakcija, ni poprišče za senzacije in rekorde, ampak je učinek prepričanja, dejstvo čustvovanja, ugotovljenega in utemeljenega na osnovi globokih doživetij. Ta doživetja, obenem z alpinistično telesno izurjenostjo in spretnostjo, ne stopajo na dan precej po nedelji s premaganim Turncem, tudi še ne s slučajno preplezано Triglavsko steno ali s čim sličnim, temveč po več letih planinarjenja in težkih preizkušenj z neznanimi elementi gorske prirode. Alpinist ni oni, ki je namenoma v naglici in v stremljenju za rekordom premagal eno ali več sten zaporedoma. Pravi alpinist bo takega rekorderja pomiloval in mu kar v naprej odrekel kvalifikacijo alpinista. Planinec, ki hoče postati resen alpinist, začne z lažjimi izleti in turami, a polagoma, brez pretiravanja, stopnjuje in izpopolnjuje svojo tehniko in alpinistično čustvovanje. Brez alpinističnega čustvovanja in etike ni alpinizma, kakor ga ni brez alpinistične tehnike. Šele človeka, ki si je z večletnim potovanjem po gorah razvil čustvo za prirodo in dosegel neko stopnjo v tehniki, lahko imenujemo alpinista.

Kaj je treba ukreniti, da se zajezi ta modna manija, da se preprečijo nove žrtve? Ali naj popravimo prirodo, ali naj razstrelimo stene? Ali pa naj postavimo žandarje pod nje? To bi bil prav tak nesmisel in greh proti prirodi, kakor če bi na turnce in čez stene napeljali dvigala in vzpenjače. Prirode ne bo »popravljal«, t. j. kvaril, človek. Na ljudi se spravimo, povejmo jim, kaj je alpinizem in kako naj delajo ter kaj naj ne delajo, da postanejo alpinisti. Klub Skala je prav zaradi vedno pogostejših nesreč vpeljal alpinistično šolo, za katero je pokazala javnost izredno zanimanje. S predavanji in s praktičnim poukom v tehniki se bo vsako leto gotovo število mladih planincev skušalo napeljati na sestavno pot in delo pravega alpinizma. Alpinizem je velike vrednosti za narod, če ga prav goji. Pustolovstvo in šarlatanstvo v gorah pa je narodu škodljivo in spravlja tudi naše lepe gore v slab glas. — Tudi SPD prireja take šole.

Klub »Skala« smatra kot zastopnik radikalnejše smeri našega alpinizma za svojo dolžnost, da pozivlja — in pridružuje se mu Alpinski odsek SPD — vso trezno in uvidevno javnost, zlasti vse alpiniste, naj z vsemi sredstvi nastopijo proti nepravilnemu pojmovanju in izvrševanju planinstva in alpinistike, s poukom odvrčajo ljudi od naivnega ogrožanja lastne varnosti in zlorabljanja naših gor. Škoda je naših mladih sil za take žrtve! Naše gore naj bodo vir novih, svežih sil in idej, ne pa njihova — grobnica.

Dr. Edv. Pajnič:

Varstvo naše planinske flore.

Reven je na videz planinski svet, a nič manj mičen. Na višinah in ob pobočjih obilo skal in grušča. Tu in tam raste borovo grmičevje, redke so nizke smreke, bolj uspeva macesen. Poleti toplo sije jutranje solnce, ob desetih že težko prenašamo vročino ob skalah. Glej! Okoli poldneva se privali, ko bi trenil, z oblaki še gosta megla; prične pršiti in ne preneha do poznega popoldneva. Če pogledamo po tleh, opazimo več kamenja in grušča kakor zelenja. Rastline se morajo boriti za prostor in čas, zoper prehude solnčne žarke in zoper preobilan dež ter prezgodnji mraz. Vendar je boj za obstanek tudi rastlinam koristen; mičnejše so nego dolinske, zde se nam tudi mnogo lepše, posebno še zato, ker so v barvah njih cvetovi res pestrejši nego oni v dolinah. Vsi zunanji

pojavi in vse življenje rastlin je prilagojeno gorski naravi in vse je smotrno posvečeno ohranitvi rastlinskih vrst in rodov.

Pod solnčno, nežno odejo le navidezno počiva vse življenje. Ko je v dolini že davno prenehala pomlad, v planinah še pogosto sneži. Kar — tako rekoč od včeraj do danes in jutri — se tla izpremenijo! Niso tako gosto porasla kakor kak travnik v dolini. Na gorskem travniku je trava bornejša in med njo ni toliko cvetic kakor v dolini; a kar jih je, so lepše. Obiskovalci planin se hočejo v dolini ponašati s cveticami. Polaste se baš onih, ki so najredkejše in zbadajo v oči z barvami in oblikami svojih cvetov. Rast je po vrhu še taka, da se v naglici mimogrede ne utegnemo polastiti cvetk brez stebela, listov in korenin. V dolini napravijo planinske cvetke tak vtis, da si jih zažele tudi ljudje, ki ne hodijo na planine. Dobičkarija izkorišča tak pohlep; kar načrtno trgajo in pulijo planinske cvetke ter jih prodajajo nele izletnikom, temveč tudi na trgu in od hiše do hiše. Pri tem se odrasli poslužujejo s pridom svojih bedno oblečenih otrok, ki znajo z ganljivim obnašanjem spravljati šopke v denar.

Kjer pa odreče svojo pripomoč poziv na milosrčnost ali na estetska čustva, zna pomagati zdravilska mistika in vraža. Res napravljajo nekatere rastline, pa ne vse, katerim se to pripisuje, čuda človeškemu zdravju. Te rastline pridno pulijo v naravi, za njih razmnožitev se pa nihče ne briga. Ponašamo se z njih izvažanjem v inozemstvo, ki nas izkorišča, pri sebi pa tako rastlinstvo skrbno čuva.

Že pred 16 leti so v naši ožji domovini napravili in razglasili zakon o zaščiti redkih — predvsem nekaterih planinskih rastlin. Po tem zakonu je pod občutno kaznijo prepovedano trganje, puljenje in posebno še trgovanje tamkaj naštetih rastlin. Odkar je ta zakon v veljavi, se je — potrojilo divjanje v škodo planinske flore. Kako to?! Prvič zato, ker najbolj pač vleče to, kar je prepovedano. Drugič zato, ker žal, a neizogibno, zakon sam opozarja na redke in lepe rastline, kar zopet zbuja strast nabiralcev. Zapretnje kazni pa nikogar ne oplaši. Saj vsak misli, da se mu ne zgodi nič žalega, čeprav prihaja s hribov v dolino nele s polnim nahrbtnikom napuljenih cvetic, temveč je še na zunaj z njimi »okrašen«. Razširilo se je, žal, geslo, da s predpisi o zaščiti prirode ni dražiti v teh hudih časih državljanov, ko je še celo velik tuj državnik začasno razveljavil tamošnji zakon o varstvu malih ptic.

V tujini uživajo podobni zakoni večji ugled in zbuja večji strah pred posledicami kršitve. Poglejmo v tem oziru le v Nemčijo in Avstrijo, še bolj pa na Češkoslovaško in v Švico.

Z brezobzirnim trganjem planinske flore si prav gotovo ne bomo gospodarsko opomogli, pač pa domovini povzročili nepopravljivo škodo. Glas gre o naših planinah, da so polne prirodnih lepot in da so posebno okrašene s krasno floro, pa tudi s favno. Kako lepo je, če opaziš tropo divjih koz komaj sto korakov proč od planinske poti, nad seboj pa v sinji višini planinskega orla! Ta spada skoraj v bajko iz davnih časov. Kako lepo še vedno diči skalne razpoke avrikelj, višje gori pa planika v svojem belem kožuščku! Ali naj bo tega konec?

Vsi pravi planinci in ljubitelji naših ponosnih vrhov naj bi se združili v obrambo sovražnikov planinske flore!

Vinko Modec:

Severovzhodna stena Maljovice (2774 m).

(Rila — Bolgarija)

Ko so se sredi meseca julija 1935 slovenski planinci odpravili v Bolgarijo, sva midva z inž. Avčinom hotela plezalsko obdelati nekaj sten. Katerih sten? Katere so pomembne za strmo alpinistiko? Informacije žal, ki sva jih dobila, niso bile zanesljive, ker niso prihajale od plezalcev. Morala sva se zanašati na izkušnje na kraju samem. Nisva izvedela, kje so in katere stene so že preplezane; poznala tudi nisva svojstev eruptivnih kamenin, ki pač stavijo plezalcu drugačne naloge nego naš apnec. Vedela sva le toliko, da je severozapadni del Rile plezalsko zanimiv in se morava zato tja obrniti.

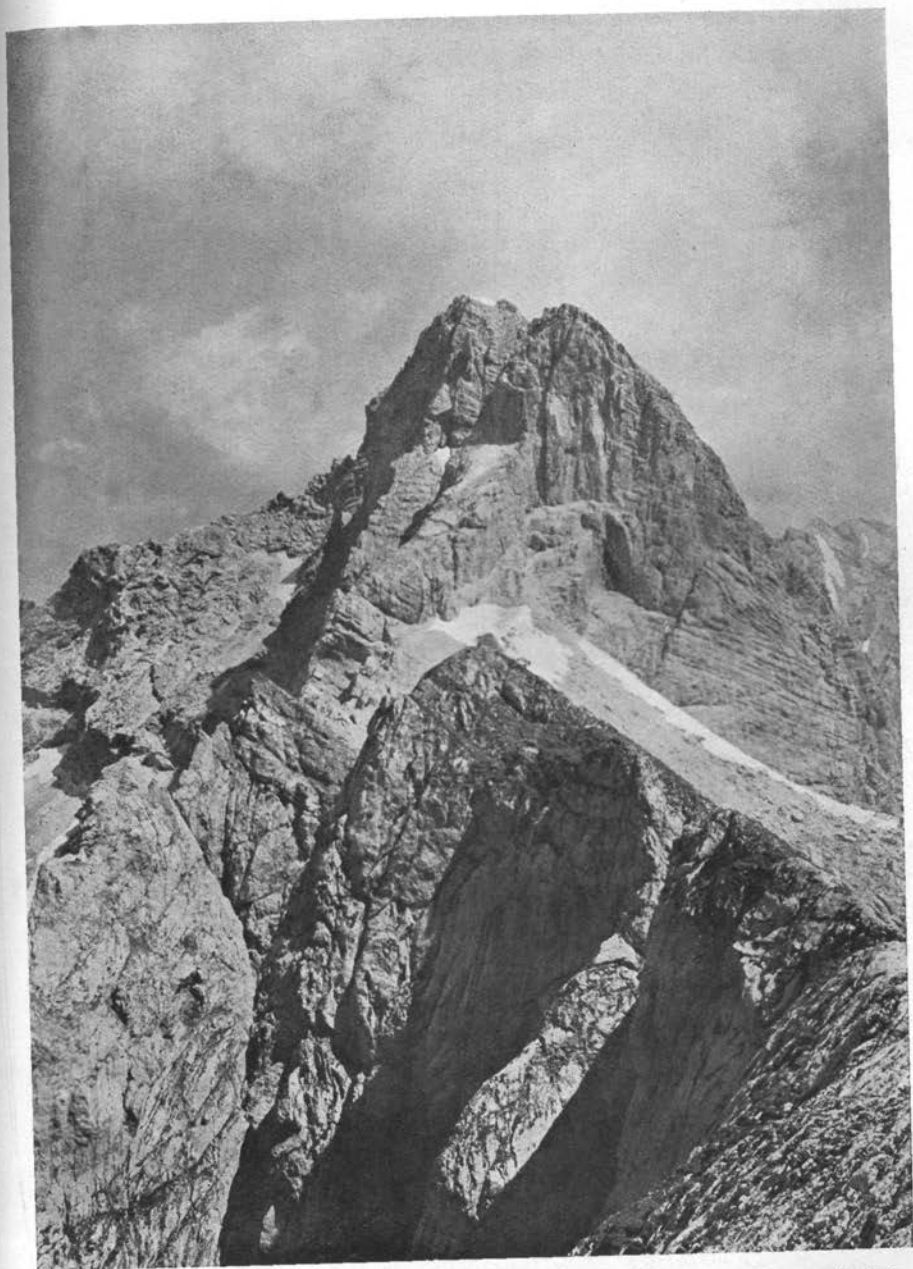

Maljovica: Smer Modec-Avčin v severovzhodni steni Foto inž. Avčin

Dobro znana bolgarska gostoljubnost pa se je nam vsem izkazovala v toliki meri, da nam je bilo že kar malo nerodno jo uživati. V Samokovu pod Rilo sva zapustila družbo, najela staro — recimo — »kočijo« in se na njej odpeljala dalje preko Samokovske ravní do vznožja rilskih prednjih odrastkov, skozi katere vozi cesta v notranjost tega goratega bolgarskega sveta. Žgoče solnce je bilo osušilo in sežgalo zemljo z rastlinstvom tako, da sva videla vsepovsod samo rjavo barvo. Vožnja na »kočiji« po slabi in prašni cesti je bila vseeno boljša nego hoja. Po dveh urah sva se srečno pripeljala v naselje Govedarci v dolini Črnega Iskra. Svet se je tu nenadoma izpremenil. Livade so postale zelene, na malih njivicah je zorelo žito, zemlja je prijetno duhtela. V daljavi so se motno odražali vršaci Zapadne Rile, ki jih nisva poznala. Dolgi, položni hrbti, porasli z gozdovi, so nama dajali upanje na zložno pot v prijetnem hladu gozdov. Enakomernost v oblikah gorskih hrbtov in umerjenost goratega sveta ti očitno kužeta in čistiljivo starost te gmote. Nikjer ni prešerne veselosti in razigranosti, kakor jo najdemo v oblikah naših mladostnih Savinjskih in Julijcev; vse te tukaj spominja na umirjenost starosti.

Po informacijah, ki sva jih dobila v Sofiji od mladih bolgarskih plezalcev, sva usmerila svoj korak ob spremstvu najetega konjička in njegovega gospodarja dalje v osrčje Rile s končnim ciljem — zavetiščem pod Maljovico. Zgradbo je postavilo društvo B. T. S. sredi gostega ruševja v visokogorsko dolinico tik pod masiv Maljovice. Ni razkošna, a za moj ukus bolj prikupna nego hôteli in gostilne po naših hribih. — Vsak narod pač po svoje podpira planinstvo; Bolgari bi nam v mnogem lahko bili vzor.

Večerni čas sva porabila za razgledovanje po novi okolici. Prvi vtis je bolj turoben; tu ni jasnine naših planin, vse je na prvi pogled mrko in temno, brez pravih barv v skalovju. Je pa priroda na poseben način bogata: posejala je to temno gmoto z bujnim rastlinjem in s svetlimi očesci — jezerci; in močni studenci, ki polnijo vsako grapo, oživljajo na pester način to mrtvo skalovje.

Kotova Špica

Foto Lasič Dušan

Za naslednji dan (19. julija) sva imela v načrtu že naskok po severovzhodni plati Maljovice. Ob 7 zjutraj sva zapustila prijazno zavetišče. S seboj sva vzela nekaj jestvin in vso — težko — plezalno opremo. Smer sva vzela po dolini do više ležeče livadice, prekoračila sva razne struge močnih studencev, se obrnila na desno gor čez granitne plošče, preko katerih je tekla voda, in se dvigala strmo na jezersko planoto pod Maljovico. Zagledala sva steno: gladka je in silno strma. Kako bova uspela v njej? Kakšna je skala? Kako se bo obnesla najina plezalna oprema, pripravna za apnenec? Sedel sem na granitnem bolvanu sredi snega in se zamislil... Močno je zašumelo v zraku, senca je zletela preko snega: nad mano sta se preletavala dva orla. Veličastna slika; kraljevska ptica! Kako divno plove po zraku, glava se ji ostro obrača zdaj na levo, zdaj na desno. Zdi se ti, da vidiš njen srepi pogled. Kmalu sta odplavala proti Hudemu Zobu (»Zli Zub«).

Začela sva telovaditi preko granitnih blokov proti steni, prekoračila sva neko snežišče in sva bila v zagrušeni grapi pod steno. Spotoma sva nalovila pod zadnjim snegom vode. Značilne posebnosti granita in sorodnih mu vrst kamenin v steni in podnožju sem kmalu spoznal v steni sami. Imel sem občutek, da ne plezam po skali, temveč po nekem mahu in algah; dalje, da klini lezejo v skalo z mikrometrsko hitrostjo, ven pa s kilometrsko; da je trava v steni in v dolini enako bujna, da je... Na vsakem koraku sem spoznaval nove značilnosti te prastare kamenine, kljub navidezno homogeni masi silno različne. Predvsem: kako naj zabijem potrebne kline, ko ni nikjer nobene špranje? — Enostavno: če ni špranj, zabijaj v skalo! Šlo je, seveda zelo počasi in še to ne na vsakem mestu. V domačih hribih iščemo špranj, tu sem moral z dolgotrajnimi poskusi najti mesto, kjer je bila skala preperela — seveda v ozkem pasu in v pravi meri. Nov način porabe klinov, mučen in nezanesljiv — pa ni bilo izbire!

Okrog devete ure je bilo. ko sem poskusil plezljivost skale v Rili. Težjo opremo sva pustila pod steno; kajti da bi takoj prvi dan prešla preko, nisem verjel. Stena namreč očesu ne nudi nobene prave možnosti za prehod; pred teboj se dviga skoraj 70° nagnjen zid, trikotne oblike, ki ga na severnem kraju prereže navpičen žleb — eldorado rilskih kavk. Po tem žlebu poskušajo Bolgari preplezati steno. Bilo je že več poskusov, a vsi brezuspešni. Midva sva žleb opustila in sva rajši iskala smeri v steni sami. Vse podnožje sem obhodil in pregledal prve stopnje v skali; zaman! Edina možnost je bila skoraj točno v sredi, pod silnim previsi. Zaupal sem temu delu, čeprav je kazal najneprijaznejše lice. Učinek prakse ali slutnja ali oboje? Nisem se prevaril: našla sva pravi vstop!

Spočetka je šlo nekaj metrov navpik po lahki skali, nato sem sledil dokaj udobni strmi polici dobrih 30 m proti onemu osrednjemu žlebu. Polica se je končala zelo strmo v navpični pregradi, a dalje je vodila za stopal široka, silno

Foto inž. Avčin
Maljovica: Detajl iz plezalne smeri

strma lašta v popolnoma navpični plošči pod neke previse. Položaj je postajal resen! Prehod s police na lašto je bil precej neroden, nesigurnost stopov je občutno vplivala na moje prodiranje naprej. Na lašto sem prišel s pomočjo klina in vrvnega potega. Bil sem v zelo omajnem položaju, vsaka mišica je delovala za obstoj ravnotežja — ni bilo lahko. Zabitni sem moral še drugi klin, pa sem spoznal goljufivost te skale. Nisem še bil dobro zabil novega klina, ko sem se radi odmora prijel zanj in dobro je bilo: v tem hipu je prvi klin zletel iz skale in komaj sem se obdržal. Prvi opomin in nauk! Poskusil sem, kako drži drugi — kajti zabijal sem ga z veliko muko — no, nič bolje... Ta laštica mi je bila nevarna; saj nisem pri morebitnem padcu imel nobenega upanja na srečen izhod, ker bi se padec končal v melišču pod skalo, klin pa bi tam ne vzdržal najmanjšega sunka. Pogreška tu bi zahtevala više gori dvoje mladih življenj...

Foto inž. Avčin
Maljovica: Detajl iz stene

V dušo so se mi prikradli domači hribi, njih lepe, drzno oblikovane stene in grebeni — videl sem, kolikokrat sem grešil proti njim, godrnjajoč nad njihovo nezanesljivostjo in kruščo se skalo. Tu, na tem mestu pa sem spoznal, kaj se pravi in kaj pomeni: siguren klin. Ta občutek me je spremljal ves čas v steni kot sitna muha in nisem se ga mogel otresti. Bilo pa je dobro.. S to zavestjo sem se z vso previdnostjo, s telesom prižet tesno ob steno, bližal polagoma kraju lašte pod navpični del skalovja izpod previsov (točka 1). Tu je bilo treba smer plezanja spremeniti; kajti skladi granita so se občutno porinili ven iz svoje običajne strme lege. Na njeni levi strani sem opazil presek v tem pasu in tja sva se morala obrniti.

Z dokaj komplicirano vravno tehniko na nesigurnih klinih sem moral prečiti preko strme gladke stenice čez kratek previs na tri stopnice, ki so tvorile vrzel. Ta stranska zaseka v skali je bila izpostavljena, kar se da, a v višini treh metrov se je malo položila ob bok previsnega skalovja. Na tej strmini so bili redki stopi, ki sem se jih poslužil na tem zračnem mestu. Seveda: brez klinov bi to početje bilo sila tvegano.

Do tega mesta me je vodila skala sama, a za naprej je bil položaj nejasen. Moral sem se ustaviti. Radi bornih opor pa nisem mogel dolgo ostati na tem mestu; splazil sem se po lašti, kratki sami po sebi, malo vstran na desno nad previs in se sedè odpočil. Noge so mi svobodno bingljale v zraku; a sedelo ee je le. — Tile sedeži v steni Maljovice so bili »poglavje zase«. Takole v strmi steni najdeš prijetno travnato rušico — in vesel si je; zakaj pa ne? Ko pa se nanjo — mehko — vsedeš, se te polasti naenkrat občutek, kakor bi sedel na slabo zbitem stolu, ki se bo vsak čas zrušil pod teboj. To so namreč večinoma k steni rahlo prirasle travnate ruše in nič drugega. Opasna vaba!

Po počitku sem se splazil na staro mesto in s pomočjo enojnega potega vrvi na levo v trimetrsko zajedo. Zajeda je bila strma, pravih opor nikjer. Mučil sem se precej dolgo, preden sem spravil klin v preperelo plast skalovja. Gori više sem videl lažji svet, a moči niso več zadostovale. — Lahko sva pa

bila zadovoljna z uspehom; saj sva našla pravo smer in to mesto (točka 2) bova spočita že premagala. O težkočah v steni naj govori dejstvo, da sva za borih 40 m višinske razlike porabila skoraj ves dan. — Tak plezalni podvig v neznan svet s čisto novimi lastnostmi zahteva veliko naprezanje živcev in mnogo zatajevanja. Prvi dan sva se preborila.

Ko sem si vse že dobro ogledal, sem speljal vrv skozi zabiti klin in, nihajoč svobodno v zraku, sva prišla drug za drugim doli do svojih stvari. Skrajni čas je bil, da sva se vrnila. Moje moči so bile izčrpane; le Prusikova zanka me je obvarovala med spuščanjem.

Pod steno sva odšla zopet na ogled. Težak, silno težak košček je predstavljal ta trikot granita in vreden je bil študija. Od one točke, od koder sva se vrnila, sva imela proti levi lepo skupino plošč, strmih in temnih, s silno vitkimi zarezi v njih. Dostop do njih je bil videti možen, a desna stran obupna; tam se je vse rinilo nad globino. Z zavestjo, da se bova morala držati bolj levo, sva odšla proti zavetišču. Prihodnji dan sva porabila za poset Rilskega samostana, a jutraj nato sva se vrnila pod svojo steno. V dveh urah sva bila na starem mestu pri zadnjem klinu (točka 2). Pred seboj sva imela oni stopničasti del stene, levo od gromade previsov. Krenil sem po mali lašti na desno in približno dva metra više zabil dva klina; s pomočjo vrvi sem prišel v znano trimetrsko zajedo. Po desnem robu zajede sem se povzpel do lahkih skal, do travnate police pod veliko oporno počjo, ki jo je tvorila ne prestrma plošča z navpično in visoko stopnjo. Sledil sem tej skalnati tvorbi do kraja, kjer je bila nadaljnja pot tako lepo zaprta, da se je dalo samo še po isti priti — nazaj (točka 3). Kaj sedaj? Vse sva pregledala — nikjer prehoda. Na najini levi strani navpična gladka zapora, na desni isto, še s previsi. A baš tamkaj sem opazil nekake stope v ravni črti do roba stene. Če se mi posreči tam kje spraviti kline malo globlje v skalo, bom lahko pogledal za rob, če je kaj upanja. Toda to vzpenjanje na rob! Vsak korak je zahteval klin in pomoč vrvi; tisti stopi so kar izginili, odvisen sem bil popolnoma od sigurnosti klinov. Za tistih borih 5 m prečnice sem se zaupal klinom, vse prej ko varnim. Bog, le ne ene neprevidnosti! — Poslednji klin se mi je z veliko muko posrečilo zabiti za robom v plast preperelega škrljavca. Otrpnile so mi mišice od napore. S poslednjo močjo sem namestil vrv po svojem načinu in se vdal značnemu počitku.

Ko sem prišel zopet malo k sebi, sem se izvesil in počasi porival telo onkraj roba (točka 4). V tej smeri dalje ni rešitve, pač pa doli niže, tik pod mano je nekaj sveta, ki se mi zdi za spoznanje nagnjen k steni. Morda bo tam kaj. Spustil sem se z vrvjo svojih 10 m niže. Sledil mi je po isti poti tovariš (točka 5).

Bila sva na robu ploščaste, strme pečine, ki nama je zopet zbudila nekaj upanja. Najina vrv je bila še vedno po mojem načinu speljana gori za robom skozi klin. Poskusil sem le s pomočjo vrvi prečiti preko te strmine. Pa ni šlo.

Foto inž. Avčín

Maljovica: Nad previsom

Celo uro in pol sem težo telesa polagoma prenašal naprej, a vedno znova me je zavrtelo po zraku nazaj. Mišice so mi trepetale, moči so mi pošle — nemudoma se moram izdatno odpočiti na drugem koncu vrvi. S tovarišem sva si samo prepela vrvi in nastopila je sveža moč. Počasi je šlo, gib za gibom, a šlo je. Nekje v sredi strmine je tovariš našel zarezico, pripravno za klin. Klin je v njej sedel dokaj nesigurno, a opora je le bil: brez njega bi morala nazaj. Skozi luknjo v klin je vtaknil vrstico in napravil s njo v višini kolena zanko za nogo. Tako je imel vsaj en stop, na katerega se je opiral. Posrečilo se mu je doseči nekaj rob v gladki stopnje in čezenj težavno po plitvi poči na travnato polico. Skoraj cele štiri ure je trajal boj za prehod teh borih metrov; zdaj sva počivala. Tak počitek je nujen in, rekel bi, avtomatičen. V kočljivem položaju ti odmor ne pride na misel; ko dospeš na varnejša mesta, ti poneha napetost. Prevelika izčrpanost zmanjšuje spretnost in opreznost; mala nepazljivost in — nesreča je tu. Toda naprej! Čas hiti. — Po dolgem času sva imela pred seboj malo lažja mesta. Prišla sva do zveržene poči pod nekim žlebom z lepo zbirko previsov. Dala nama je sitnega opravka; nad njo sem krenil na levo preko strme, nerodne stopnje na polico, prekrito s tako gnilo prevlakom, da je bilo treba velike previdnosti. Zagata! Naprej nisem mogel, nazaj ne smel. Občepel sem... Mimo je švignila senca, oster piš je zavel po zraku. Ore! Čisto blizu. Srepa me gleda... Če ima tu v bližini kje svoje gnezdo?! Stisnil sem močnejše svoje kladivo. Pa orel si me je samo ogledal, zamahnil je s peruti in ni ga bilo več.

Toda: dalje! S klini! Kam? Končno staknem pripravno mesto in klin sedi. Previdno sem se splazil proti desni na travnat stop in po strmi prečnici prešel na travnato polico, ki me je pripeljala v — centralni žleb! Smola! Kar sva si najmanj želela, je bilo pred nama (točka 6). Zbor kavk se nama je posmehoval. Vse se je v meni uprlo, da bi plezal dalje po travi sredi žleba, v družini vreščelih kavk. Ne! Ta, z bujno travo in s cvetjem porasli centralni žleb naj bi naju pripeljal na vrh in kronal zmago? Neomajno zastopam mišljenje: mi plezamo le v skali! Po travi ne bomo iskali zmag! To prepuščamo drugim. Tovariš je bil istih misli. Ob 18. uri sva končala s prodiranjem naprej. Dosegla sva v dvodnevnom boju z raznimi zaprekami v steni 80 do 100 m višine; zdaj sva se vračala. Klini, ki sem jih zadnji del poti puščal v nekaki slutnji v skali, so nama olajšali povratek do zelene police nad ono gladko steno. Tu sem zabil prečni klin v edino pokončno zarezo. Nisem ji zaupal. Samo neznanško srečo — samo srečo! — sva imela, da se je tisto spuščanje ob vrvi dobro končalo. Tovariš se je spuščal ob vrvi, a jaz sem z vso silo s kladivom tiščal klin v špranji. Celih 40 m je porabil, da je prišel na varno mesto. Zdi se mi, da sem se jaz bolj oddahnil ko on.

A kaj sedaj? Kako naj sam pridem dol? Ta migajoči klin je bil razširil špranjo — z njim se ne morem spuščati! Zopet sem iskal pripravnega mesta za klin. Zaman! Uporabiti bo treba staro špranjo. Pomagal sem si s tem, da sem zabil še en klin, tik prvega in speljal vrv skozi ušesi obeh. To je bila moja poslednja nada. Zaupal sem se vrvi. Z veliko previdnostjo sem se spuščal k tovarišu, pazeč na to, da ne pride do tresljajev in sunkov v vrvi; saj zdaj ni bilo nikogar zgoraj, ki bi pazil na kline. Imel sem srečo. Potem sva se še enkrat spuščala ob vrvi, preden sva stala pri svojih stvarih pod steno. Bila je 20 in mračilo se je. Pobralla sva svoje stvari in se vrnila v krnico na južni strani Maljovice.

Po dolgi in trdi borbi z goljufivo skalo sva spet sedela skupaj. Tam na granitnem bloku sredi snega se veselo kadi iz samovarja: najina druga jed tega dne. Vsenaokoli pa divji nered skal, snega in najine šare. Pozdravljena Maljovica! V tretje se ne vračava v tvojo steno. Potni načrt naju veže, da se v Rilskem samostanu snideva s svojo družbo in se nato obrneva v Grško na Olimp. Siloma sva se točno držala načrta, časovno; vsebinsko pa ga nisva mogla izpolniti, ker ni dovolj uvaževal izvršljivosti njegovih sestavin v obvezno napovedanih rokih.

To bodi nauk in svarilo za bodočnost.

Alojzij Knafelc.

Dne 26. aprila je našega ljubega planinskega senatorja zadela kap; v 5. številki (str. 170) smo mu še mogli iz srca izreči kratko slovo, zdaj pa moremo podati pregleden oris njegovega z neprestanim delom izpolnjenega življenja, s pomočjo lastnega znanja, posebno s porabo podatkov, ki so jih zbrali: gosp. ravnatelj Lindtner, dr. Fran Tomišek, ki se je s svojim starim sotrudnikom v prijetni družbi sešel še prav na predvečer smrtnega dne, posebno pa oba sinova rajnkega, ing. Leon K., tehn. svetnik v Skoplju, z bistrim in toplim očrtom značaja, in železn. uradnik Valter K., s pravim zbornikom vseh življenjskih dejstev in pokretov očetovih. Iz obsežnega gradiva moremo posneti le glavne, značilne poteze in za ves potek življenja biografsko potrebne podatke ter jih sestaviti v preprosti obliki.

Kaj je bil Knafelc dolga desetletja Planinskemu društvu, smo na kratko povedali ob društveni štiridesetletnici, v »Planinskem Vestniku« 1933, str. 192. (Tam je tudi njegova slika.) Spoznala sva se leta 1900 vrh Lovca nad Višarjami, kamor sem prišel sam in ga našel samega. — Ostal je do zadnjega na splošno neizpremenjen, majhne, krepke, prožne postave, temne polti, črnih oči, ki so se, kakor ustne, vedno nekako pritajeno smehljale; v značaju trajno sebi zvest, poosebljena marljivost, praktična delavnost, bistra razsodnost v realnih stvareh, odpornost proti nejasnim zasnovam, načelna točnost, naravna poštenost, uvidevna dobrotljivost. Take lastnosti so ga iz neznatnih početkov stopoma dvignile do zelo uglednega položaja — bil je izrazit samotvorec svojih uspehov.

Rodil se je 20. junija 1859 v Zabji vasi št. 26 pri Novem mestu kot sin krojača; dovršil je dva razreda gimnazije, potem si je moral iskati in je dobil priložnostnega zaslужka s svojo posebno spretnostjo v risanju in v pirotehniku. Njegovo ime je v krstnem listu Knafelc — in tako se je sam vedno pisal; v krstni knjigi je vpisan kot Knaflic, v poročnem Knafelj (tako se pišeta sinova), takisto v mrtvaškem; mi smo zgoraj v naslovu obdržali njegovo pisavo. V vojaški službi (1880—1883) v Ljubljani so porabili njegovo pirotehnično znanje in ga zaposlili pri stari smodnišnici na Gradu; iznašel je način, kako se z navadno vojaško puško dajo izstreljati svetlobne rakete. Ravno ko je doslužil vojake, se je gradila železnica Herpelje—Trst; pri gradbenem vodstvu je dobil službo risarja (1884) in nato diurnista pri železniški direkciji v Trstu, kjer je služil do leta 1887. S tem letom je bil za diurnista premeščen k železniški upravi v Beljak, kjer je ostal do leta 1906 (1897 je postal kanclist, 1899 asistent); 1906 do 1915 je služil zopet v Trstu, 1915—1916 je bil s Tržaško direkcijo zaradi vojske umaknjen v Ljubljano, 1917—1918 premeščen na Češko pod Krkonoše v Nové Mesto, v letih 1918 do 1919 (od pomladi do pomladi) je bil kot nadrevident v pokoju, 1919 pa reaktiviran za direkcijo drž. železnic v Zagrebu in je tam služil do 1922, ko je šel kot inspektor stalno v pokoj, da bi bil bliže Gorenjski. Za svoječasne upokojitve si je (1918) v Ljubljani kupil hišico v Orlovi ulici št. 6, kjer je prebival kot upokojenec in prav do zadnjega dne kaj pripravljal ali popravljal. Posebno veselje je imel s pleskanjem in z betoniranjem; zadnji dan pred smrtjo je še ograjo prepleskal. Hišico in sploh vse svoje stvari je zapustil v vzornem redu, kakor bi bil slutil konec življenja. Vendar ni smrti še nikakor pričakoval; privoščil si je vsak pošteno užitek, čeprav mu je pretilo poapnjenje žil.

V Beljaku je (1887) našel med uradništvom in v mestu samem čisto nemško okolje. Kmalu pa je ustanovil »Beljaško slovensko omizje«, ki se je kot klub sestajalo vsak teden najprej v Beljaku, potem — zaradi sitnosti z lokalom — v Beljaških Toplicah v restavraciji Slovenca Kneza. Imelo je svoj pevski in tamburaški zbor (vodja prof. Wang) in je ustanavljalo podružnice CMD. Ko pa se je leta 1906 otvorila železnica Trst—Jesenice in se je povečalo železniško ravnateljstvo v Trstu, so bili skoraj vsi člani omizja, s Knafelcem, tja premeščeni, prav po želji narodnih nasprotnikov v Beljaku. Nastopal je vedno kot odločen Slovenec, posebno v planinstvu; to je bil povod, da so ga leta 1916

premestili gori na severno Češko, kjer mu ni ugajala ne služba ne pokrajina, tako da je stopil v pokoj, ki pa je zaradi prevrata postal začasen. Da se je po tej upokojitvi smel vrniti s severa v Slovenijo, je bilo treba intervencije v dunajskem parlamentu.

Planine so ga k sebi zvabile v planinsko tako ugodno ležečem Beljaku, ki je bil nemškim planincem kot prirodno središče prometa važno izhodišče za planinske ture in sedež podružnice njihovega društva. Knafelc je postal hitro neumoren planinohodec. Pohajal je ob vsaki priliki bližnje gore, Dobrač in Karavanke, Višarje z okolice, Ziljske in Karnske Alpe; povzpel pa se je tudi na visokogorske vrhove (Veliki Klek, Grossvenediger, Hochfeiler, Hochalmspitz, Ortler). Na naših gorah se je srečaval s Piparji in se jim je koj pridružil kot »koroški Pipar«. K novoustanovljenemu SPD je takoj pristopil kot član. Pomagal je ustanoviti Ziljsko podružnico SPD s sedežem v Beljaku (1900), ki ji je do svojega odhoda iz Beljaka (1906) ostal tajnik in blagajnik (»Plan. Vest.« 1900, št. 10). Svoje planinarjenje je strnil v nekak dosleden sestav in mu je ostal zvest do zadnjega. Predvsem je planine hotel obhoditi sam in trajno. V Beljaku je zjutraj pred službo pogostokrat pohitel na Sv. Ožbalt (976 m); kadar je bil popoldne prost, se je opoldne odpeljal v Zabnico in je od tam posetil Višarje, kjer je bil stalen gost; oskrbel je zgoraj planinsko sobo, napravil in zaznamoval pota, posebno v Zajzero, in končno uspel, da se je v Zajzeri za bodočo slovensko planinsko kočo kupil travnik (koča se na srečo ni zgradila, zemljišče se je po prevratu prodalo; gl. Pl. V. 1901, 44; 1903, 63; 1905, 30; 1909, 176; 1933, 193). — Ko se je 1906 vrnil v Trst, se je oklenil tamošnje podružnice SPD, je prehodil Trnovski gozd, Kanin, sploh Julijske od juga, in ee je lotil kraških jam (Rudolfova jama, jama Dimnice). — Na Češkem si je ogledal Krkonoše. — Po povratku v domovino se je obračal posebno k Triglavu; obiskal ga je vsako leto in je štel vzpone; ko je 1923 nanovo prepleskal Aljažev stolp, je bil gori že šestdesetič (Pl. V. 1923, 158), leta 1933 84-č, ob smrti mu je manjkalo le 2—3 do sto. Za naše države je prehodil tudi vso Fruško goro (1931—1933), lansko leto je krepko zdržal naporno pot po planinah Bolgarije. — Na občnem zboru 4. marca 1922 (Pl. V. 1922, 32) je bil izvoljen v Osrednji odbor SPD in je v njem ostal do smrti. Udeleževal se je posebno kot načelnik markacijskega odseka (v Pl. V. 1922, 108 je napisal »Navodila za markiranje potov«) ter od 1928 dalje kot gospodar koče pri Triglavskih jezerih, za katero je očetovsko skrbel in v njej lastnorčno izvrševal popravila (svoje »Gospodarstvo« je šaljivo opisal v Pl. V. 1928, 89).

Svoje posebnosti je v polni meri uveljavljal v planinstvu. Obširnih knjig ni čital, po pisanih virih se ni učil; vse mu je bila praktična izkušnja, mrzelo mu je vsako delo, ki ni obetalo praktičnih uspehov, a nikoli se ni naveličal stvarnih poizkusov. Da preizkusi trajnost rdečih barv za markacije, je doma na neko desko v obliki svojih znakov napleskal več različnih vrst te barve in je to desko pustil na solncu viseti — tri leta; tako je našel, da je pompejanska (italijanska) rdeča barva najbolj trpežna... Vsaka pot v planine mu je morala imeti koristen namen; vedno je nosil s seboj čopič in barve, pa višinomer in zemljevid; spotoma je vse opazoval, pod nogami in okoli sebe. Zato je, dasi sila vztrajen hodec, izbiral varna pota z zanesljivimi znamenji; mrzle so mu ture, ki imajo namen v sebi; plezalci so za njega bili norci. Kljub temu je s pomočjo plezalcev trasiral stezo na Grmado (Šmarna gora). Navdušen pa je bil za krasoto narave in je rojake privabljal v planine; »ven v naravo in na visoke gore«, je zaklical na ustanovnem občnem zboru Šaleške podružnice kot zastopnik Ziljske (5. marca 1904; Pl. V. 1904, 43). Zlasti je ljubil planinske cvetke, a se je tudi zavzel za njih čuvanje že s člankom »Varstvo planinske flore« (Pl. V. 1904, 13). Ta ljubezen se je pokazala v čudaški obliki v temle slučaju: na Gartnerkoflu v Karnskih so nemški turisti Knafelcu pokazali cvetko Wulfenia Carinthiaca, češ, ta uspeva samo ondi in še nekje na Himalaji. Knafelc pa, ne bodi len, izkoplje pri dogni priliki nekaj teh cvetlic s korenin in jih vsadi v Gornji Krmí v isti višini, vse seveda tajno; to je bilo 5. avgusta 1899. In glej, cvetlica se je prišla in še deset let pozneje jo je umetni vrtnar tam našel, ponosen, da jo hranijo tudi naše planine...

Knafelčeve oznake potov (rdeč kolobar z belim očesom) so prodrle in so v Jugoslaviji uvedene. Skrbel pa je tudi za prav tako in večkrat še bolj

potrebne kaŝipotne deske. Tudi te je oskrbel sam; deske je naročil pri mizarju, slikarski posel pa je opravil sam in sam je tablice tudi zanesel na mesto in jih tam pritrdil. Vodil je točen seznam takih tablic, z zaporednimi številkami; seznam se končuje leta 1936 s št. 466! Na nekaterih potih, n. pr. na Tomiškovi, je tudi zaznamoval nadmorsko višino v razdaljah po 100 m.

Risarska spretnost, ki je Knafelcu toliko koristila v službovanju, ga je usposobila, da je sestavljal potrebne zemljevide, narise i. sl., vse za praktično rabo skrbno sestavljene. Vseobči priročnik planincev je zemljevid Julijskih Alp, ki ga je založilo SPD (I. izdaja 1910). Nadalje je izvršil: zemljevid Tržaške okolice, relief Tržaške luke za Jadransko razstavo na Dunaju, zemljevid Blejskega jezera z okolico (za Tujsko-prometno društvo) in Kamnogoriške okolice (za letovišče ljubljanske dece magistratnih uslužbencev); leta 1925 je tudi narisal za generalno direkcijo drž. železnic železniško karto Jugoslavije.

Razen že omenjenih priložnostnih spisov navajamo še tele njegove članke: »Na Višarje pozimi« (Pl. V. 1905, 44), »Ponesrečeni planinci in gorsko obuvalo« (Pl. V. 1906, 11), »Planinski spomini« (1907, 103; govori o Kamniških in o Elijevem ognju na Triglavu in Prisojniku). Sestavil je (1908) obširen spis »Obleka in oprema turistova«; vzela sta ga v pretres dr. Švigelj in dr. Tuma; z uvaževanjem njenih pripomb je odbor — brezimno — objavil v »Plan. Vestniku« 1908, str. 100 i. sl. članek »Hribolasčeva oprava in hrana«.

Zgodaj, že okoli 1886, se je začel pečati s fotografiranjem; izprva si je razen objektivov vse dele aparata in ves pribor napravil sam, v prvih letih celo občutljivi papir. Njegove slike so se odlično ocenjevale. (Prim. Pl. V. 1901, 46, 62; 1904, 63; 1909, 123, 154). Kako voljan in poraben je bil prav za vse, je pokazal 11. septembra 1900, ko se je v Triglavski kapelici poročil prvi par (»Pipar« Korenčan in Jelica) in je Knafelc bil cerkovnik, ministrant in fotograf.

Zares velik čin je z inženirsko spretnostjo izvršil, ko je leta 1929 slap Peričnik ne samo »popravil«, ampak celo za dva metra nad prvotno višino povišal (na 52 m). Pred 4 leti je namreč voda bila strugo tako razjedla, da je bil slap 6 m nižji nego poprej. (Pl. V. 1930, 118).

Temu izrednemu možu je bilo delo življenje. Na vseh potih planinstva ga bomo pogrešali in — srečavali.

Obzor in društvene vesti.

Nadžkof dr. Anton Bonaventura Jeglič †. Rojen 29. maja 1850 v Begunjah pod osolnjem Triglava, je 2. julija v Stični v 88. letu končal svojo vsegraditveno življenjsko pot ta krepki sin planin, »veliki duhovnik in prvobornik za ustvaritev narodnih idealov«, kakor ga imenuje v svoji sožalnici Njeg. Visoč. kralj. namestnik knez Pavle. Bil je dr. Jeglič naš sodruknik s člankom »Gore in versko čustvo« (Pl. Vestnik 1928, 223), kjer ga iz njegovih preudarjenih in udarnih besed živo spoznamo, kako je »ves človeški in ves naš; mož molitve in premišljevanja, obenem pa v isti meri človek te zemlje, navdušen za njeno lepoto«. Zapustil je sekularno dediščino.

Raduha. (Gosp. župniku Hojniku po šestdesetletnici.) Človek in Raduha — v grebene sva rasla, zdaj se rušiva, nad zemljo sva v divje pečine sklonjena, solncu, viharjem, strelam namenjena; naj krha, naj ruši, naj jeza sveta biča hrbitišča. Nikamor ne moreva.

Rodovi planik in svišča iz naju cveto, pritlikavci bori. Orli s pečin drse pod nebo. Studenčki snežišč zvončice, resje, burje napoje.

V tišine gozdov molitev zvonov globoko z doline se dviga. Solnce že tone, svet se pograza v teme globine vse nižje in nižje. V smrekah zadise, ovčka zbudi se, zvonček odjekne v tišino, od skale kamenček tiho se loči, sozvočja ubira in ob pečine v temo globine vse nižje zgubi se. V grebenih zapoje, zvezde premakne, veter zavije.

Pod grebeni nedostopnimi skriva svoje misli. Včasih ugibam, kaj bi to bilo. Bi splezal v pečine, bi me ubilo. Zvezde vprašujem — oblak jih zakrije. Prepade vprašujem — megla jih zastre. Svišč povprašujem — cvet se zapre. Kamen vprašujem — v prepad se kotali. Pritlikavček-bor telo zadržuje. Med veje-krivulje ranjenec ležem. Misli o Raduhi veter naj nosi. Ko se boš zbudil v smoli in rosi, ostal boš zastrupljen, boš sanjal o Raduhi, bežal nesrečen, boš vračal se k Raduhi nekaj ur srečen, ostal boš zastrupljen.

Strup Raduhe je večni! — — —

V živi res, v gnečo rodov sem se vrnil domov. Z drugimi očmi svet gledam. Grabi me. Revščino bi vso obrnil. žalost našo, čustvo neodporno. V živi res, v gnečo rodov kličem: »Ali res zvečer gre vsak domov? Ali nismo lačni, žejni, raztrgani? Ali nimamo svojega, našega? Svoje najtišje pod nedostopnimi grebeni! O človek slovenski — pusta, cvetoča Raduha! O kamen-cvet... Sladki strup od vekomaj!«

Ant. Še.

Sv. Pankracij na Kozjaku. — Prav na vrhu (900 m), kakor na kozjem hrbtu (zato so menda Nemci naš prastari pristni Kozjak prevedli s »Posruck«, t. j. pač »Bocksruck« — »kozji hrbet«) stoji, z mičnim ospredjem treh lip, stara cerkev sv. Pankracija, tik pod njo cerkovnikova hišica, kjer ima Mariborska podružnica SPD v najemu svoje planinsko zavetišče; nekaj niže doli v prijazni

solnčni gorski vasiči Remšniku (686 m) pa župnikuje duhovni in životni gospodar Sv. Pankracija, krepki in bodri »kozjaški Aljaž«, Vid Pavlič. Prvotno staro cerkev sv. Pankracija (omenjeno že leta 1655) so bili v letih 1898 do 1910 prenovili in povečali; pustili pa so stari zvonik, ki mu je zdaj nova cerkvena streha segala nad line, tako da se je zvonjenje odbijalo le na eno plat in se tudi sicer izgubljalo med visokim drevjem, ki cerkev obdaja. Skrbnemu, za lepoto prirode in dušno pobudo vnetemu novemu župniku Pavliču je bilo kar tesno pri srcu, ko je leta 1920 prvokrat stopal okrog te svoje cerkve ter gledal

in skozi drevje slutil krasote bližnjega in daljnega okolja. Pa je potekalo drugo desetletje, da je mogel izvršiti svojo izvirno zamisel: stolp je, ohranivši mu prvotno obliko, dvignil z linami nad streho cerkve, skupno s poviškom pa je dal okrog zgraditi močno razgledno galerijo, pristopno po stopnicah zunaj cerkve — praktično in sijajno razgledišče! Prenovljeni stolp z galerijo je bil slovesno blagoslovljen 22. septembra 1935 (gl. Pl. V. 1936, 24), obletnica se je obhajala 20. septembra l. l. (gl. P. V. 1936, 402), ostalo pa je na ramah gosp. župnika breme precejšnjega dolga.

Obrnili smo se na »kozjaškega Aljaža«, da nam v preprostem »interviewu« pove kako besedo o svojih skrbih in brigah na domačem Kozjaku ravno s svojim, s »Pavličevim stolpom«. O svojem trudu pri zbiranju prispevkov in pri stavbi, da je n. pr. za delavce sam prinašal nad sto kg klobas i. dr., noče nič slišati. Vzdihnil pa je: »Zidarjev nas Bog varuj!« Po pravici, če vemo, da so mu bili obljubili v petih dneh končati svoje delo, a so »zidali« pet — tednov. Vsa njegova skrb pa je obrnjena na splošni, idealni napredek, tak, ki bi končno mogel prinašati tudi gmotnih koristi. V trojnem oziru si želi, pa tudi pričakuje podpore in uspehov. Prvič (doslovno): »Mnogo je danes tekmovanja. Imamo tekme v lepoti človeka, glede oči, obraza, polti in ne vem česa še. Tekmujemo pa tudi v lepoti krajev. Sestavite komisijo, ki bo vzela v presojo znamenite točke po lepoti razgleda in okolice: tekmo bo dobil Pankracij!«... Drugič: Stroški in naporu dohoda. Naporov bo (od postaje Brezno—Ribnica dobre 3 ure) ravno toliko, da bo telesnemu trudu prav zadoščeno; stroškov pa bo pri izborni postrežbi spotoma in na vrhu kaj malo, če se uvažuje, kaj in koliko se poceni dobi... Tretjič: Moralna in narodna opora. Skozi vsa stoletja je naš narod tukaj kljuboval tujemu vplivu. Danes gre prav ob cerkvi sv. Pankracija državna meja in tu se neposredno očituje vpliv in vabljenost naše ali one narodnosti in državnosti. Naš domačin, obenem kmet in lesni trgovec, je danes v težkem gmotnem položaju in potrebuje, da vztraja, bratske moralne opore najprej, zraven voljne gmotne podpore. Ako ga v velikem številu obiskujete od naše strani in mu kažete bratsko razumevanje, se bo zavedal, da ni osamljen in pozabljen, pa bo vztrajal. Zato se izmed tistih tisočev, ki pohajajo po Pohorju, po Gorenjskem, Dolenjskem, po inozemstvu, naj kaka stotina spomni Kozjaka in namejnega Pankracija!

Dr. J. T.

Nov planinski dom na Pohorju. Pod Veliko Kopo v solnčnem zatišju Pungarta gradi zadruga »Koča pod Kopo« (predseduje ji agilni g. dr. Radšel iz Slovenj-gradca) nov planinski dom. Že 16 let smo govorili, da pogrešamo ravno v tem predelu Pohorja koče, ki bi vabila in družila Mislinjsko in Dravsko dolino. Vesel je bo slehrni član naše velike planinske družine: pozimi bo smučarjem topel kotiček sredi širnih smučišč, poleti prijeten dom v osrčju solnčnih planj.

Jeseni, ako Bog da, Vas bomo vabili k blagoslovitvi in otvoritvi. Medtem pa še trkamo na vašo planinsko vest in zavest: Pristopite k zadrugi v Slovenj-gradu (delež 100 Din, pristopnina 10 Din, jamstvo enkratno); če ne, nam pa naklonite majhen dar, ki bo skrbno porabljen, v spominsko knjigo zapisan — Vam v čast, nam v uteho!

Antse.

Smrtna nesreča pod Sv. Uršulo († Josip Pirtovšek). — Plešivec (Gora sv. Uršule 1696 m) je na severno stran strmo odsekan in prepadno skalovit. Tu se radi poskušajo plezalci. — Po izredno jasni, zvezdni noči 5. VI. smo imeli 6. VI. zjutraj na »Gori« lepo, »mlado« jutro. Pepo Pirtovšek je v družbi dveh tovarišev iz Dravograda šel plezat v teh zapeljivih severnih pečinah. Skale so zelo krušljive. Zaupajoč samo skalī, se je dvigal više, pa se mu je odkrhnila skala, da je omahnil in, odbijajoč se ob čeri, obležal v snegu, globoko pod nekim kaminom, mrtev, v razbito lobanjo — ta triindvajsetletni mladenič, dober planinec, zvest tovariš, edina opora očetu in domačim. — Bilo nas je dovolj, da smo organizirali pod preizkušeni vodstvom g. Antona Klinarja (Maribor) reševalno akcijo. Težavna in žalostna je bila pot in spuščanje bremena po strmem grušču pod Šmohornico naravnost v dolino. Vsi reševalci (10 mož) so vršili svojo planinsko, tovariško dolžnost. V cerkvi na Šrotneku je žalostno zapel zvon, ko smo truplo spravili v dolino in iz Guštanja v Dravograd v prezgodnji grob. (Poroča: Antse.)

Spominska plošča Mikšiču in Janši. Smrtno sta se bila ponesrečila 9. julija l. 1936 v Kamniških planinah akademika Mladen Mikšič in Vid Janša. Njuni najbližji prijatelji in sorodniki so jima 11. julija t. l. ob kraju nesreče, v Malem Hudem Grabnu, levo od Gamsovega Skreta, na veliko skalo vzdali marmornato ploščo z napisom: »† Mišku — Vidu, 9. VII. 1936. Prijatelji.« — Do skale je dobro uro hoda iz Kamniške Bistrice mimo Žagane peči po poti na Kokrsko sedlo in od odcepa na desno po lovski stezi proti Skretu.

Nemško odpravo na Nanga Parbat je tudi letos zadela strašna katastrofa: zajel jo je sneženi plaz in pod njim so našli smrt: vodja odprave dr. Karl Wien, Pert Frankhauser, Adolf Göttner, dr. Hans Hartmann, dr. Günther Hepp, Peter Müllritter, Martin Pfeffer, razen njih devet nosačev. V začetku julija so se odpravili planinci dr. Fr. Bechtold, Pavel Bauer in dr. Kraus z letalom v Himalajo, poizvedovat za ponesrečenci. — Kakor se sliši, se bo pripravila svoječasno nova nemška odprava na usodni Nanga Parbat!

Antibarbarus.

Piše dr. Jos. Tominišek.

Sv. Uršula na Plešivcu.

Znamenita razgledna gora (1696 m) s staro, dosti veliko cerkvijo sv. Uršule (29 m dolga, 17 m široka, 14 m visoka) v knjižni rabi nima enotnega imena. O cerkvi sami je napisal za Plan. Vestnik (1925, 253) pregledno zgodovino g. Ivan Jurko s porabo arhiva Starotrske župnije pri Slovenjgradcu; arhiv sega od 12. sept. 1599 do 1626, spisal ga je slavni ljubljanski škof Tomaž Hren. On je cerkev, zidano — kakor pravi Šematizem Lavantinske škofije — 1580—1601, obiskal leta 1601, ker je stavba slabo napredovala, in pospešil zidavo tako, da je že prihodnjega leta (18. avg. 1602) mogel posvetiti cerkev in tri oltarje (med njimi sv. Uršule); leta 1609 je posvetil osebno ostale štiri oltarje in se je še pozneje zelo pobrigal za to svoje najvišje svetišče, ki je, daleč vidno, postalo priljubljen romarski kraj.

Gora je svoje ime imela, seveda, preden so zgradili na njej cerkev. Kako ime je bilo, se ne da točno dognati. Najbližji okoličani so pač rekli, kakor še dandanašnji, da je »Gora« (kakor n. pr. Zadretčani planino, pod katero prebivajo, imenujejo le »Planino« in jim je z doma Menina neznan). Škof Hren pa nam je v svojem zapisniku iz leta 1599 in 1601 ohranil nedvomno stvarno ime iz svoje dobe: »mons Ursulanus sive Pleshivic«. Zgodovinsko dokazano ime je torej Plešivec; po sv. Uršuli se je mogla gora imenovati šele po ustanovitvi cerkve, je pa ime svetnice s slavno cerkvijo končno domala izpodrinilo topografski naziv. Jožef Zazula (Plan. Vestnik 1925, 88, 247; 1929, 132, in zasebna pisma) zastopa naziranje, da je pravo, prvotno ime gore bilo »Pleša«, a Plešivec drugotno. Stvarno bi to bilo mogoče, ker je beseda značilna za golo goro (Golovec) in imamo v domačih planinah več Pleš (v Matičinem zemljevidu Slovenskega ozemlja dve, v Julijskih Alpah po dr. Tumi tri); dokaza za našo Plešo pa nimamo, ker je edini baje neposredni vir, okr. tajnik načelstva na Prevaljah, g. Robar, umrl, preden je bilo mogoče se prepričati o resničnosti njegove trditve, da je na neki njegovi stari karti zabeležena »Pleša«. Ker »Pleša« ni dokazana in se načelno naj ne skušajo uvajati nova, čeprav primerna imena, ako obstoje dokazano druga, tudi dobra, zato ostane za našo goro kot topografsko ime le Plešivec, ki je v imenoslovju naših gora priljubljen. V Svetličevem »Kazalu krajev« je navedenih 5 Plešivec; še več, deset, je ženskih »Plešivic«, drugih tvorb s »plešo« je tudi deset, razširjene so te tvorbe daleč izven Slovenskega ozemlja. Sicer so ostali Plešivci v Sloveniji neznatni, v napotje prodornosti tega imena za našo goro so pa le; močnejše je bilo krepko ime svetnice in očitnejša božjepotna cerkev.

Po svetnici je takoj nazval goro škof Hren: »mons Ursulanus« v svojem latinski pisanem zapisniku. V latinščini je tvorba enostavna: »Gora« (mons) s svojilnim pridevnikom iz imena svetnice (Ursulanus); nemščina vzame v takem slučaju preprosto svojo zloženko »Ursulaberg«, ki je sprejeta tudi v zemljiško knjigo in v mape lastnika grofa Thurna (po poročilu g. Janka Rožmana, prihodarja gozdne uprave Thurn, grad Ravne,

z dne 19. 5. 1925) in jo izključno imajo tudi vsi nemški zemljevidi. Kako pa slovenščina? Slovenci imenujejo gore, kraje kar s samim imenom svetnika, svetnice, pa vedno s pristavkom »Sv.«, pri starih imenih v prirojeni obliki »Šent-«, »Št-«, »Š-« i. sl.: Sv. Valentin, Sv. Jakob, Sv. Primož, Sv. Florijan, Sv. Urban, Sv. Ana, Sv. Helena, pa tudi Št. Jakob, Št. Florijan, Št. Jurij, Sv. in Št. Peter, Sv. Jurij in Šentjur, Šenčur, Sv. Marjeta in Šmarjeta, Sv. Marija in Šmarna (gora). Našo goro so nazivali in jo nazivajo kratko »Sv. Uršula« sem iz Zadrebke, Savinjske in Dravske doline. V Novicah leta 1860, str. 310, pravi potopisec: »Ponosno je molela nama nasproti Sv. Uršula«.

Pomembno pa je, da pušča slovenščina v taki krajevni rabi imena svetnikov in svetnic v polni knjižni obliki — znamenje spoštovanja in dobrega ukusa — in se izogiblje samovoljnih domačih oblik. Zato se kraji imenujejo le: Sv. Marija, Sv. Frančišek, Sv. Jožef, Sv. Elizabeta, ne pa: Sv. Micka, Sv. Francelj, Sv. Pepe, Sv. Lizika; zato tudi nikakor Sv. Urška, kakor ne Sv. Ančka, Sv. Katra. Le nekatera slovenščini neprikladna tuja imena je jezik — že davno — prirojil našim glasom: Sv. Neža, Sv. Jedrt, Sv. Jošt, Sv. Areh, Sv. Boltenk, Šent Ilj. Nedopustno je, da bi se nanovo uvajala taka »domača«, izven družinskega kroga banalna imena. To se je pripetilo ravno Sv. Uršuli, in sicer po prevratu, ko je gora, prej onstran koroške meje, postala v severnih slovenskih krajih sila popularna. V tedaj prav veselih krogih izletniškega planinstva se je namesto dostojanstvene Uršule pričela ogovarjati domača, ne morda stara Urša, ampak mlada Urška; oprijeli so se je namah vsi, izletniki in — domačini, ker jim je tako ljubko zvenela. Medtem ko je »Planinski koledar« pred prevratom poznal le resno Uršulo (n. pr. 1914 v V. letniku), se pojavi v prihodnjem (VI.) letniku 1921 na str. 65 »Urška«, prav tako 1922, izza leta 1923 celo »Urška gora«. V tisti prevratni dobi, ko smo v naglici preimenovali nemške nazive, je našla »Urška« pot celo v Plan. Vestnik (1922, 71, 89; 1923, 180), a se je morala hitro oddaljiti, ko se je pričelo stvarno razpravljati o imenu te gore in je došel tudi od bralcev odpor proti možni zlorabi z »Urško« in drugimi imeni (g. Anton Stergar iz Kamnika, 22. 5. 1922). S stališča takta in dostojnosti je uredništvo ugovorom popolnoma pritrnilo, s pripombo, da se je robotim dovtipom in neukusnim namigavanjem težko vedno izogniti; včasih se zdi kakor blasfemija, če se v gotovih slučajih pomisli, kaki planinci in s kakim namenom hodijo na goro, ki ima pridevek »sveta«. Iz strokovnih planinskih spisov je nezakonska Urška nato izbrisana, pojavlja pa se tu in tam lokalno okrog Maribora; v Slov. Gospodarju 21. junija 1923 je počaščena celo z imenom svetnice (»Na goro sv. Urške«!), kar pa je malo nižje popravljeno z napovedjo, da bo 28. junija v 9. števil. str. 143/4 »Fantovskega tabora na gori sv. Uršule«, kakor se spodobi, toda z ne ravno obzirno prepresnitvijo: »Mi smo fantje, Smo vsi junaki, Vsi še na Urško pojdemo«. Advocatus diaboli naj za vse čase to Urško zavrže v pekel pozabnosti.

S stališča stvarnosti in udomačene rabe zadostujeta in odgovarjata samostalnika »Plešivec« in »Sv. Uršula«, poljubno za vsak slučaj. Da pa se izrečno loči Sv. Uršula (gora) od sv. Uršule (svetnice) — kar je samo ob sebi razvidno le v pisavi, je nastala včasih težnja, da se k samostalniku »gora« tvori od imena svetnice primeren pridevnik, osobito pod vplivom nemške sestavljenke »Ursulaberg«, ki bi se prevedela, kakor v sličnih primerih (Donatiberg — Donačka gora, Nikolaiberg — Miklavžev ali Miklavški grič, Sanntal — Savinjska dolina), s pridevnikom imena Uršule — toda kakim pridevnikom? Enostavno je bilo to za škofa Hrena in njegovo latinščino (»Ursulanus«): zanj je bil pridevnik res potreben, ker bi drugače imena gore ne spravil v latinski sklad. Kako so postopali slovenski pisci? Nemogoča je skupina »Urška gora«, ki je zapisana v Plan. koledarju 1923; prav taka je, kakor če bi rekli: »Valentin gora«, »Šmarjeta gora«, »Ana grič«, »Primož vrh«; tu sta sklopljena dva — samostalnika, kar je neslovensko v taki obliki. Davorin Trstenjak, ki je bil župnik v Starem trgu in je nedvomno poznal Hrenove zapiske, piše 7. okt. 1879 Bleiweisu: »Sv. Uršulska gora je v moji fari« — pravilna tvorba po vzoru Hrenovega »mons Ursulanus«, samo da je Trstenjak v preveliki gorečnosti vrnil svoj »Sv.«. Jezikovno možne bi bile tudi tvorbe »Uršulina«, ev. še »Uršina«; vendar so vse prisiljene, ker ljudstvo, kolikor mi je

znano, ne rabi nobene in mu zadostuje samostalnik. Prisiljena se mi zdi tudi »Uršlja gora«, ki se je poslužujejo posebno — in to njena posebna zasluga — tisti, ki morajo — pozabiti na Urško. To nalogo je, upam, zdaj opravila in sme polagoma izginiti. Ne glede na nenavadno obliko, je sumljivo, da so se je Nemci prav tako hitro oprijeli, kakor so se prej Urške, to pa — bodimo odkriti — zaradi neke pikantnosti, ki puhti iz obeh besed, posebej še iz »Uršlje«, ki je blizu enaka nemški »Urschel«. Saj me je neki Nемеc vprašal: »Kakšna Uršlja je to? ‚Die dumme Urschel‘? Ali pa celo ‚die Urschel mit dem kalten ... aha?« — Skratka: pridevnika ne potrebujemo; v skrajnem slučaju nam more služiti Trstenjakov »Uršulska«, sicer pa Plešivčev.

Torej: Plešivec, Sv. Uršula, Gora sv. Uršule, Sv. Uršula na Plešivcu, to je dokazana zbirka, za izbiro, kakor nanese potreba. Kadar je vsak dvom izključen, je prav tudi samo domačinska »Gora«.

Slike — uganke.

Na željo fotoamaterja g. prof. Ravnika povemo točno, da 4. uganke (5. štev., str. 176, predstavlja Krevljo in Šoštarja nad Ravensko planino pri Črni Prsti. — Naša 5. uganke (6. štev., str. 204) predstavlja Stenar z juga. Oglasil se ni nobeden reševalec.

6. uganke.

Foto
Slarko
Smolej

Kaj in kje je to?

Društveno izvestje SPD za leto 1936.

A) PRVA SKUPŠČINA SLOVENSKEGA PLANINSKEGA DRUŠTVA

(15. novembra 1936.)

I. **Predsednik** Osrednjega SPD **dr. Pretnar Josip** otvori po novih pravih I. redno skupščino Slovenskega Planinskega društva v Ljubljani in ugotovi sklepčnost, ker je navzočih 111 delegatov, ki zastopajo 18 edinic SPD. Nato imenuje po dva zapisnikarja in overovatelja, pozdravi zastopnike oblastev in sorodnih organizacij, novinarje in delegate. Brzobjavni pozdravi se pošljejo Nj. Vel. kralju Petru II., Nj. Vis. kralj. nam. Pavlu, ministrom g. dr. Korošču, dr. Rogiču, dr. Vrbaniću, dr. Kreku, gen. Mariću, pismeni pozdravi banu g. dr. Natlačenu, podbanu g. dr. Majcenu in komandantu planinskega polka g. polkovniku Makulju. Ko je tajnik dr. Brilej prečital pozdravne dopise, je predsednik dr. Pretnar očrtal vodilne zamisli in gonilne sile, ki so v teku pripravljanih petih let dovedle do nedvomnih uspehov, vidnih pri tej prvi skupščini, ki se sestaja kot znak ustaljenosti nove dobe v razvoju našega planinstva. Nova generacija se je učila iz težkih preizkušenj, da sicer ohrani, kar je zdravega, a da prav tako brezobzirno odstrani, kar je gnilega, in tako čuva v pravi meri kontinuiteto. Strnili smo v okrilju naše lepe, idealne organizacije pozitivne elemente, pritegnili smo jim nove; po tej kratki dobi lahko ugotavljamo, da je naša tudi mladina, katere tisoči se zbirajo in se od dneva v dan množe v našem okrilju. Saj pomeni planinstvo za mladino rešitev.

Zgodilo se je čudo, da smo premostili prepade in si ustvarili slovensko planinsko organizacijo bolj trdno, kakor kdajkoli. Naslonjeni na trdno falango na znotraj smo svoje domače planinstvo uveljavili tudi na zunaj. Ohranili smo si vodstvo v naši Zvezi planinskih društev kraljevine Jugoslavije; posegli smo v delovanje Asociacije slovanskih planinskih društev in v Mednarodno Unijo planinskih društev. To vse smo si pridobili z lastnimi sredstvi in s pozitivnim delom. Po petih letih smo se danes zbrali na zunaj trdna in nedeljiva enota, na znotraj porazdeljeni na avtonomne, enakopravne edince s prosto iniciativo in samoupravo. Pokopane so različne fronte, razcepljene sile so strnjene in povezane v skupnem delu po enotnih smernicah, ki naj veljajo za podrobno delo v edinicah. Zvesti in iskreni tovariši si podajamo roke za novo delo.

Nadzornik podružnic, g. Pučnik Adalbert, je stvarno in zanimivo razkazal zborovalcem ves potek nastajanja zdaj uveljavljenih društvenih pravil, od prvotnih pravil ob ustanovitvi SPD (leta 1893) preko prenovljenih iz leta 1911, ponovno izpremenjenih l. 1917 in temeljito preurejenih l. 1927, do zdaj veljavnih (po odobritvi 17. nov. 1935), ki prav z današnjo skupščino stopajo v zaključno rabo v celotnem ustroju društva. Bistvo vseh reformnih teženj, eem od ustanovitve društva, je bila zahteva podružnic po večji, končno popolni samostojnosti. S sedanjimi pravili so podružnice dosegle popolno enakopravnost z Osrednjim društvom; sedaj se morajo izkazati, da so je vredne. Odslej bodo mogle obstojati in se uveljavljati le delavne, agilne in redno poslušajoče edince.

II. **Tajnik dr. Brilej Arnošt** je podal sumaričen pregled dela SPD od spomladi 1936 do danes, s sledečih vidikov:

1. **Gradbeno delovanje.** Osrednje društvo je otvorilo novozgrajeni, vseskozi moderni, trinadstropni planinski Dom na Komni. Kočo v Zgornji Krmi je letos pozimi zasul plaz; Osrednje društvo je že izdelalo načrte zanjo. Medtem je Šumska uprava popravila prejšnje zavetišče, ki bo tudi odslej na razpolago smučarjem planincem. — Krekovo kočo mora Osrednje društvo letos popraviti; pripravlja se tudi temeljita preureditev hotela »Zlatoroga«. Vsakoletna popravila zahtevajo še druge planinske postojanke.

Savinjska podružnica v Celju je obsežno povečala Kocbekov Dom na Korošici in ga bo še izpopolnila. Frischaufov Dom na Okrešlju je dobil predvsem vodovod. Na Mozirski planini je predvidena moderna, velika planinska zgradba.

Mariborska podružnica je izvršila razne preureditve v Mariborski koči in v Senjorjevem Domu. Podružnica v Slovenjgradcu je preuredila Kočo na Kremžarjevem vrhu in preureja Dom na Plešivcu za zimski poset. Nove postojanke pripravlja pod Kopo. — Podružnica v Kranju je izvršila obširne adaptacije pri postojanki na Šmarjetni gori. Predvidena je prezidava Valvazorjeve koče. — Podružnica v Črnomlju je Dom na Mirni gori preuredila, podružnica v Kamniku vrši priprave za zgradbo zavetišča na Velikih Podih, podružnici v Rogaški Slatini in v Poljčanah imata v načrtu, da zgradita veliko planinsko hišo na Boču; tudi ostale podružnice, ki upravljajo koče, so izvršile številna popravila.

2. **Pota in markacije.** SPD izda letno okrog 120.000 Din za oskrbo poletnih in zimskih markacij. Osrednje društvo pripravlja izdajo celotnega seznama markiranih potov na področju vseh edinic SPD; posebno mnogo stroškov mu prizadevajo zimske markacije za Triglavsko pogorje s Komno in za traso od Gozda na Veliko Planino glede na novo cesto čez Podvolovjek. Savinjska podružnica je izdatno prispevala za novo pot iz pod Olševe na Raduho. V ostalem je ona kakor vse podružnice skrbela za popraviljanje obstoječih potov.

3. **Reševalna služba.** Reševalni odsek je imel letos, žal, mnogo opravka: v spomladanskem času tri smrtne nesreče v Kamniških planinah, v severni steni Triglava štiri; manjše nesreče na Stolu in v Jalovcu. Stroški za rešilno akcijo so visoki; plača jih navadno rešilni fond sam, ker svojci ponesrečenecem nimajo sredstev. Skrb za reševanje preide odslej na Glavni odbor, kateremu bo Osrednje društvo izročilo ves inventar. Dne 7. nov. se je vršil zbor gorskih vodnikov; tudi so se vršila predavanja o prvi pomoči, o plezalni tehniki, o smučanju itd.

Rešilno moštvo podružnice v Celju je uspešno pomagalo pri vseh rešilnih akcijah na svojem področju, ima sedem izprašanih vodnikov. — Mariborska podružnica zaznamuje poškodbe smučarjev. — Podružnica v Kamniku ima izvežbano rešilno moštvo, ki je odlično delovalo v Kamniških planinah. Vzorno disciplinirano je moštvo iz okoliša podružnic Mojstrane in Jesenic.

4. **Kulturno-znanstveno delo** je navadno na ramah Osrednjega društva; podružnice mu ne posvečajo mnogo pozornosti. Glasilo SPD »Planinski Vestnik« izdaja Osrednje društvo in žrtvuje zanj visoke zneske. Pri neposrednem dohodku, pri zbiranju inseratov, so podružnice sodelovale le nezadostno. Osrednje društvo je priredilo več predavanj: Krobath o ekspediciji v Kavkaz, Erik Meier o prvenstvenem vzponu na severno steno Grandes Jorasses, prof. Petkovšek o alpski flori, Griesbach o planinskih potovanjih vzdolž Jadrana, I. Bučer »O obrazilih gora«; na vrsto pridejo predavanja o naši švicarski ekskurziji. Obširne priprave zahteva izdaje prepotrebne knjige o alpski flori; material je v glavnem zbran, manjkajo še deloma denarna sredstva. Gradbeni odsek je oskrbel točen zemljevid za okoliš Komne, Knafelčeve »Julijske Alpe« so izšle v novi nakladi z zimskimi poti, pripravlja se izdaja novega zemljevida Kamniških Alp. Za alpski muzej zbira Osrednje društvo potrebni material. Zanj je g. Selan izdelal precizen relief Komne; pripravlja se izdelava reliefa Julijskih Alp. Knjižnica nudi preko 2000 knjig ter 112 revij, ki jih prejema Osrednje društvo v zameno za »Planinski Vestnik«. Končno je še obširno razpredeno vremensko poročanje pozimi. — Podružnica v Celju je priredila štiri predavanja: Meier in Griesbach kakor pri Osrednjem društvu; dalje o Koroški ter U. Župančič:

»Kaj mora vedeti vsak plezalec«. Za planinski muzej je prispevala relief Savinjskih Alp ter nekatere slike. — Mariborska podružnica je priredila predavanje: dr. Reya o meteorologiji, dr. Breclja o reševanju v gorah, Janka Mlakarja »Romanje na Vezuv«, dr. Bohinca »O ledeni dobi«, o »nesrečah v planinah«, Uroša Zupančiča »O plezanju«. Nadalje dva filma: »Zima na Koroškem« in »Veliki Klek«. Za alpski muzej bo prispevala relief Pohorja. — Podružnica v Slovenjgradcu namerava izdati skupno s Saleško in Mežiško podružnico zemljevid za okoliš teh podružnic. Zasavske podružnice bodo prispevale za alpski muzej relief Zasavja, Kranjska in Tržiška podružnica pa relief Karavank. Podružnica v Škofji Loki je izdala zemljevid Skofjeloškega okoliša v merilu 1:75.000. Ostale podružnice so prirejale manjša predavanja ter skrbijo za izpopolnitev knjižnic v svojih planinskih kočah.

5. **Planinsko foto-amaterstvo.** SPD se je z 41 slikami udeležilo mednarodne planinske foto-razstave v Ženevi ob kongresu Mednarodne Unije planinskih druženj. Pri Osrednjem društvu je urejena foto-temnica z vsemi potrebnimi napravami; članom je na razpolago. Vršijo se tudi foto-večeri. Foto-odsek Osrednjega društva ima tudi težko nalogo, da izbira slike za »Planinski Vestnik«. Pri podružnici v Slovenskih Konjicah živahno deluje foto-odsek, oni v Trbovljah prireja redne foto-večere v lastni foto-temnici. Pri ostalih podružnicah še ni močno razvito planinsko foto-amaterstvo.

6. **Zimska alpinistika.** Planinsko smučanje se v naših krajih naglo razvija. Osrednje društvo prireja turne tečaje. Radi napredka zimskega alpinizma je poslalo planince-plezalec v švicarske ledenike, da so se tam izvežbali v ledu in snegu; podružnica v Celju je dala iniciativo za to, ona prireja tudi visokoalpske smuške tekme. Podružnica v Mariboru prireja smuške tečaje, krmarske vožnje v raznih predelih in prekopohorski smuk. Tudi ostale podružnice se zadovoljivo razvijajo v planinsko smučarskem pogledu.

7. **Strma alpinistika.** Osrednje društvo je osnovalo poseben alpinističen odsek, ki prireja plezalne tečaje in vodi kataster prvenstvenih vzponov v slovenskih planinah. Votiralo je izdaten znesek za ekurzijo alpinistov v švicarske ledenike; povzpeli so se na 12 vrhov preko 4000 m. Alpski odsek ima tudi podružnica v Celju; pogrešamo takih odsekov pri podružnicah SPD na Gorenjskem.

8. **Izleti.** Naš planinec poseča planine najraje sam ali v majhnih skupinah. Osrednje društvo je priredilo izlet v planine Bosne in Hercegovine ob času kongresa Zveze planinskih društev, skupinski izlet na Komno ter pozimi na Veliko Planino. Gostoljubno je sprejelo francoske in bolgarske planince, ki so v družbi naših članov posetili Triglavsko pogorje ter Bohinjski kot. Skupinske izlete so priredile še podružnice na Jesenicah, v Slovenjgradcu, Novem mestu, Črnomlju in Celju.

9. **Propagandno delo.** Osrednje društvo je osnovalo lasten propagandni odsek; večina članov so novinarji. Izdalo je prospekt »Zima v Sloveniji« in posebnega za Komno. V dnevnih časopisih objavlja številne članke ter prireja v ljubljanski radio-oddajni postaji propagandna predavanja; poslučuje se tudi kinoreklame. — Podružnica v Celju je izdala prospekt »Logarska dolina« ter »Smuk v Savinjskih Alpah«, ona v Gorjah pa prospekt za svoj okoliš, Rogaška Slatina vodi propagando s slikami, druge podružnice pripravljajo prospekte.

10. **Mladinski odsek.** Mladinski odsek Osrednjega društva šteje 1475 dijakov in 775 akademikov. Organizacijo je treba razširiti na obrtno in delavsko mladino. Odsek ima vsak teden predavanje. Za poletni čas sta pripravljeni dve počitniški koloniji v Malnarjevi koči, ena za deklice in ena za fante; Osrednje društvo je nabavilo štiri šotore za taborjenje ob Bohinjskem jezeru. — Odsek podružnice v Celju je dobro uveden; šteje 126 članov; pripravlja počitniško kolonijo na Korošici. Člani urejajo markacije. — Mladinske odseke imajo še podružnice: Slovenjgradec (30 članov), Kranj (81 članov), Jesenice (38 članov).

III. **Razrešnico dosedanjemu odboru** izreče skupščina s splošno zahvalo, v posebni meri še prizna zahvalo za požrtvovalno delovanje dosedanjemu predsedniku dr. Pretnarju, tajniku dr. Brileju in gospodarju Marselu.

IV. **Volitve.** Skupščina soglasno izvoli sledečo upravo Glavnega odbora: predsednik: dr. Pretnar Josip, Ljubljana; I. podpredsednik: dr. Hrašovec Milko, Celje; II. podpredsednik: Zor Vinko, Ljubljana; odborniki: dr. Vrtač-

nik Alojzij, Kveder Janez, dr. Mrak Anton, Dolinšek Lavoslav, dr. Bri-
lej Arnošt, Rožman Janez, vsi v Ljubljani; Gajšek Božidar, Maribor;
Pučnik Adalbert, Kranj; dr. Potočnik Miha, Dovje-Mojstrana; Grmovšek
J., Slovenjgradec; Jeršič Mirko, Ljubljana; Šetinc Ivan, Jesenice; Beg
Ante, Trbovlje; dr. Bohinec Valter, Rateče; namestniki: Battelino Angelo,
Deržaj Edo, Marsel Ivo, vsi v Ljubljani; dr. Ivanetič, Novo mesto;
Baša I., Zidan Most; Salberger Nadislav, Tržič; računski preglednika:
Ferline Emerik, Ljubljana; Ule Martin, Mežica.

Predsednik dr. Pretnar pojasni, da se je radi boljše razdelitve dela število
odbornikov povečalo na 14, za 4 več nego je predvideno v § 41 društvenih pravil.
Soglasno sprejeto.

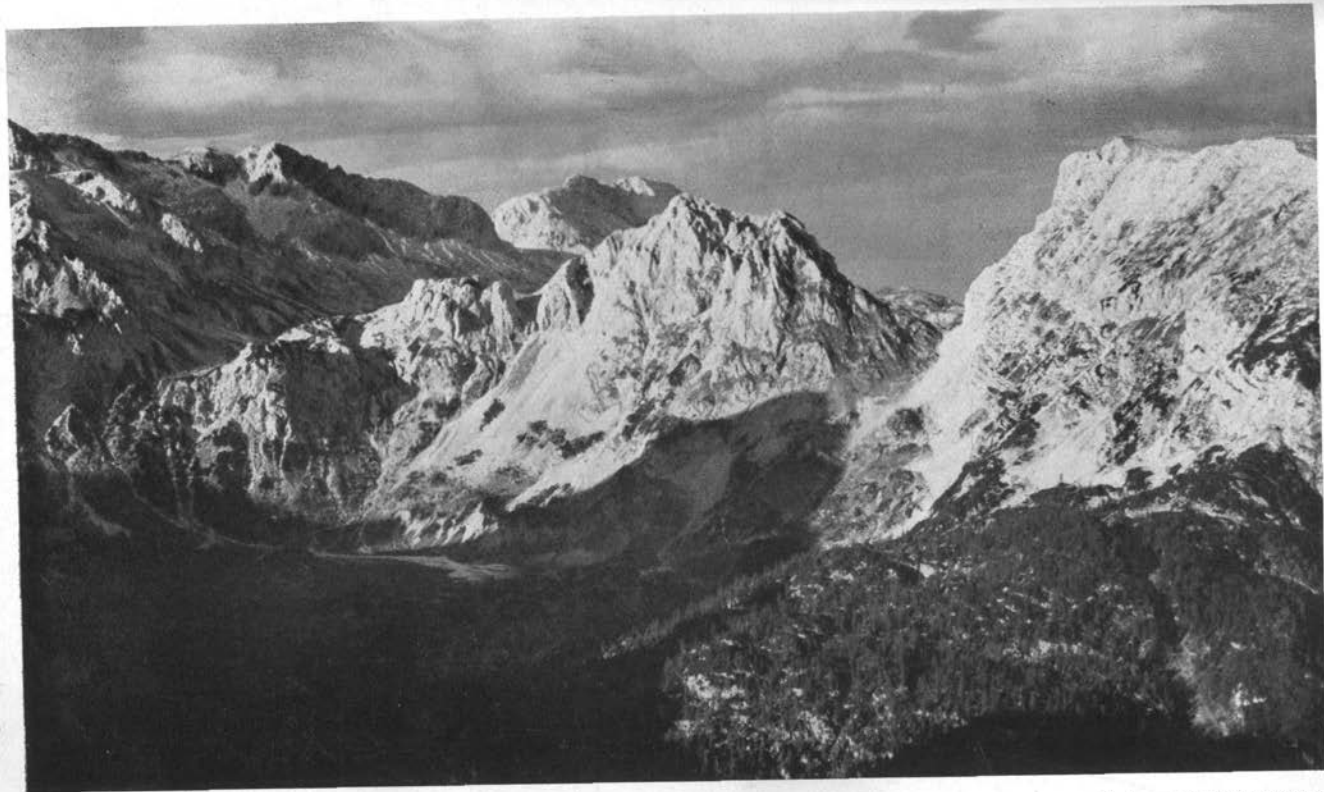
V. **Določitev članarine in prispevkov.** Za SPD se določi letna članarina
s 25 Din, podporni član plača enkrat za vselej 500 Din, ustanovnik 1000 Din.
Vpisnina 10 Din se pobira le pri novo vstopivših članih in pri članih, ki so
eno leto prekinili članstvo. (Izprememba k točki 8 c pravil.)

Odobri se prispevek edinic SPD Glavnemu odboru za leto 1937 po
3 dinarje od vsakega člana, po stanju članstva konec preteklega koledarskega
leta. Prispevki morajo biti plačani pred skupščino SPD.

VI. **Proračun za leto 1937.** Dohodki: po 3 Din od okoli 8000 članov
24.000 Din. — Izdatki: Administracija: pisarniške potrebščine, porto, telefon
itd. 3500 Din, najemnina 1500 Din, osebni izdatki 6000 Din; potni stroški za
udeležbo na sejah 7000 Din, za delegate na občne zборе podružnic 2000 Din,
zastopstvo SPD na kongresih Zveze plan. društev 4000 Din, skupaj 24.000 Din.
Izdajanje »Plan. Vestnika« gre v breme Osrednjega društva, za sezonska po-
pravila potov morajo skrbeti okoliške podružnice.

VII. **Reševalna služba.** Na predlog načelnika reševalnega odseka Staneta
Hudnika se sprejmejo sledeči predlogi po sklepih predsestanka delegatov: — Vse
edinice SPD morajo od 1. januarja 1937 dalje pobirati od svojih članov takoj
pri plačilu članarine pavšalni rešilni prispevek po 4 Din; v postojankah, ki jih
upravljajo, poberejo pri prenočnini od vsakega nečlana po 2 Din, in od vsakega
člana društva, ki je včlanjeno v Zvezi planinskih društev, po 1 dinar za rešilni
fond. Od pobiranja prispevkov v postojankah so izvzete one, ki imajo hotelski
značaj. Velja naj načelo: Ne pobira pa se nikar rešilni prispevek v onih plan-
inskih postojankah, ki se borijo s konkurenčnimi zasebnimi podjetji; katere
so te postojanke, določí Glavni odbor na prvi seji. Inkasirani rešilni prispevki
se morajo sproti nakazovati centralnemu reševalnemu odseku, ki naj ima poseben
čekovni račun in samostojno knjigovodstvo. Končna vsota, ki jo plača vsaka
podružnica, se mora ujemati s številom članstva podružnice. Proti edinicam,
ki ne plačujejo rešilnega prispevka, se bodo določile sankcije. — Za slučaj,
da bi imel reševalni odsek SPD večje izdatke ko dohodke, se pooblašča Glavni
odbor, da preskrbi potrebni denar, ki ga naknadno izterja od podružnic. —
Po zadnjem izkazu naj izroči Osrednje društvo SPD ves inventar reševalnega
odseka Glavnemu odboru, ta pa izterja od edinic dolžne rešilne prispevke za
leto 1936. Osrednjemu društvu SPD se vrne že plačanih 23.887 Din. — Glavnemu
odboru se stavi predlog, da ustanovi poseben fond za podpore revnim in one-
moglím vodnikom.

VIII. **Samostojni predlogi.** 1. **Nepremičnine:** Podružnice, ki še nimajo
vpisanega lastnika pri svojih zemljiščih po sedanjem nazivu edince, naj ne-
mudoma predlagajo počitev v zemljiški knjigi. Glavni odbor SPD naj predlaga
počitev zdaj pravilnega naziva lastnika za sledeče nepremičnine, kjer je kot
lastnik še vpisano Slovensko Planinsko društvo v Ljubljani: a) za Savinjsko
podružnico SPD v Celju za vl. št. 32 k. o. »Sv. Duh« in vl. št. 27 k. o. »Podveža«;
b) za Mislinjsko podružnico SPD v Slovenjgradu za vl. št. 25 »Uršula gora«;
c) za Kranjsko podružnico v Kranju za vl. št. 000 k. o. »Zabrenzica«; d) za
Rogaško podružnico SPD v Rogaški Slatini za vl. št. 91 k. o. »Donačka gora«.
2. Za Mariborski razgledni stolp se izvrši prenos lastninske pravice
od Osrednjega društva SPD na Tujsko prometno zvezo v Mariboru, ki bo odsej
upravljala ta stolp. 3. Valvazorjeva in Kadilnikova koč. Skup-
ščina že sedaj odobri prenos lastninske pravice od Osrednjega društva SPD na
Kranjsko podružnico v Kranju za nepremičnino Valvazorjevo koč. pod Stolom
in od Osrednjega društva na Jeseniško podružnico v Jesenicah za nepremičnino

Velo Polje z okolico

Foto prof. Janko Ravnik

Kadilnikovo koč v Jesenicah, ako to odobri občni zbor Osrednjega društva SPD. 4. Glavnemu odboru se naloži po soglasnem sklepu skupščine: a) za udeležence skupščin SPD naj vsakokrat predhodno preskrbi ugodnost polovične voznine; b) vse podružnice se obvestijo, da smejo prošnje za denarno podporo na kr. bansko upravo vlagati edino preko Glavnega odbora. O tem se obvesti tudi kr. banska uprava; c) za netovariško vedenje planincev pri nesrečah veljaj načelo, da se krivce izključi iz vseh v Zvezi planinskih društev včlanjenih planinskih organizacij; d) na prihodnji skupščini naj predlaga Glavni odbor izpremembo pravil v § 41, drugem odstavku: število odbornikov se poviša na 14, ter določi sankcije proti edinicam, ki ne plačujejo rešilnih prispevkov.

B) OBČNI ZBORI SPD.

I. Osrednje društvo v Ljubljani.

(44. redni občni zbor, dne 11. marca 1937.)

Predsednik dr. Josip Pretnar pozdravi zastopnike oblasti, društev, novinarje in članstvo in predlaga vdanostno brzojavko Nj. Vel. kralju Petru II., ter brzojavne pozdrave ministrom gg. dr. Vrbaniću, dr. Rogiću, dr. Korošču, dr. Kreku, ter pozdrave gg. banu dr. Marku Natlačenu in podbanu dr. Majcenu. Nato poda predsednik pregled idejnih smernic in stvarnih činov v sila obsežnem planinskem delu v okviru Planinskega društva.

Na gradbenem polju moremo kazati na novootvorjeni Dom na Komni, na najlepšo in najdovršenejšo planinsko zgradbo v državi, ponos našemu društvu. Po dosedanjih izkušnjah se bo Dom sam obrestoval in amortiziral in nam v finančnem pogledu ne bo vezal rok za druge važne naloge. — Z Domom in z drugimi podjetji smo imeli sila dela in skrbi. Članstvo je dosti pasivno. V odboru in sedmih odsekih pa dela 69 idealnih in požrtvovalnih planincev; žal, da je za nje težko najti novih sil. Zelo koristna je za nas reorganizacija društva v tem smislu, da je ljubljansko Osrednje društvo postalo podružnica z enakimi pravicami in dolžnostmi, kakor jih imajo druge podružnice. To razmerje je pomirilo odnošaje in nam zaguralo neovirano delo v našem področju. — Naši stiki z ostalimi jugoslovanskimi planinskimi društvi so ostali neizpremenjeni; v upravi Zveze planinskih društev zavzemamo najvažnejša mesta. Na kongresu v Sarajevu (5. in 6. sept. 1936) so se gradbena načela, podana od naših članov, sprejela kot podlaga za planinsko gradbeno delo v državi. — Na kongresu Asociacije Slovanskih planinskih društev v Sofiji (23. in 24. avgusta 1936) so prodrli naši predlogi za resolucije, ki so bile sprejete (reciprociteta glede ugodnosti v planinskih kočah, izdaja in zamenjava publikacij ter organizacija omladine). Kongres je ugotovil, da ima SPD najbolje urejeno reševalno službo in njegov okoliš kot edini zakonsko zaščitene markacije in druge orientacijske naprave.

Za kongres Unije planinskih društev (27. do 29. avgusta v Ženevi) smo prispevali gradivo k stavljenim problemom (reševalna in meteorološka služba, mednarodni planinski letopis, fond za planinske ponesrečence, reciprociteta članskih ugodnosti, vzgoja mladine v planinskem duhu i. dr.). Na takratni mednarodni razstavi planinskih slik je bilo med 41 slikami, s katerimi je bila Jugoslavija zastopana, skoro polovica naših. Neposredni mednarodni stiki nas v svetu uveljavljajo, a tudi mnogo naučijo.

Oblastva, civilna in vojaška, so nam tudi v prošlem letu nudila moralno, deloma tudi gmotno podporo. Gmotna, žal, upada; to občutimo tembolj, ker se naši dohodki sorazmerno vedno znižujejo, potrebe pa rastejo. Stalno podporo pa smo našli v časopisju in novinarstvu.

Tajniško poročilo.

Tajnik **dr. Brilej Arnošt** je podal v vseh podrobnostih pregled dovršenih del in akcij odbora, pa tudi vsega snovanja društva z načrti za bližnjo in daljšo bodočnost, po glavnih smernicah, v katerih se delo giblje. — Iz obsežnega poročila posnamemo tu le glavna dejstva.

Društveno delo se je vršilo v odboru in sedmih odsekih. Upravni odbor je vršil svoje delo v 48, odseki v skupno 80 sejah (gospodarski 29, gradbeni 25), v celem v 147 sejah. Pisarna izkazuje 4895 došlih, 5751 odposlanih spisov, skupno 10.655 spisov. Tekom leta 1936 sta bili tudi dve seji širšega Osrednjega odbora, predvsem zaradi likvidacije Osrednjega odbora in rešilnega fonda ter izvedbe novih pravil.

Na današnjem zborovanju se na podlagi novih pravil prvokrat sestaja Osrednje društvo SPD ali Ljubljanska podružnica. Osrednje društvo je koncem leta 1936 štelo 3095 rednih članov, 775 akademikov in 1475 srednješolcev, skupno 5345 članov. Število rednih članov je padlo za 388, včlanjene mladinske organizacije jih nadomestujejo. — Društvo je bilo zastopano na vseh zborovanjih, anketah itd., ki so se tikale njegovih interesov. Izmed proslav omenjamo 10 letnico Krvavca, 30 letnico koč na Kamniškem sedlu, predvsem pa otvoritveno slavlje Doma na Komni (19. julija). — Posetili so nas in naše planine Francozi (Club Alpin Français) in Bolgari; mala skupina Bolgarov je pod vodstvom ing. Pipana preplezala Severno steno Triglava.

Promet v naših gorah je bil na splošno zadovoljiv. Weekend-voznice so povečale poset gora, a nam odvzele člane, ki so k društvu pristopili zaradi voznih ugodnosti. Zato nam je prav prišla dovolitev polovične železniške voznine za skupine 4 članov. — Med alpskimi podjetji naših članov zabeležimo vežbalno odpravo SPD na švicarske štiritisočake.

Temeljnih plezalnih problemov v domačih gorah ni več, razen zimskih; so pa naši plezalci v sporednih preizkušali svojo spretnost. — Smrtnih nesreč v naših planinah je bilo osem (Stanko Dolhar, Bojan Lovša, Srečko Vavpotič, Vid Janša, Mladen Mikšič, Slavo Domicelj, Egon Lettner, Jos. Pfeinig). — Po posameznih panogah se je vršilo dela tako:

1. **Gradbeno delo** društva se zrcali najbolj v dograditvi velikega Doma na Komni, ki je po trditvah nepristranskih poznavalcev res posrečena zgradba. Kakor kažejo izkušnje prvega pol leta obratovanja, bo tudi v gospodarskem oziru aktivna postojanka. — Glavni problem obratovanja Doma na Komni je zdaj preskrba zadostne količine vode v tej popolnoma kraški okolici. Ureditvi te zadeve bo posvečena največja briga gradbenega odseka in upravnega odbora. Pri projektiranju Doma so bili na razpolago samo stari podatki o skupni višini letnih padavin v Bohinjskem kotu. Zdaj se bo pri Domu namestil ombrometer za opazovanje in se bo — za pitje in kuho — zajel bližnji stalni, dasi šibki studenec.

Poleg že izvršenih nadelav potov se bo skrbelo za boljšo zvezo proti Skalaškemu Domu na Voglu in proti naši koči pri Triglavskih jezerih. — V koči pri Triglavskih jezerih so se izvršila nujna popravila (oskrbnica je na lastne stroške postavila novo drvarnico), razmere pa silijo v čimprejšnje povečanje koč in popravo potov. — Hotel »Zlatorog« je stara, še dolgo ne ozdravljena rana SPD. Stara dependansa, tkzv. »turistika«, se mora iz varnostnih ozirov podreti. Poset pa se veča zaradi Doma na Komni; zato je treba oskrbeti nova ležišča v kurljivih prostorih.

Idejni osnutek o preureditvi »Zlatoroga« je v načelih sprejet. — Hotel »Sv. Janez« ima SPD — kakor znano — v najemu od države in se po najemni pogodbi vsako leto izvršujejo popravila v okviru pogodjenega pavšala letnih 25.000 Din. Lani se je dokončala kanalizacija; zdaj je v načrtu preureditev kopališča in vpeljava tople in mrzle vode v sobe. — Pri Orožnovi koči so se izvršila lani le neznatna popravila. — Malnarjevo kočjo razjeda lesna goba. Popravlja se v toliko, da je porabna za letovanje mladinskega odseka. — Krekova kočja na Ratitovcu čaka na temeljito popravo.

Pri Erjavčevi koči na Vršiču se je v celoti nanovo prekrila streha nad visokim kočjo, popravil se je zunanji opaž in drugo. Ko bo končana obnova zanimive alpske avtomobilske ceste čez Vršič v Trento, bo treba to našo postojanko izdatno povečati. Za sedaj je nujna priprava za zimske posetnike. Očistila in popravila se bo zavarovana pot na Mojstrovko ter po potrebi zveze s Planico preko Slemena in Grla. Stara vozna pot od ruske cerkvice navzgor se bo uravnala. — Aljažev Dom v Vratih je zahteval redna popravila. Izmed potov pogrešamo prehoda od Križke stene čez Križ (Gubno) in Bukovje v Vrata v celoti po našem ozemlju ali vsaj po meji. — Pri Stanici

čevi koči se je preteklo leto dokončalo opaženje strešnega napušča; popravil se je strelovod in pripravili novi pločevinasti žlebovi in odtoki. — Triglavski Dom na Kredarici in Aleksandrov Dom sta zahtevala redna popravila. — Vodnikova kočna nad Velim Poljem je naš hiralec. Za silo smo podzidali vogale koč, da se prepreči zrušitev. Večje investicije se tukaj ne izplačajo, ker bo nova kočna cenejša. — Pri Spodnji koči na Golici se je napravila nova greznica. — Kadilnikovo kočno na Golici upravlja Jeseniška podružnica; le za večja dela prispeva po pogodbi deloma tudi Osrednje društvo.

Pri Domu na Krvavcu je v načrtu podaljšanje zgradbe. — Cojzova kočna na Kokrskem sedlu in Češka kočna na Ravnéh sta namenjeni za večja popravila; pota v njunem okolišu so v slabem stanju. — Pri koči na Kamniškem sedlu se je preteklo leto napravila nova velika cisterna, nepredvideno pa se je morala temeljito popraviti tudi streha z žlebovom. Pota proti Planjavi in proti Kotličem zahtevajo popravila. — Dom v Kamniški Bistrici preteklo leto ni zahteval večjih popravil. — Namesto majhne kočne na Veliki Planini se moramo pripraviti na zgradbo velikega Doma, preden se izpelje nova cesta čez Podvolovljek v Luče. Ugodno smo nabavili 20.000 kg živega apna na planini, ki smo ga ugašenega shranili v bližini. — Na nekaterih važnih, visoko ležečih mestih naših planin imamo v načrtu stalne bivake (na Križkih Podih, na Kotovem sedlu, na Hribarcah). — Minulo zimo je sneg porušil staro lovsko kočno v Zgornji Krmí, ki so jo v sili uporabljali tudi smučarji, če so obiskovali centralno Triglavsko skupino. Lovci postavljajo na starem mestu novo kočno, ki je kot zasilno zavetišče dostopna tudi smučarjem. Lastniki zemljišč so odbili našo prošnjo za nakup ali zakup sveta, kjer bi mi postavili svojo kočno.

Naš gradbeni odsek je pomagal s strokovnimi nasveti podružnicam in sorodnim organizacijam. Za Slovenjgraško podružnico je n. pr. član tega odseka napravil načrt za novo planinsko postojanko pod Veliko Kopo. Dalje so člani gradbenega odseka sestavili smernice za gradnjo planinskih postojank, ki so bile na lanski skupščini Zveze jugoslovanskih planinskih društev v Sarajevu sprejete. Gradbeni odsek se je pečal tudi s predlogom g. insp. Westra na lanskem občnem zboru, da se vzpostavijo telefonske zveze med Triglavskimi postojankami in dolino. Informacije so pokazale, da bi naprava stala preko 100.000 Din. Začasni poljski telefon pa bi zahteval stalne patrulje. Naslanjali se bomo kakor doslej na vojaško upravo, ki že zdaj s svojimi telefoni oddaja naše vesti o vremenu in snegu v dolino. — Odsek je sodeloval tudi pri razdelitvi planinskih potov na razne podružnice in je bil zastopan v odseku za alpski muzej v Ljubljani, kjer mu je naložena posebna skrb za reliefe in narodno planinsko arhitekturo. V to svrhu je ing. Pardubski sam z veliko skrbnostjo izdelal karto Komne v merilu 1:10.000 in po pooblastilu odbora preskrbel in nadziral izdelavo reliefa Komne v merilu 1:25.000. Oba izdelka sta v jedilnici Doma na Komni.

2. Literarno-znanstveni odsek je deloval v slovstvenem in znanstvenem oziru, pri čemer prihaja v veljavo tudi umetnost in notranja prosveta. V njegov delokrog so spadali sledeči predmeti: 1. Planinski Vestnik, ki ga tudi po novih pravilih izdaja Osrednje društvo. Naša čast in ugled našega planinstva zahteva, da Vestnik ostane zvest svoji tradiciji, t. j. da dostojno predstavlja živi razvoj našega planinstva in da se postopoma in sestavno uvršča kot resnega uvaževanja vreden med svetovne planinske revije. To je tudi dosegel. Doma je Vestnik na glasu kot najlepši slovenski časopis, v inozemstvu je uvrščen kot enakovredno planinsko glasilo, v zameno z njim dobivamo okrog 120 svetovnih planinskih publikacij. Izvirnih episov naših pisateljev in poročevalcev je bilo vedno v izobilju. Odbor zastopa in uveljavlja naziranje, da se naj Vestnik gmotno vzdržuje z lastnimi dohodki. — 2. Knjiga o alpski flori. Odsek pripravlja že četrto leto album domačih planinskih rastlin. Besedilo je v glavnem spisano; slike naj oskrbe in natisnejo domače moči. Iz že obstoječe zbirke okoli 700 rastlin se je izbralo 150 do 180 najrazličnejših. Sodelujejo poleg odseka: prof. Petkovšek, prof. A. Paulin, dr. Pajnič in magister R. Ramor. — 3. Tabela zaščitenih planinskih rastlin se bo izdala v naslombi na knjigo o alpski flori. — 4. Predavanja. (O njih smo poročali pri »skupščini« str. 232).

— 5. Alpski muzej more postati nazorno ogledalo slovenske ne samo planinske, ampak splošne narodne prosvete. Zato je odsek temu predmetu posvetil posebno skrb in je razprava o njem poleg mnogih razgovorov zavzela glavni delež dveh sej. K sodelovanju so se povabili specialisti znanstveniki, ki so se rade volje odzvali in sestavili obsežne načrte. Ti njihovi referati vsebujejo v bistvu pravcat program za pripravljane, zbiranje in urejevanje zgodovinskih, zemljepisnih, narodopisnih, umetniških in gospodarskih posebnosti in pridobitev našega naroda v planinskih krajih. Muzej bo urejen po vzorcu švicarskega v Bernu. Nujno je zbiranje in shranjevanje starin, ki se v novem času hitro izgublajo, ter ugotovitev važnih najdišč in imetnikov. Potrebna so gmotna sredstva. Pri zbiranju, ki bo trajalo gotovo desetletja, mora sodelovati vse članstvo. — 6. Izdaja markiranih potov je za široki tok planincev potrebna; zbiranje materiala se bliža koncu. — 7. Nov slovenski vodnik, predvsem za Julijske in Kamniške Alpe, se pogreša. Imamo zanj splošni načrt; izdali ga bomo, ko bo planinska flora na svetlo dana. — 8. Mislimo na novo izdajo društvenih planinskih zemljevidov v strokovni izvršbi. — 9. Planinska terminologija dr. Tume se nahaja še vedno pri jezikovnih presojevalcih. — 10. Knjižnice so potrebne za vzgojo, pouk in zabavo. Društvena knjižnica se je uredila in katalogizirala. V vsaki planinski koči bodi primerna domača knjižnica. Isto velja glede zbirke slik, društvo jih zbira in ureja, fotografi-amaterji so naprošeni, da mu odstopajo vsaj po en komad.

3. Foto-odsek je izbiral priloge in ilustracije za »Planinski Vestnik«. Zdaj dobivamo precej dobrega materiala, pojavilo se je nekaj mlajših dobrih moči. V novo urejeni temnici (s povečevalnim aparatom) so bile izvršene razne povečave in druge slike za društvene namene. Odsek je organiziral jugoslovanski oddelek za mednarodno razstavo planinske fotografije v Ženevi in prispeval sam skoro tri četrtine slik. — Oskrbel je diapozitive za propagando. — V društvenih prostorih je dvakrat predaval prof. Ravnik, debatnih večerov je bilo več; poset vedno dober. — Odsek je uvedel v »Planinski Vestnik« tudi fotografanke in pripravlja drugi album planinskih slik.

4. Zimsko-alpski odsek je vršil propagando naših zimskih postojank (zimski propekt Komne). Priredil je smučsko-telovadni tečaj (28 dam, 10 gospodov, vodja I. Kveder) in stalne smučarske šole na Komni, 14 alpskih predavanj poučne vsebine v radiju in je objavljaj pobudne članke ter vremenska poročila. Netočnosti vremenskih poročil smo po možnosti odpravili. — Zimske markacije so se obnovile v sektorju do Hribaric; za Komno je bilo potrebnih 130 štirimetrskih kolov; še daljši koli se bodo razpostavili po izrazitih kotah na Komni radi orientacije v megli. Nabavila se je tudi orientacijska tabla vseh izletov od Doma na Komni. — Uredilo se je zimsko odpiranje koč v Triglavskem pogorju, postavila se je nova informacijska omara na Glavnem kolodvoru, z barometrom in s toplomerom, za vremenska in druga poročila SPD. — Zasnovan je za spomlad smučarsko-alpski in reševalni tečaj za vodnike in reševalce. — Velika ovira obisku naših zimskih postojank je slab promet na Gorenjsko; s samo vožnjo in s čakanjem se izgubi najboljša polovica dneva. — V kočah so se nabavile posode za vrelo vodo k čaju.

5. Alpski odsek se je v glavnem bavil z vprašanjem ekspedicije v Švico. O pripravah in uspehih te odprave je podrobno poročala na 56 straneh marčeva številka »Planinskega Vestnika«. Ševeda bo treba še mnogo vaje in žrtev, preden bodo alpinisti izvežbani v snegu in ledu. Društvu je ostalo dokaj materiala (šotori in oprema). — Odsek je priredil tridnevni plezalni tečaj za začetnike na Korošici. Vodil ga je Hvastja Franc. — Člani alpskega odseka so s predavanji v Kranju, Škofji Loki, Trbovljah, Kamniku, Jesenicah in Ljubljani prikazali svoje ture v Švici. — Alpski odsek se nahaja v reorganizaciji; glede na sorodnost dela bi se naj strnil z zimsko-alpskim. — Trajna naloga odseka je naložitev točne kartoteke prvenstvenih vzponov, predavanja (specialno alpska!). Povsod pa potrebuje svežih moči.

6. **Društvena knjižnica** ima sedaj 1234 knjig, nabavljenih je bilo 32 novih knjig, vsako leto se vežejo popolni letniki raznih (inozemskih) revij, okrog 70 novih knjig. Preteklo leto je ravnatelj Dokler uredil knjižnico in sestavil pregleden seznam knjig. Izposojanje se nadzira, poset je zadovoljiv.

7. **Mladinski odsek.** Število srednješolcev, ki so v okviru Ferijalnega saveza tvorili naš mladinski odsek s posebnimi legitimacijami, je znašalo 1475. V vzgojnem pogledu so dobro uspela mladinska predavanja, ki so se vršila v marcu, aprilu, maju, novembru, decembru in februarju vsakih 14 dni. — Prav uspela je počitniška kolonija 26 dečkov tega odseka, od 3. julija do 1. avgusta, v Malnarjevi koči, nadalje v šotorih v Bohinjskem jezeru, in pa kolonija 18 deklic od 1. do 21. avgusta v Malnarjevi koči. Zlasti kolonija deklic se je dobro obnesla pod nadzorstvom gospe Draganove.

8. **Akadska skupina SPD.** V teku zadnjih dveh let je bila končno zaključena tudi organizacija te skupine, ki šteje 755 članov. Skupina je že prav aktivno delovala pri strmi in zimski alpinistiki, udeležila se je po dveh članih ekskurzije v Zapadne Alpe in se je posvetila tudi planinskemu fotoamaterstvu. Akadska skupina ima svojo posebno upravo; v to upravo pošilja SPD svojega delegata, akadska skupina pa svojega v odbor SPD. Tako bomo iz akademskih vrst dobili svežih moči tudi v upravo in odseke SPD.

9. **Reševalni odsek.** Razen dveh članov vodijo reševalni odsek SPD člani našega društva. V preteklem letu je dobil odsek po novih društvenih pravilih lastno upravo pod nadzorstvom Glavnega odbora. Rešilni fond, ki ga je doslej upravljalo naše društvo, je bil izročen novi upravi centralnega rešilnega fonda. Najvažnejša je izprememba, da plačujejo vsi člani enako rešilni prispevek, in sicer pavšalno letno po 4 Din; ti dohodki se stekajo v centralni rešilni sklad, ki skrbi za vzdrževanje rešilnih postaj. Reševalni odsek je imel tudi lansko leto visoke izdatke z izpopolnjevanjem rešilne opreme. Rešilno moštvo je nastopilo pri vseh smrtnih in drugih nezgodah.

Poročilo gospodarja — obračun 1936.

Gospodar Ivo Marsel je, podprto s stolpci števil, razgrnil svojo prozorno in prodorno poročilo o obsežnem in zamotanem gospodarskem kretanju društva. Omejimo se na kratek posnetek.

Dohodek. Vpisnina 5030 Din, članarina 76.616 Din, darila 20.709 Din, planski ples 7798.29 Din, prispevek podružnic 11.618 Din, dohodek iz pisarniške zaloge 16.389.36 Din, izguba 32.307.9 Din.

Med dohodki tvori prvo in največjo postavko oskrba koč: letos 349.679 Din 42 par. Za nekaj smo nazadovali: posledica splošne gospodarske krize, ko poset v oddaljenejših Julijskih Alpah nazaduje, se krči število prenočnin v skoro vseh kočah, pada (za 10%) konzum alkoholnih pijač in mineralne vode, raste pa število prenočnin na skupnih ležiščih. Da padec teh dohodkov ni večji, se imamo zahvaliti samostojni zimski oskrbi postojank v Julijskih Alpah in dobro izvedeni novi kontroli uprave naših koč. — Poset naših 20 postojank je od 27.686 padel na 25.953. Razveseljiv je porast poseta inozemcev, posebno Avstrijcev, Nemcev, Angležev in Italijanov. V splošnem so posamezne postojanke obdržale svoje dohodke na prejšnji višini. Manjši so pri hotelu Sv. Janez, Aljaževem in Aleksandrovem Domu, Kamniški Bistrici ter Sp. koči na Golici; porast pa beležijo kočice pri Triglavskih jezerih, na Kamniškem sedlu, Dom na Krvavcu in kočica na Veliki Planini.

Drugi vir dohodkov je članarina in vpisnina. Na koncu leta 1936 je imelo društvo 3095 članov, ki so plačali 76.616 Din članarine in 5030 Din vpisnine. Vpisnine od zamudnikov v plačilu članarine ne bomo več ubirali. Ugodno je na razvoj članstva vplivala dovolitev polovične železniške voznine že skupini štirih; trudimo se, da bi se odpravil kolek 5 Din za uverenje. V članarino bi spadali pravzaprav tudi dohodki iz mladinskega odseka, ki šteje 775 akademikov (po 7 Din) in 1475 srednješolcev in vajencev (po 5 Din). Mladinski fond pa se upravlja sam pod nadzorstvom odbora.

Darila. Po proračunu smo računali na vsoto 35.000 Din. Podprla pa nas je le kr. banska uprava po zaslugi načelnika dr. Marna, z večkratnimi nakazali, v skupni vrednosti 21.500 Din.

Planinski ples nam je prinesel 7789 Din 29 par čistega dobička; dokazal je, kako priljubljenost uživa ta prireditve. Od prejšnjih podružnic smo prejeli kot obvezni prispevek po 2.50 Din na člana skupno 11.618 Din. Ta dohodek v bodoče za nas odpade, ker bomo mi sami, kakor podružnice, plačevali enako po 3 Din za člana v blagajno Glavnega odbora.

Izkupiček iz prodanih tiskovin je znašal 16.389 Din 36 par. — Naši skupni dohodki so znašali 520.146 Din 86 par.

Izdatki. Upravni stroški tvorijo največjo postavko v naših izdatkih. Izogniti se jim ne moremo spričo ogromnega dela v pisarni in zamotanega upravnega aparata, saj se izda za pisarniške potrebščine in za tiskovine nad 10.000 Din, za poštnino blizu 8000 Din. Skupna vsota upravnih stroškov znaša 142.985 Din 68 par. Kljub tej visoki vsoti moram podčrtati, da smo s skrajno štednjo prihranili nasproti proračunu pri poštnini ca. 5500 Din ter na pisarniških potrebščinah tudi ca. 2000 Din, druge postavke pa so večinoma fiksne in je njih redukcija nemogoča.

Planinska ekspedicija v Švico je stala 30.552 Din 40 par. K tem stroškom so prispevali: podružnica Jesenice 3000 Din, Maribor 500 Din, Kranj 500 Din, Celje vse stroške za svoje člane, mladinski odsek 4000 Din, rešilni fond 3000 Din ter gospa Escherjeva iz Tržiča darilo 5000 Din, tako da je odpadlo na naše društvo še 6133 Din 40 par. — Foto-odsek je porabil 5180 Din za ureditev temnice ter nabavo aparature za povečanje slik (proračun 4000 Din). — Kartografska dela so stala društvo 4576 Din 50 par (relief Komne, karta za relief zemljevida Komne v merilu 1:10.000). — Odpisi dubiozov in slično znašajo 6000 Din. — Za propagando smo izdali 11.966 Din 75 par (prospekt Komne 4256 Din, slike na kolodvorih 1500 Din, ostalo za članke v časopisju in za vremenska poročila). — Predavanja lanskega leta so bila vsa deficitna ter so nas stala 3376 Din. — Tečajji, oziroma stalni smuški učitelji so nas stali 3531 Din, za bodoče bomo stalnega smuškega učitelja dodelili le postojanki na Komni.

Vzdrževanje koč je zahtevalo 63.629 Din 82 par. Popravila so bila potrebna, da ne nastane večja škoda. Največ smo izdali za Kamniško sedlo (16.128 Din: vodovod, rezervoar in nošnja materiala) in za koč pri Triglavskih jezerih (10.331 Din: za instalacijo vodovoda). — Redno vzdrževanje potov in markacij: 17.029 Din 25 par. V tej vsoti so tudi stroški za napravo, ozir. popravilo potov v okolici Doma na Komni ter nabavo zimskih markacij za okoliš Komne. — Obresti in amortizacije svojih posojil plačujemo redno.

Knjiga o alpski flori. Znesek 10.000 Din, ki ga je lanski občni zbor votiral za izdajo te knjige, smo vložili v poseben fond, ki znaša s prejšnjimi dotacijami 28.000 Din; z njim se bodo krili izdatki za to prepotrebno knjigo, ko bo ta fond dosegel ob podpori drugih zainteresiranih činiteljev potrebno višino. — Podpora »Planinskemu Vestniku«, predvideno s 5000 Din, smo zvišali na 8899 Din 20 par. — Po proračunu smo za nabavo in popravilo inventarja računali z izdatkom 40.000 Din; porabili smo le 35.314 Din 65 par pri 13 svojih zgradbah (največ za Triglavsko jezera). — Za knjižnico smo (nabave, za vezavo) potrošili 6148 Din. — Po odbitku odpisov na inventarju in stavbah izkazuje celotni obračun izgubo ca. 30.000 Din, kljub preudarni skrajni štednji.

Svoje poročilo je gospodar Marsel zaključil s posebno spomenico o **Domu na Komnu**. Stvarno je sestavil podatke o tej planinski velevstavi in bistro pretehtal vse možnosti njenega uveljavljanja in gmotne izgleda njenega zimskega in poletnega obrata. Ogromno delo je z največjo skrbnostjo in previdnostjo opravil odbor, naprtil pa je tudi težko breme društvu za dokaj let z velikimi gmotnimi obveznostmi (posojilo 600.000 Din i. dr.). Vendar pa so graditelji, z gospodarjem

vred, s previdno kalkulacijo ugotovili zanesljivo rentabilnost novega Doma. Prve čase po otvoritvi (19. julija 1936) so nastale zadrege z vodo; otvoritev je bila pač malo preuranjena in z vodo se je razsipalo. Zdaj je vse spravljeno v pravi tir. Že dosednji poset nas upravičuje k najlepšim nadam.

Na predlog računskega preglednika g. Lindtnerja Henrika se dá odboru soglasno razrešnica.

Glede na — sicer manjši — deficit »Plan. Vestnika« zastopa ponovno insp. Wester mnenje, da bo treba za člane uvesti obvezno naročnino nanj. — Ravnatelj Erce priporoča, naj bodo dolžne anuitete pravočasno plačane in da bodi vedno ravnovesje med dohodki in izdatki.

Proračun za leto 1937.

Dohodki: Oskrba 340.000 Din, vpisnina 5000 Din, članarina za 3000 članov 75.000, darila 50.000 Din, prodane tiskovine 10.000 Din. Skupaj 480.000 Din.

Izdatki: Uprava 140.000 Din, članski prispevki Glavnemu odboru SPD 9000 Din, foto-odsek: za material 1500 Din, propaganda, prospekti, izdaja kart 11.000 Din, knjižnica: vezava in nabava novih knjig 6000 Din, fond za izdajo knjige o alpski flori 10.000 Din, podpora za planinske ekskurzije in tečaje 6000 Din, planinska nomenklatura (Škrlatiška skupina) 12.000 Din, alpski muzej 15.000 Din, pota in markacije 25.000 Din, vzdrževanje zgradb 75.000 Din, nabava in popravilo inventarja 39.500 Din, obresti in odplačilo dolga 130.000 Din. Skupaj 480.000 Din.

Volitve. Predsednik dr. Pretnar opozarja občni zbor na določila zdaj veljavnih pravil.

Za predsednika se soglasno izvoli dr. Pretnar Josip.

Gosp. Lindtner predlaga, da se naj izvoli tudi za nadaljnjo triletno dobo celokupni dosedanji odbor, kateremu je treba izreči posebno pohvalo za dosedanje vestno delovanje. Soglasno odobreno! Namesto dveh prezaposlenih odbornikov se izvolita g. inž. Avčin France in dr. Novak Stanko. Novi odborniki so torej: predsednik dr. Pretnar Josip; odborniki: dr. Vrtačnik Alojzij, dr. Brič Arnošt, Hudnik Stane, Jeretina Jože, Jeršič Mirko, Dolinšek Lavoslav, Marsel Ivo, Cesar Josip, Knafelec Alojzij, Kveder Janez, dr. Mrak Anton, Zor Vinko, Battelino Angelo, dr. Breclj Bogdan; namestniki: inž. Pogačnik Ciril, Kham Milan, inž. Avčin France, Rožman Janez, dr. Novak Fran; revizorja: Ferlinc Emerik, Lindtner H.

Pooblašča se odbor, da izbere delegate za skupščino Slovenskega Planinskega društva.

Prenos nepremičnin. Občni zbor soglasno sklene, da se lastnina Mari borskega razglednega stolpa prepiše na Tujsko-prometno zvezo v Mariboru, po že predhodni odobritvi skupščine 15. februarja 1936.

Valvazorjeva koča z vsem pripadajočim svetom se izroči v last podružnici SPD v Kranju proti plačilu primerne protivrednosti, ki jo določi gradbeni odsek Osrednjega društva SPD. Pogodba stopi v veljavo, ako podružnica v Kranju v treh letih od dneva podpisa pogodbe zgradi novo planinsko postojanko na sedanjem svetu Valvazorjeve koče, in to po načrtih, ki jih odobri gradbeni odsek Osrednjega društva; ako ne, pa prevzame Osrednje društvo oskrbo Valvazorjeve koče, ki ostane last Osrednjega društva tudi do izteka pogojene triletno dobe. (Gl. str. 234).

Kadilnikova koča ostane tudi nadalje last Osrednjega društva. Načelno se sklene, da mora Spodnjo kočo na Golici in Kadilnikovo kočo oskrbovati ista edinica SPD. Podružnici na Jesenicah se ponudi oskrba Kadilnikove koče in Spodnje koče na Golici za tri leta proti letni odškodnini Din 25.000.—, pri čemer morajo Jeseničani na svoje stroške nositi vsa popravila po odobritvi gradbenega odseka Osrednjega društva.

II. Podružnice SPD.

Opomba. — Iz zgodovinskih in vsebinskih razlogov smo po imenu najmlajšo, po postanku najstarejšo podružnico, sedanje Osrednje društvo v Ljubljani, postavili na sprednje, posebno mesto. Ostale podružnice so v tem seznamu razvrščene po abecednem redu njihovega društvenega naziva. Po času ustanovitve bi si sledile tako (gl. »Plan. Vestnik« 1933, 345): Kamniška, Savinjska, Radovljiska, Kranjska, Posavska, Podravska, Kranjskogorska, Šaleška, Litijska, Škofjeloška, Tržiška, Trboveljska, Novomeška, Mariborska, Mislinjska, Rogaška, Prevaljska, Slovenjebistriška, Jeseniška, Mežiška »Peca«, Dravinjska, Triglavska, Belokranjska - Črnomeljska, Gorjanska, Poljčanska, Kozjanska, Bohinjska, Rateška, Ribniška. (V statistični tabeli pa si sledijo po abecednem redu sedežev.)

Belokranjska podružnica.

(Črnomelj, 17. marca 1937.)

Predsednik — načelnik Franc Herkovič razpravlja v pravečem predavanju o motivih in pomenu planinstva, da bi s tem zbudil zanimanje pri domačinih. Ima pa planinstvo tudi v gospodarskem oziru važnost za Belo Krajino: Dom na Mirni gori že posečajo letoviščarji iz Hrvatske. — Podružnica bi se s podporo uvidenih in vplivnih mož (A. Lackner, rav. Lokar, dekan Bitner) razmahnila, ko bi je ne obremenjal podedovani dolg pri Mestni hranilnici, ki ga je sedanji odbor sicer že znatno znižal (od 26.100 Din na 17.000 Din). Odbor ne bo popustil.

Tajnik Ivo Pavletič poroča posebno o Domu na Mirni gori, ki ga je bil odbor prevzel z dolgovi, brez gotovine in v slabem stanju. Preteklo leto so se izvršila neodložljiva popravila (skupno ležišče, slamnjače, pleskanje, dve peči, sesalka iz vodnjaka, odvodni kanal; kredenca, domača lekarna). Oskrbnik Kobal je zanesljiv. Fotograf Maroš je oskrbel razglednice in povečane slike. Naš Dom na Mirni gori je sicer za podružnico pasiven, a ga je treba vzdržati kot okras Bele Krajine. — Blagajnik Jakob Gorjup nazorno razloži gmotno stanje podružnice. Tekoče obratovanje (dohodkov Din 10.090,50, izdatkov Din 9322,75) je bilo uspešno. Težka mora za podružnico pa so dolgovi. Leta 1935 je znašal skupni dolg okoli 80.000 Din. Obupno! V začetku leta 1936 se je obrnilo na bolje; nekateri uvidetni upniki so od svojih terjatev odstopili (Lackner Alfonz 12.000 Din, Plit Martin 3293 Din, Papež Janko 700 Din, Brus Matilda 700 Din), drugi so izdatno popustili z delnim popustom, n. pr. Brenn Pavel od 1500 Din na 250 Din, nekateri so bili poplačani, eden (g. Pero Koren s 14.000 Din) čaka potrpežljivo, brez obresti. Tako pojde. Ves dolg znaša še 31.774 Din. Kako bi delali za Mirno goro, da bi ga ne bilo! Pregledovalca računov gg. Lokar Franc in dr. Tusulin sta našla vse v vzornem redu.

Dodatno se izvolijo trije odborniki: gg. dr. Šobar, Lojze Šetina, prof. N. Kos in namestnik Drnovšek Anton.

Bohinjska podružnica.

(Srednja vas, 7. marca 1937.)

Na predlog načelnika kot predsednika (Janko Hodnik) se odpošlje udanostni pozdrav ustanovnemu članu podružnice Nj. Visočanstvu knezu namestniku Pavlu in pozdrav poslancu Ivanu Mohoriču, senatorju dr. Marušiču ter domačinu, ministru dr. Kreku. Predsednik se zahvaljuje vsem, ki so podružnici šli na roko in poročali za sebe in za odsotnega tajnika. Z Osrednjim društvom so bili tesni stiki. Podružnica je poslovala uspešno. Dolg se je znižal za 2000 Din. Dolgovi bodo v dohlednem času plačani. Koča se je zdaj dala v oskrbo Martinu Langusu iz Česnjice. Zimske markacije smo napravili proti Voglu in Triglavskim jezerom ter iz Srednje vasi na Uskovicno in Rudno Polje. Namestilo se je več kažipotnih tabel. Kočo smo popravili, opremo izpopolnili. Ministrstvu za trgovino smo poslali slike pokrajinskih motivov za porabo pri tisku dopisnic. Propagando smo vršili v zagrebških in beograjskih listih. Zaposlili smo, da se naša koča zopet uvrsti med kraje z ugodnostjo znižane železniške voznine. Podružnica je pristopilo k Zvezi za tujski promet v Ljubljani.

Blagajnik g. Martin Žvan poroča, da je imela podružnica 144.369,76 Din dohodkov in prebitek 122,02 Din. Končna bilanca izkazuje, da ima podružnica s koncem leta 1936 dolga na koči in blagu 98.166,18 Din. Računski zaključek za poslovno leto 1936 se odobri. Neka notranja nesoglasja se bodo odpravila po občnem zboru.

Dravinjska podružnica.

(Slov. Konjice, 18. marca 1937.)

Načelnik - predsednik Viktor Wagner se spominja umrlih članov (odbornik sodni nadoficial Mastnak Avgust, dr. Lautner v Oplotnici in posojilnični tajnik Kostanjšek Miha), pozdravi navzoče in poda izčrpno sliko o delovanju podružnice v preteklem poslovnem letu. Kljub slabim vremenskim prilikam (zima brez snega) je podružnica ostala v gospodarskem ravnovesju. Priredila pa je edino običajni Pohorski tabor (15. avgusta). Kot neugoden smo odpovedali dogovor, sklenjen med obpohorskimi podružnicami glede enotnosti cen. Nameravano stalno smuško šolo na Pesku smo na srečo opustili. Vremenska poročila smo redno pošiljali. Obisk koč je zaradi vremena nekoliko nižji. Sicer pa je Pesek vedno priljubljena točka. Oskrbnica je zelo na mestu. Glavno skrb imamo obrnjeno na zemljišče. Podružnica stopa v svojo desetletnico.

Tajnik Nande Nardin poroča o podrobnostih. Članstvo je padlo od 112 na 94 članov, padel je tudi obisk koč. Iz reševalnega prispevka je podružnica nabavila za koč na Pesku novo nosilnico in je opremila ročno lekarno.

Blagajniško poročilo (Josip Kangler): blagajniški promet 121.441,45 Din, za 9000 Din več kakor lani; na dolgu je odplačanih 9626 Din in je pričakovati, da bo v prihodnjem letu poravnani. Gospodar Lojze Malenšek: Koča na Pesku 2371 obiskovalcev (578 manj), prenočilo je 548 oseb (270 manj), prenočnin je bilo 1069 (272 manj). Iztočilo se je: 18 hl 16 l vina, 200 steklenic piva, 3321 sadjevca in 175 steklenic kisle vode. Izvršila so se majhna popravila in nabavil se je potreben inventar. Vrednost koč z inventarjem 170.000 Din, zavarovana je za 160.000 Din.

Za fotoodsek poroča g. Wagner. Deloval je marljivo. Za naše posnetke je mnogo zanimanja. Prodajamo jih le sami. Denarni promet znaša 9044,44 Din, čisti donos 2000 Din za glavno blagajno. Dolga odsek nima. — G. Malenšek poroča za markacijski odsek: Obnovile so se zimske in letne markacije in table. Nanovo se je markirala pot od Luž na Konjiško Planjo. Pri strojni žagi čez Radolno nova brv. Razgledni stolp na Roglji impregniran s karbolinjem. Izdatki 800 Din. — Smuški odsek (Nande Nardin): Šteje 20 članov, netekmovalcev. Brez snega ni bilo dela. — G. Wagner poroča za tujsko-prometni odsek. Tujci v Konjicah pogrešajo predvsem moderno kopaljšče. Naše malo občinsko kopaljšče ne odgovarja zahtevam. Odsek propagira zato Pesek in Pohorje ter Konjice kot letovišče.

Razrešnica celokupnemu odboru s pohvalo se izreče na predlog pregledovalcev računov (zastopa g. Šuc).

Delegat glavnega odbora Gajšek Božidar, toplo pozdravljen, predočuje vodilne načrte našega planinstva.

Izpopolnitev odbora. Namesto umrlega g. Mastnaka in sreskega načelnika Malešiča, ki je odborništvo odložil, prideta v odbor namestnici gđ. Pernat Slava in Režabek Marjana.

Gorjanska podružnica.

(Gorje, 14. februarja 1937.)

Predseduje načelnik g. Čundrič. — Tajnik g. Zima poroča o sejah in dopisih, priporoča »Plan. Vestnik«; bile so 4 prireditve. Delalo se je na prospektu. — Blagajnik g. Por: dohodkov 15.334,99 Din, izdatkov 12.328,15 Din, v zalogi so še razglednice in stavbni material. — Odboru se prizna razrešnica (revizor g. Hudovernik).

Markacijski odsek (nač. g. Zima): Napravljenih je bilo 120 km markacij, 64 križišnih tabel, popravljena pešpot k Babi na Poljanah, skozi Galerije. (Samo 400 Din podpore od kr. banske uprave.) — Jamski odsek

(nač. g. Zima): Preizkusil je več jam in prepadov, dve jami skupno s člani jamskega društva; z dohodki dveh plesnih prireditev se je kupilo orodje. — Slučajnosti: Sprejme se predlog g. Klinarja, da se vsi prispevki (rešilni in drugi) plačajo od članarine. Na predlog g. Cundriča se bo ustanovil Tujsko-prometni odsek. — Članarina podpornih članov se določi z 10 Din. — V načrtu so skupni izleti.

Jeseniška podružnica.

(Jesenice, 4. marca 1937.)

Predseduje načelnik Ivan Šetinc; udeležba zelo številna (128). Zbor počasti spomin med letom umrlih članov (gdč. Činkovic, ga. Klinarjeva in g. Drobnik). Glavno delo je bila oskrba in vzdrževanje Kadilnikove kočice na Golici, ki je za zdaj še last Osrednjega društva. Posetili so nas francoski, bolgarski in češki planinci.

Tajniško poročilo (R. Ogrin): Podružnica šteje 231 članov, vršili sta se dve predavanji, na Javorniku je bil ustanovljen mladinski odsek (52 članov); Joža Čop, Andrej More in Matevž Frelj so se udeležili ekskurzije v Švico. — Blagajniško poročilo (Ivan Pohar): Iz podrobnega obračuna se razvidi 38.462 Din dohodkov in 29.968 Din izdatkov, prebitok 8494 Din. Podružnična imovina 93.650 Din. — Poročilo gospodarja (Čop Jaka): Nabavila se je posteljina. Lesena konstrukcija kočice je preperela, misliti je na novo kočico. — Poročilo mladinskega odseka (Kreuzer Franc jun.): Odsek (52 članov) se lepo razvija pod vodstvom g. Noča Andreja; 13 sestankov, 8 skupnih izletov, enake praktične obleke. Izobraževalno delo so vršili gg. Uroš Zupančič, Drago Cerar, Pohar Ivan, Čop Jaka, Šetinc Ivan, Noč Andrej, Kreuzer Franc. Odsek ima 2 šotora in bakren kotel. — Razrešnica s pohvalo (za revizorje g. Kosmač) sprejeta.

Volitve. Soglasno se izvolijo: za načelnika g. Ivan Šetinc, za poslevodečega podnačelnika g. R. Ogrin; za odbornike gg. Pohar Ivan, Čop Joža, Čop Jaka, Zupančič Uroš, Černe Janez, Voje Jože, Mencinger Avgust, Kreuzer Avgust, Noč Andrej, Cerar Drago; za namestnike gg. Kropej Gregor, Šavli Ivan, Gerdej Rudolf; za preglednika: Kosmač Franc in Požnen Alojz.

Pri slučajnostih se zavzemata gg. Gerdej in Pohar za mladinski odsek, g. Frelj opozarja na odgovornost pri plezanju, predsednik Šetinc priporoča »Plan. Vestnik« za naročbo in sotrudištvo in pojasnjuje določbo o obmejnem prometu.

Kamniška podružnica.

(Kamnik, 19. maja 1937.)

Dobro posečanemu zboru predseduje načelnik dr. Trampuž Franc, ki poroča med drugim o sporazumu z mladimi in o težkočah radi zamrzle vloge pri Mestni hranilnici. — Blagajniško poročilo (Alfonz Skala): Dohodkov 4512 Din, stroškov pa 3223 Din; stanje blagajne koncem leta 1936: 15.057.85 Din.

Tajniško poročilo (Makso Koželj): Članstvo je naraslo za 26 na 110 članov. Naročnikov na »Planinski Vestnik« je 10. — Reševalna postaja je bila pozvana sedemkrat, smrtnih žrtev 5: Vilfan, Lovša, Vavpotič, Mikšič in Janša. Ustanovili so se sledeči odseki: Foto, alpski, zimsko-alpski in reševalni. Ustanovitev mladinskega ni uspela. — Predavanje eno. — Proslave 30 letnice kočice na Kamniškem Sedlu (31. avgusta) smo se aktivno udeležili: sodelovali sta posebno gospa dr. Trampuževa in gdč. Hajkova. — Popolnoma popravili smo pot in mostove v Predoslju. Pri gradnji potov (n. pr. Kravec) se moramo ozirati na zahteve uprave dvornih lovišč. Planina Konjšice se naj vrstí med narodne parke. V načrtu imamo gradnjo kočice, oziroma zavetišča na Podeh.

Gg. dr. Žvokelj in Dr. Vidic pozdravljata sporazum z mladino. — Na vprašanje g. Bokaliča, kaj je z ustanovitvijo odsekov, v prvi vrsti reševalnega odseka, tajnik pojasni, da reševalna postaja ostane v rokah tajnika Koželja. — Kočo na Sedlu bomo skušali odkupiti.

Dopolnilne volitve: Izvolijo se: Vivoda Anton za blagajnika, za odbornika gg. Ulčar Franc in Biško Karel. Delegata za skupščino: gg. dr. Trampuž in Biško Karel.

Kozjanska podružnica.

(Sedež Kozje, zbor v Lisični, 19. marca 1937.)

Predsednik-načelnik dr. Mile Jenko poda pregled delovanja podružnice v 8 letih njenega obstoja in o vzrokih, ki so dovedli do sklepa opustitve podružnice, ki se združi s Posavsko v Zidanem Mostu. — Tajnik dr. Franc Moser poroča: Zadnji občni zbor se je vršil dne 10. aprila 1935 v Kozjem. Zbor za 1935 je bil nesklepčen, odbor je vodil tekoče posle dalje. — Blagajnik Štukl Jakob poroča: Članov ima podružnica 25. Premoženje znaša 6181.86 Din. — Preglednika Vrč in Kos predlagata absolutorij. Sprejeto.

Načelnik poroča podrobno, kako se je radi stalno padajočega števila članstva sklenila združitve podružnice s Posavsko, ki je to na svojem občnem zboru 21. februarja odobrila. Aktivno članstvo naše dosedanje podružnice prestopi v Posavsko in bo tvorilo v njej poseben odsek z lastnim poslovanjem. Sedanje premoženje podružnice se prepusti novemu odseku. Letošnjo članarino pobere odsek in plača vsa zadevna plačila Glavnemu odboru. Od poslovnega leta 1938 naprej bo pa odsek od nabranih članarin odkazal Posavski podružnici 40%, ki bo s tem krila vse dajatve Glavnemu odboru, 60% se pa prepusti odseku v kritje lastnih potreb. Občni zbor to odobri.

Za ta Kozjanski odsek Posavske podružnice SPD se izvoli poseben poslovni odbor, ki ga tvoriijo gg.: predsednik dr. Mile Jenko, predsednika namestnik: Vrč Ivo, tajnik: dr. Moser Franc, blagajnik: Štukl Jakob.

Kranjska podružnica.

(Kranj, 23. marca 1937.)

Predseduje načelnik Rojc, ki med drugim oriše potek pogajanj za postavitve koč na Storžiču in navede potrebne izpopolnitve omrežja markacij. — Tajnik g. Piskernik navaja sestanke in prireditve, ki se jih je podružnica udeležila, omenja vremenska poročanja s Sv. Jošta in pozivlja fotoamaterje, da se združijo v fotoodsek SPD. — Gospodar g. Korsič poroča, da je obisk v Prešernovi in Valvazorjevi koči padel radi neugodne spomladi, gmotni uspeh pa je zadovoljiv, kakor v lanskem letu. Čisti prebitek Valvazorjeve koč 8594.92 Din, Prešernove 8990 Din. Pomembnih popravil ni bilo. Nabavil se je za obe koči rešilni material. — Blagajniško poročilo (g. Kožman): s podporami, z inkasom planinskih postojank, najemnin in obresti so znašali dohodki 57.891.97 Din, izdatki 36.263.50 Din, prebitek 21.628.47 Din; denarno stanje se je dvignilo na 78.638.01 Din. Šavnikov fond (za koč na Storžiču) 9682 Din. — Načelnik mladinskega odseka (prof. g. Planina): odsek je imel 84 članov. Zanj je bilo eno predavanje o »ledenikih«; člani so markirali pot na Šmarjetno goro. Vsi so vneti turisti. — Preglednik računov (g. Valenčič) predlaga absolutorij. Sprejeto.

Odbor se pooblasti, da določi sam delegate za skupščino. Z ozirom na število članov mu pripada 6 delegatov.

Deleži Šmarjetne gore (podružnica jih ima 24 od 35) se še ne dajo vsi dobiti. Pot na Šmarjetno goro je zdaj radi gradnje nove ceste in nadvoza preko tira zaprta; brv preko tira bi bila najboljši izhod iz zagate, po mnenju g. Česna. — Valvazorjeva koč je od leta 1919 v naši oskrbi, a je v tako slabem stanju, da grozi razpad. Skupščina v Ljubljani je podružnici ponudila z določenimi pogoji prepust v popolno last. Po referatu načelnika in pojasnilu delegata Glavnega odbora, g. Pučnika, sprejme občni zbor soglasno te pogoje. (Gl. zgoraj str. 241), zlasti še, ker stoji v predlogu, da se zida v območju Valvazorjeve koč in da se lahko teren še enkrat pregleda. — Koča na Storžiču se ne bo gradila, ker so zdaj tam tri kočice; glede Šavnikovega fonda se bo moralo dobiti dovoljenje za drugačno porabo. — Šmarjetna gora (zdaj »Bellevue«) se prekrsti v prvotno ime Cofišče. — Gosp. Pučnik podpira tajnikovo pobudo, da se ustanovi fotoodsek.

Kranjskogorska podružnica.
(Kranjska Gora, 3. aprila 1937.)

Predsednik-načelnik Jos. Lavtižar poroča: glavna skrb je bila vračanje dolga in izpopolnitev inventarja. Obisk obeh koč je bil skromen, zlasti za dohodke. Razmere so se izpremenile: Mladi rod obiskuje »severne« stene in pozdravlja — mimogrede naše koč, vse svoje nosi s seboj. Starih turistov pa je vedno manj. — Blagajnik Franc Pečar poroča, da je imela podružnica dohodkov 16.078 Din, izdatkov 16.106.75 Din. Dolga ima še 12.350 Din. Članov je 52. — Na predlog pregledovalcev Fr. Kosmača in Jos. Koširja se odboru izreče razrešnica.

V novi odbor se volijo z vzklikom: za načelnika Lavtižar Josip, za nač. namestnika Anton Knap, za tajnika Cerne Andrej, za blagajnika Franc Pečar, za odbornika Klofutur Peter in Pleiweiss Karel; za namestnika Franc Bajt in Hanza Vertelj; za pregledovalca računov: Franc Kosmač in Josip Košir; za delegata v skupščini: sodnik Karel Pleiweiss, za namestnika Franc Pečar.

Končno se je razpravljalo o reševalnih ekspedicijah in o varovanju pravice graditve potov na področju podružnice.

Litijsko-Zagorska podružnica.
(Sedež Litija, zbor 7. marca 1937 na Sv. Gori.)

Ker je bil predsednik g. Tomazin Ferdo vsled bolezni zadržan, je vodil občni zbor in podal obris dela podnačelnik g. Birolla Gvidon. Iz poročil ostalih funkcionarjev je bilo razvidno, da ima podružnica 133 članov in da je bilo skupnih dohodkov 40.315.20 Din, izdatkov pa 40.636.55 Din, dolg pri tukajšnji hranilnici znaša še 69.000 Din. — Po poročilu preglednikov se je odboru podelil absolutorij. — Nato se je prečitalo pismo dolgoletnega načelnika gosp. Tomazina, da vsled starosti podaja ostavko na svoje mesto. Za načelnika je bil nato soglasno izvoljen g. Birolla Gvidon, za njegovega namestnika g. dr. Krevl Josip, za gospodarja g. Podboj Franc in za odbornika g. Turk Ivan. Gosp. Ferdo Tomazin je bil izvoljen za častnega člana in častnega predsednika.

Mariborska podružnica
(Maribor, 23. marca 1937.)

Predsedujoči načelnik, g. inž. Vlad. Šlajmer, ugotavlja z organizatornega stališča, da so nova društvena pravila SPD uvedena, da smo dobili — žal pomanjkljivo — uredbo o turizmu, z nam ne zgodnimi turističnimi krajevnimi sosveti; važnejši pa je banovinski sosvet, kjer je zastopano tudi SPD; končno, da se pripravlja zakon o telesni vzgoji naroda, kamor hočejo proti naši volji uvrstiti tudi SPD. — Planinsko društvo ima samo svoj začrtani program.

Osrredne društvo nosi veliko breme z izdajanjem Planinskega Vestnika. Mi ga moremo podpreti le s številnim naročanjem.

V podružnici ni bilo izrednih dogodkov. Pomembna je pridobitev primerne sveta (12 ha) okoli Senjorjevega Doma po agrarni reformi. Ker bo stavbna zadruga »Ribniška koč« (t. j. Senj. Dom) to leto likvidirala, preidejo premoženje in dolgovi zadruge na našo podružnico. — Razgledni stolp je Osr. društvo prepustilo v last Tujsko-prometni zvezi v Mariboru. — Dela se na regulacijskem načrtu v okolici Mariborske koč in Pohorskega Doma. — Na pobudo dekana g. Sagaja v Hočah je v načrtu zgraditev cerkvice v bližini Marib. koč. — Največ investicij je zahteval Senjorjev Dom; uredil se je toliko, da ustreza tekočim potrebam. Dom sta podprla s sobno opremo gg. Oset Miloš in Guzel Leopold. — Občni zbor počasti spomin smrtnih žrtev Triglavske stene: gg. Lettnerja Egona in Domiclja Save.

Tajnik g. Božidar Gajšek poroča o podrobnem delovanju podružničnega odbora in odsekov. Leto je poteklo pod vplivom splošnih slabih gospodarskih razmer. Pravih članov je bilo 949 in 145 članov mladinskega odseka,

skupno 1094. Ugodnosti polovične vožnje na železnici se je posluževalo 238 članov; z ukinjenjem nedeljskih kart za praznike prihajajo planinske članske izkaznice za take dni do veljave (za skupino vsaj 4 oseb). — Stiki s sorodnimi in tujsko-prometnimi organizacijami so bili prav dobri. Podružnica je priredila Martinovanje in planinski ples.

Mariborsko kočjo je posetilo v 1936 letu 6816 oseb (lani 5970). K napredku obiska je pripomogla dograditev avto-cest. Uredila se je kopalnica v dependansi, prenovila se je mala gostilniška soba, kuhinja, pomivalnica in shramba; pripravil se je prostor za avtomobile. Večletni vzorni gospodar kočje, g. Pagon, je bil premeščen iz Maribora; vrednega naslednika je odbor pridobil v osebi I. podnačelnika g. Majerja. Vrta oskrbnica kočje, postrežljiva in podjetna gdč. Mara Gobec, si je nabavila svoj avto za lastno in gostov udobnost.

V Koči na Klopnem vrhu je obisk nazadoval na 2477 (slabo vreme) kljub trudu neizmerno marljivega gospodarja g. Soršaka in vedno pripravljene oskrbnice gdč. Pepce Dolinšek. Večjih investicij na tej postojanki, ki jo imamo le v najemu, ne prevzamemo.

»Senjorjev Dom« je zahteval večji del podružničnih dohodkov. Uredila se je soba za smučarje, belilo in plesalo se je. Izgradilo se je 5 novih manjših enoposteljnih sob, veranda se je zasteklila, preuredila so se stranišča, prhe, kopalnica, peči; zgradila se je drvarnica; prostor okoli Doma se je uredil. Nabavil se je razen inventar. Število posetnikov je nazadovalo na 2827. Vzrok je predvsem slabo nestalno vreme v poletni ter slabe snežne razmere tako v lanski in letošnji zimski sezoni. Prejšnjega gospodarja g. Strašnika nadomestuje takisto vneti gospod Senica. — Oskrbnica Doma gdč. Roza Pivec je prav na svojem mestu. Stalni smuški tečaji privabijo zimske goste; uveljavlja pa se Dom kot letovišče. Zveza od železniške postaje Brezno do Ribnice je postala z rednim avto-prevozom ugodnejša.

Zavetišče pri Sv. Pankracu, edini postojanki na Kozjaku, uspeva prav dobro. Število obiskovalcev 944. Predvidena je gradnja odprte verande. V svojega Pankraca kar zaljubljeni gospodar g. kapetan Novak je radi bolehnosti predal posle mlademu, čilemu nasledniku, dr. Leonu Kacu. Oskrbnica je skrbna gospa Radaj.

Zimsko-sportni odsek deluje daleč preko naslova. Organiziral je stalen smuški tečaj na Senj. Domu, priredil je dva »Orožnova smuka« preko Pohorja in vzgledno izvedeno medmestno slalom-tekmo pri Senjorjevem Domu. Za dobro razpoloženje smučarjev na Senjorjevem Domu je odsek poskrbel in priredil Silvestrov večer in na pustno soboto smuško maškerado. Vmes je pripravil pet skioptičnih in dvoje propagandnih filmskih predvajanj. Upravo je vodila tajnica gdč. Cingerli Ljubica, pomagali so gg. Senica, Hribar, Kralj, Voglar in drugi.

Markacijski odsek je vodil g. Hribar zaradi obolelosti staroste g. Škofiča. Obnovila se je dolga vrsta markacij z mnogimi tablicami in kaži-poti. Zimske markacije so se popravile, v kolikor so še sploh obstojale; nove se niso nameščale.

To leto se je osnoval mladinski odsek in je dosegel 145 članov. Ustanovil ga je in ga spretno vodi g. prof. Gruntar, ki bo odslej imel lažje delo.

Aljažev klub ima na razpolago samo 4 izvršujoče člane in je vendar opravil 28 planinskih božjih služb. Duhovni sobratje so pač ravno ob nedeljah in praznikih v svojih službah obvezani. Klub ima dva zložljiva in prenosna planinska oltarčka.

Poročilo blagajnika: G. Soršak, podružnični knjigovodja, je poročal o računskem zaključku, bilanci ter računu izgube in dobička, k vsem postavkam s podrobnimi pojasnili. Podružnični blagajnik gosp. dr. Rojko je podal skrbno sestavljen proračun za l. 1937.

Računska preglednika: gg. Rosina Drago in Dostal predlagata razrešnico odboru, s posebno pohvalo blagajniku, knjigovodji in tajniku.

Mislinjska podružnica
(Slovenjgradec, 15. aprila 1937.)

Predseduje načelnik g. Miloš Grmovšek. Spominja se pokojnega primarija dr. V. Železnikarja in poda pregledno poročilo o delovanju v l. 1936, o smernicah za l. 1937, o »Pl. Vestniku«, o pobiranju reševalnega prispevka. — Tajniško poročilo (g. Anton Seliškar): Število članstva: 124, naročnikov »Pl. Vestnika« 30; predavanji 2. — Foto-propaganda: V dveh izložbenih omarah smo izmenjali nad 200 sličic, foto-razstav se nismo mogli udeležiti. Nimamo temnice, ne lokala. — Izletov smo priredili 5; alpinistike nismo gojili. Mladinski odsek se je julija ustanovil, preko zime ni deloval; reševalni odsek še ni reorganiziran; markacije so obnovljene na vse strani. — Blagajnik (g. Milan Šmid) je podal nazorno sliko o gmotnem položaju podružnice. Konec leta 1936 je prešel v našo last Dom na Sv. Uršuli. Društveno premoženje se je povečalo na Din 234.181.10. Kljub manjšim dohodkom se je povečala tudi gotovina (za 4592 Din). Plačujočih članov je 124. Ker po posebni pogodbi z matičnim društvom upravlja kočo na Kremžarjevem vrhu Zimsko-sportni odsek, se zaradi nekkih nesoglasij razvije obširna stvarna debata o obračunu za to kočo. Pogodba se izpopolni z novimi izvršilnimi točkami, ki se soglasno sprejmejo. Nato se na predlog preglednika računov (g. Kramar Jože) izreče blagajniku razrešnica s pohvalo.

Gospodar (g. Kavš Ivan) navaja podrobne zanimive podatke o posetu (Sv. Uršula 1241, Kremžarjev vrh 1643), o potrošnji, popravilih in inventarju; omenja vlom v Dom na Gori pozimi ter želi, da bo za leto 1937 že mogel poročati o Koči pod Kopo. — Delo Zimsko-sportnega odseka (gosp. Tomc) je bilo osredotočeno na Kočo na Kremžarjevem vrhu. — Odobri se proračun (g. Kavš) za Dom na Sv. Uršuli in za markacije.

Iz poročila načelnika zadruga Koča pod Kopo (gosp. dr. Franjo Radšel): Zadruga šteje danes 48 članov s 413 deleži. Pripravljalna dela so izvršena. Odbor se je odločil za prostor na Pungartu. Idejni osnutek je izdelal gradbeni odbor SPD v Ljubljani, nadaljnje načrte in proračune pa gg. Grein in Krofl.

Stavba sama bo podzidana v kamnu, z nizkim pritličjem, s prvim nadstropjem in s podstrešjem za 3 skupna ležišča. Izkop temelja je izvršen, stavbeni material po večini nabavljen. Išče mo studentca nad kočo; pod kočjo je dovolj vode. Potrebujemo še ca. 100.000.— Din posojila. Zgradbi je zelo naklonjen veleposestnik Fran Čas iz Dovž. G. Štefan Hrovat priporoča tudi kapelico ali vsaj prostorček za oltar. — G. Černe omenja, da je travnik na Pungartu zelo primeren za jadrarno letalstvo. — Namesto izstopivšega g. Kolarja se v odbor (namestnik) izvoli g. Štefan Horvat, župnik iz Starega Trga; namesto pokojnega g. dr. Železnikarja pa za preglednika g. Karel Rojnik; za delegata v skupščino se izvolita gg. Martelanc Slavo in dr. Pohar Makso.

Pri izviru Kotuljke naj napravi streho Mladinski odsek kot svoje prvo delo.

Novomeška podružnica
(Novo mesto, 31. marca 1937.)

Predsednik-načelnik dr. Franjo Ivanetič pojasnjuje bistvo in pomen zdaj v celoti uveljavljenih novih društvenih pravil in opozarja posebej na upravne obveznosti, ki jih imajo podružnice napram Glavnemu odboru SPD. Podružnice morajo glavnemu odboru pošiljati zapisnike občnih zborov in izpiske iz zapisnika odborovih sej. Vsaka podružnica mora v bodoče glavnemu odboru predložiti načrt in proračun za postojanko, ki jo namerava zgraditi. Mladotnike do 20 let sprejemajo s članarino 5 Din v svoje mladinske odseke neposredno podružnice — ne več preko Ferijalne zveze. Podružnica je letos zopet priredila (15. 8.) planinsko ranjanje na Trdinovem vrhu in cvetlični dan. Proslavili smo (9. 3.) 80 letnico dolgoletnega predsednika in častnega člana g. vladnega svetnika Ferdinanda Seidla. Slavnostni govornik je bil dr. I. C. Oblak. — Ing. France Avčin je odlično predaval o ekskurziji v Švico. (Člani naj čitajo letošnjo marčno številko »Planinskega Vestnika«!) — Sklad za planinsko kočjo na Gorjancih se je povečal za 3707 Din na 16.809.15 Din. Po konceptu odbornika g. Ivanetiča smo stavili Glavnemu odboru predlog za ostvareitev nacionalnega parka na Gorjancih. Kr.

banski upravi smo nasvetovali spoj državne ceste Novo mesto-Metlika. — V bodočem letu je treba pritegniti mladino v mladinski odsek, da si vzgojimo planinski naraščaj, prirejati skupne izlete, pridobiti foto-amaterje, obnoviti markacije, nabirati za planinsko kočo na Gorjancih.

Tajniško poročilo (Rudolf Smole): Članov je bilo 97. V tovarni v Gorjancih sta članom na razpolago 2 sobi z 8 posteljami. — Blagajniško poročilo (Anton Ogrin): Finačno napredujemo. Dohodki 3212 Din, izdatki 2483 Din. Posojilo 2500 Din iz l. 1931 smo letos poravnali. Dobiček prireditve smo naložili v fond za kočo. — Odboru se prizna razrešnica po predlogu preglednika računov (Paučič Jos.). — Volitve. Po premetitvi in izstopu je bilo potrebno toliko novih volitev, da priobčimo listo celega odbora; načelnik dr. Ivanetič Franjo, nam. nač. Marinček Matija, tajnik Smola Rudolf, blagajnik Ogrin Anton, odborniki: Ivanetič Alojz, Dular Ciril, ing. Medic Josip, Kos Vinko, Šetinec Lado, Rifelj Petrina, zaupnik Liliija Vekoslav; namestnika: Pečar Stanko, Ogrizek Josip; pregled. računov: Pančič Josip, Avsec Franc; izletniški odsek: Šetinec Lado, Jovanovič Milan, Kos Vinko, Liliija Vekoslav, Turk Slava, Šetinec Erna, Jericio Fanči; delegati za skupščino: dr. Ivanetič, Marinček Matija. — Odbor dobi pooblastilo glede koč na Gorjancih in izdaje vodnika za mesto in okolico. — G. Kos Vinko prevzame organizacijo mladinskega odseka in gospodarja pri zavetišču »Gospodična«.

Podružnica »Pecac

(Sedež Mežica; v Heleni, 2. februarja 1937.)

Preds.-načelnik Martin Ule ugotavlja, da je končana 10-letnica podružnice, ki se lahko ponaša z 2 pridobitvama: z Uletovo kočo na Peci in s kopališčem v Mežici. Zdaj smo založili karto ozemlja svoje podružnice, nabavili potrebščine za kočo, obnovili markacije. — Tajnik A. Boštele poroča o upravi in o gibanju članstva. Članov je 182. — Poročilo blagajnika (Herber Kališ): Dohodkov 33.422,75 Din, izdatkov 25.884 Din. Čisto premoženje podružnice je ocenjeno na 236.796,55 Din. — Gospodarjevo poročilo (Ožbalt Polajnar): V Uletovi koči se je vpisalo 1480 posetnikov, dosti pa se jih ni vpisalo zlasti 16. avgusta 1936 ob blagoslovitvi kapelice. — Za kopališko upravo poroča njen predsednik inž. Krivčenko. Izvršila so se popravila, gener. ravnatelj Barget je oskrbel ograjo i. dr. Dohodek 11.727 Din. Donosna je okrepčevalnica. — Odboru se prizna razrešnica (pregledovalec Tone Govejšek). — Odbor za kapelo (preds. Boštele Tone) poroča o gradnji in o slovesni blagoslovitvi (16. avgusta 1936), ki jo je izvršil stolni dekan dr. Fr. Cukala. Podružnica prevzame kapelo v svoje varstvo, ko bodo vsi računi (dolga je še 17.000 Din) poravnani.

Podravska podružnica

(Ruše, 4. marca 1937.)

Predseduje ing. Teržan Joško. — Načelniško poročilo poda g. Davorin Lesjak, najprej zgodovinski razvoj podružnice, ker se je l. 1936 obhajala 35-letnica ustanovitve podružnice, 30-letnica Ruške kočice in 15-letnica Čandrove. Zdaj je pred nami dvoje velikih del pri Ruški koči: elektrifikacija in moderen vodovod. Končala so se dela (80.000 Din) v Čandrovi koči (pridobili smo 8 lepih sob), razširili smo cesto med Mariborsko in Ruško kočico. Hlebov dom je lastnica na svoje stroške prezidala, odbornik ing. Teržan si je nadel veliko nalogo s prireditvijo spominske knjige, ki jo je ob našem jubileju založila podružnica. Obisk koč je bil prav povoljen, posetniki naših postojank so bili z oskrbo zadovoljni.

Poročilo tajnika: V Čandrovi koči so popravila stala 80.000 Din (posojilo pri Hranilnici Dravske banovine v Mariboru), v Ruški koči se je napravilo skupno ležišče, v Planinki se je preuredila kopalnica, napravljeni so načrti za pravilno zajetje Romanovega studenca in za vodovod. Zasilna avtocesta do Mariborske kočice nas je stala 30.000 Din. Otvorjena je bila nova pot, ki veže vas s Kalvarijo; društvo je pot markiralo. Nanovo se je zaznamovala pot s postaje do Ruške kočice in severna pot iz Hlebovega doma preko Šumika do Ruške kočice. — Reševalna služba: Razvoj zimskega sporta nujno zahteva,

da se uvede reševalna služba tudi v našem okolišu. Skušamo si jo sami urediti. — Priredili smo 2 predavanji in za Ruško kočo sestavljamo novo knjižnico. — Foto-amaterski odsek uspešno deluje pod vodstvom g. ing. Teržana. — Smučarski odsek je prenehal, ker so vsi člani vstopili v enak odsek Sokolskega društva v Rušah. — Ko so naši člani markirali pot iz Hlebovega doma proti Ruški koči, so pri Šumiku naleteli na napisne table: »Prepovedana pot«, stale so na istih mestih ko prej naše orientacijske table. Ta pot je bila slovesno otvorjena že leta 1902 na izrecno dovoljenje in s podporo tedanjega lastnika g. Zabea. Sedanji lastnik g. Karol Glančnik nam je hotel pot prepovedati, češ turisti delajo v gozdovih ogromno škodo. Šele s tožbo, katero smo v obeh instancah dobili, je bil g. Glančnik prisiljen svoje table odstraniti. Vložil je pa proti nam novo tožbo radi neobstoja služnostne pravice. Tožba je še v teku. — Z lastnico Hlebovega doma, gđč. Zoro Skerbinjekovo, smo sklenili novo najemno pogodbo še za dobo enega leta.

Blagajniško poročilo: Bilanca je kljub deževnemu poletju in breznežni zimi z malim dobičkom še ugodna, mogli smo v redu plačevati vse predvidene izdatke in investicije. — Ruška kočja je imela 5202 obiskovalca z okoli 2000 prenočinami; romarji se ne vpisujejo. Obisk je znatno narasel, narašča tudi število letoviščarjev. Brutto dobiček 35.000 Din. Vrednost nepremičnin 500.000 Din se obrestuje po 5%. — Hlebov dom (poročja ing. Solar): Obračun in proračun kažeta pasivnost obrata, akoravno mu Pension Lobnica koristi. Zato se odbor pooblasti, da v letošnji sezoni najemniško pogodbo podaljša ali odpove. — Odboru se prizna absolutorij (pregledovalec Franjo Mohorič). V proračunu za leto 1937 so važne investicije, predvsem zajem vode pri koči (15.000 Din).

Na predlog in utemeljitev ing. Teržana se z navdušenjem izvoli vseletni načelnik Davorin Lesjak za častnega člana, v znak priznanja in hvaležnosti; izroči se mu diploma in slika. Predsedujoči ing. Teržan pojasni navzočim vzroke, vsled katerih je g. Lesjak odstopil (pričevanje v tožbi Glančnik).

Dopolnilno se v odbor, oziroma med revizorje izvolijo gg. Ant. Krejči, Fr. Lamprecht, ing. Knez in Lajšič.

Poljéanska podružnica (Poljčane, 18. aprila 1937.)

Predsedujoči načelnik dr. Artur Hronovsky poudarja v svojem programatičnem govoru kot trajno težnjo podružnice, da si postavi na Boču svoj planinski Dom; postopati bomo morali sestavno: denar, prostor, planiranje; skupno s sosedno podružnico. — Iz poročila tajnika (Ritonja Miro): Od ustanovitve podružnice (28. julija 1929) je isti predsednik, odbor se je malo izpremenil. Dolg za stolp je poravnan, za kočjo smo nabrali precejšen fond. Članov je 78. Uspešni sta bili 2 prireditvi: tombola in društvena zabava. Pri pripravah za Dom je bilo dosti razočaranj. Brez dovoljnih sredstev ne bomo gradili; a gradili bomo, morda za zdaj manjše poslopje (to je tudi mnenje ravn. Gračnarja, načelnika Rogaškoslatske podružnice). — Blagajniško poročilo (gosp. g. Zeilhofer Oton in upravni blagajnik g. Franjo Detiček): Dohodki 22.283,58 Din, izdatki 12.661,29 Din, prebitek 9622,29 Din. V tem letu je likvidiran stari dolg za stolp, za gradnjo kočje razpolaga odbor s 26.000 Din. — Razrešnica se sprejme na predlog pregledovalca g. Srečka Kraševica. Predsednik gradbenega odseka g. ing. Šerbec napove točen pregled stolpa. — Za trudapolno delovanje prejme predsednik dr. Hronovsky od občnega zbora priznalno diplomu. — Delegat glavnega odbora Božidar Gajšek svari pred pre nagljenjem v stavbi; Glavni odbor ne more dati gmotne podpore. Podružnica dobro dela.

V upravni odbor se izvolijo odborniki: dr. Hronovsky, Sieber Ferdo, Detiček Franc in Ritonja Miro.

Navzoči tesarski in gradbeni mojster g. Mesarič nasvetuje za početek stavbe žganje opeke in apna na mestu. Sklene se, da bosta podružnici Poljčane in Rog. Slatina skušali čimprej dobiti stavbni prostor; sestavili bosta gradbeni odbor, izdelali opeko, pripravili kamenje, pesek, apno; Poljčane prispevajo k svojemu znesku še 25.000 Din (brezobrestno posojilo). Sklep stopi v veljavo, ko ga odobri podr. Rog. Slatina.

Posavska podružnica.
(Zidani Most, 21. februarja 1937.)

Ni poslala poročila. (Prim. pri Kozjanski podr.)

Prevaljska podružnica
(Prevalje, 7. aprila 1937.)

Načelnik g. Joško Pernuš poroča tudi za tajnico: Podružnica je namestila 22 orientacijskih tabel. Delnice Ribniške kočje (Senjorjev Dom) na Pohorju so propadle. Imeli smo dve prireditvi. Članstvo je izprva padlo, a se ponovno dvignilo. Za pot na Raduho smo prispevali 300 Din.

Blagajniško poročilo (ga. Pernuševa): Dohodki 9027 Din, izdatki 5719.75 Din. — Iz poročila smučarskega odseka: V načrtu so bile tri tekme, ki so izostale radi slabih snežnih izgledov. Skakalnico smo popravili; do porabe ni prišlo. — Načelnik poroča, da je potrebna obnova nekaterih markacij (Prevalje - Dravograd, Košenjak, Ojstre, Kozjak). Graja se brezbriznost Dravograjčanov, ki štejejo samo dva člana. Zato se odločno ugovarja zamisli, da bi se na Košenjaku gradila kočja. — »Plan. Vestnik« si naj naroči, kdor le more; proti obvezni naročbi so pomisleki.

Nadomestne volitve. Kot delegat za Dravograd se izvoli kapetan Gošler, za pregledovalca g. Kaffou, za blagajničarko ga. Pernuševa (namesto premeščene ge. Cašičeve).

Radovljška podružnica.
(Radovljica, 3. aprila 1937.)

Predseduje načelnik Albin Torelli, ki poda tudi tajniško poročilo. Ker sta zaporedoma dva tajnika zapustila svoje mesto, je odbor kooptiral dva nova odbornika (gg. Vilko Bole in Lazar).

Podružnica uvidi potrebo reševalnega prispevka, dasi se je načinu pobiranja izprva upirala. — Po društvenih pravilih predvideni odseki so se že v letu 1935 ustanovili, toda se niso oživotvorili, ker nedostaja sredstev, želeli pa bi bilo, da so tudi člani bolj iniciativni. — Delovanje je ovirano, ker podružnica danes zares nima nobenega svojega lokala. Po pogodbi s Sokolskim društvom v Radovljici z dne 14. marca 1921, s katero je podružnica prodala temu društvu nepremično imetje, ki ga je podedovala po pokojnem Hugonu Robleku, si je podružnica izgovorila v Sokolskem domu društveni lokal. Po sklepu izrednega obč. zbora z dne 15. jun. 1936 pa je podružnica od te svoje služnostne pravice odstopila proti plačilu zneska 7500 Din. — To leto smo imeli naslednje prireditve: dva planinska plesa, predavanje dr. Mihe Potočnika in na Bledu planinsko veselico. Bruto dohodek od vseh štirih je bil okrog 10.000 Din. Dohodek od blejske veselice je namenjen posebnemu fondu, s katerim se bo nekoč zgradila potrebna planinska postojanka v bližini Bleda. — Število članov je zadovoljivo porastlo. Obisk naše planinske postojanke skorajda ni padel.

Poročilo blagajnika: Prejemki 29.813.50 Din, izdatki 28.384 Din so šli po večini za amortizacijo dolgov in za popravila. Članstvo je naraslo na 189. Dolga se je odplačala 19.501.35 Din; ostane še dolg 20.284 Din. V koči se je vpisalo 1133 posetnikov. — Za poverjeništvu Bled je poročal g. Franc Šolar o predpusni prireditvi na Bledu v prid fonda za zgradbo blejske planinske postojanke; zaradi nje je pristopilo več novih članov. — Odboru se soglasno izreče razrešnica.

Delegat Glavnega odbora g. Šetinc poroča o skupščini delegatov podružnic in o njenih sklepih.

Posle tajnika prevzame odbornik-namestnik g. Fischer Alojzij; če odkloni, pa prevzame ta posel g. Vengar Slavko. — Na Begunjsčici in v Dragi turisti neusmiljeno uničujejo floro. Glavni odbor naj intervenira pri oblastvu. Nasvetuje se, naj podružnica prevzame v najem kočjo blejskega Sportnega kluba na Grajski planini, dokler se nam ne zida lastna blejska planinska postojanka.

Rateško-Planiška podružnica.

(Rateče, 11. aprila 1937.)

Predsedujoči načelnik Jos. Dolinar se sožalno spomni ponesrečencev v plazu pod Storžičem in podrobno poroča, kako je podružnica, ko ji ni uspelo, da pridobi v svojo posest novozgrajeno planinsko kočjo na Planini med Pečjo in Petelinjekom, izdružila za 12.050 Din na javni dražbi znano planinsko postojanko kočjo v Planici ali Tamar, last Agrarne skupnosti. Kočjo je podružnica v kratkem času nanovo opremila. Zahvaliti se moramo banki upravi in izredno obzirnim podjetnikom in dobaviteljem. Vremenska poročila iz Planice-Tamarja so se dajala trikrat na teden; v Tamarju smo pripravili meteorološko postajo, oskrbuje jo oskrbnica kočje gđe. Lenca Makovec. — Zastopnik Glavnega odbora prof. dr. V. Bohinec poroča o delovanju tega odbora in priporoča pridobivanje članov SPD ter naročbo »Planinskega Vestnika«.

Tajnik g. A. Erlih navaja med drugim: Podružnica šteje 52 članov. Odbor je imel trajnega in težkega dela s pridobivanjem svoje postojanke, nato s preureditvijo in z opremo. Glavni odbor nas je podpiral. — Blagajnik g. I. Osvald: Poslovnih dohodkov je bilo 20.999.95 Din, izdatkov 20.471.50 Din. — Preglednika računov gg. I. Mertelj in M. Juvan predlagata razrešnico. Sprejeto. — O poslovanju v koči v Planici (Tamarju) poroča načelnik kot gospodar kočje. Za inventar z meteorol. postajo izdali 20.436.15 Din. V koči je danes 16 postelj. Skupni dolg (posojilo, varščina in tekoči dolg): 21.718.50 Din.

Odbor se je izpopolnil s kooptacijo: g. Alojzij Kavalar za namestnika, g. Josip Mertelj za drugega pregledovalca računov; delegat za skupščino je načelnik Jos. Dolinar, njegov namestnik Alojzij Kavalar.

Proračun za poslovno leto 1937/38 izkazuje 41.000 Din dohodkov in 104.200 Din izdatkov. Odbor se pooblasti, da najme posojilo za popravo Tamarja. — Obširno se je razpravljalo pri nadaljnjih točkah dnevnega reda: o obsegu in načinu poprave kočje Tamarja, o ureditvi smučarskih poti v Planico do kočje in o izpopolnitvi markacij. — Občina in odbor Agrarne skupnosti sta obljubila vso podporo.

Na predlog g. Iv. Juvana se bo Glavni odbor ponovno pozval, naj preko poklicanih činiteljev svari izletnike, da ne bodo divjaško trgali planinskih cvetlic.

Ribniška podružnica.

(Ribnica, 15. aprila 1937.)

Predsedujoči načelnik dr. Igo Janc poroča zase in za tajništvo (tajnik je med letom odstopil), da je bila glavna ovira v delovanju nezanimanje domačinov, razvidno že iz tega, da so udeleženci na skupščini sami »tujci«. To se mora v bodoče — izboljšati. — Vpisanih članov je 96. — Markacijski odsek je nadaljeval započeto delo, smučarski je imel premalo snega. — Iz poročila podružničnega blagajnika (g. Janko Trošt) je razvidno, da ima podružnica okoli 4000 Din gotovine. Preglednika računov predlagata blagajniku in celokupnemu odboru razrešnico.

Volitev odbora in preglednikov računov: Soglasno se izvoli sledeči odbor: načelnik dr. Janc Igo, advokat v Ribnici; nač. nam. ing. Jug Oskar, upravitelj priv. drž. upr. Kočevje; tajnik Majnik Anton, učitelj v Ribnici; blagajnik Trošt Janko, ravnatelj v Ribnici; odborniki: dr. Sajovic Ivan, advokat v Kočevju, Klun Ivan, posestnik v Ribnici, Peterlin Filip, trgovec v Ribnici, Fajdiga Fran ml., trgovec v Sodražici, Šega Leopold, trgovec Velikih Laščah, Stanič Ernest, učitelj v Sodražici, Ljubič Tone, učitelj v Dobropoljah; pregledovalca računov: Slavo Svajgar, upravitelj, in Oražem Marija, učiteljica, oba v Ribnici; delegata za skupščino določi odbor.

Ravnatelj Trošt Janko poroča, da namerava izdati zemljepisno karto Kočevskega sreza. Podružnica si naj nabavi te karte in jih kot orientacijske namesti po postajah od Kočevja do Dobropolj. Sprejeto. — Na predlog dr. Janca se bodo za markiranje najeli lovski čuvaji. — Markacijski odsek v Kočevju naj prične z delom.

Rogaško-Slatinska podružnica.
(Rogaška Slatina, 23. januarja 1937.)

Predsedujoči načelnik, ravnatelj Ivan Gračnar, ugotavlja zboljšanje in napredek društva. Likvidiran je dolg za stolp na Boču in v aktualen stadij stopa gradnja nove kočice na Boču. Odbor se je postavil na stališče, da pričrno z zgradbo šele, ko bo zasigurana vsaj polovica stroškov v gotovini; začasno bi zadostovala manjša kočica. Predpriprave za zgradbo se vršijo skupno s Poljčansko podružnico, ki je v tem pogledu vodilna. Rešili smo tudi vprašanje markacij, zahvala gre tovarišu Verku in Podjavoršek. Pripravlja se ustanovitev smučarskega odseka.

Tajniško poročilo (g. Gröblacher Božidar): Članov je 57. Vpisanih na Donački gori 178. Nedostatki pri tej kočici so odpravljeni. Obnovljene so vse markacije v našem obsežnem okolišu. Pripravljenih je 19 kažipotnih tabel, dve večji reklamni tabli in izložbena omarica. Za alpski muzej v Ljubljani je podružnica prispevala pet okvirjenih slik. — Priredili smo planinsko rajanje na Boču in s podružnico CMD smo žgali kres na Donački gori. — Gosp. upravitelj Cenčič je podaril nekaj knjig.

Blagajniško poročilo (Predan Rudolf): Dohodki 6253,43 Din, izdatki 5683,75 Din. — Izglasuje se razrešnica blagajniku in odboru. — Gosp. upravitelj Verk poroča o postojanki na Boču. Vpisanih obiskovalcev je bilo 3358, premoženje 25.410,15 Din.

Volitve. Soglasno se izvoli sledeči odbor: načelnik: ravnatelj Gračnar Ivan; namestnik: Šentjure Stanko, trgovec; tajnik: Gröblacher Božidar, blag. zdravilišča; blagajnik: Predan Rudolf, šol. upravitelj; odborniki: gospa ravn. Gračnarjeva, g. Verk, šol. upr., g. Rataj Oskar, učitelj, g. Šket; nam. odb.: gg. Podjavoršek in kapetan Arsić; preglednika računov: gg. Čoh in Hočevnar.

Savinjska podružnica
(Celje, 17. februarja 1937.)

Predsedujoči načelnik g. dr. Milko Hrašovec poroča pregledno: Kupljeno je stavbišče za nov planinski dom na Golčki planini; upamo, da bo stavba leta 1938 pod streho. Na Okrešlju smo zgradili nov vodovod. Korošico smo prepromemili. Dosegli smo vozne ugodnosti na železnici in z avtobusi, z boljšimi zvezami v Logarsko dolino. Ta dolina je končno proglašena kot turistični — letovišarski kraj. Obljubljeno je izboljšanje cest v Savinjske Alpe. Uprava hudoornikov pri banški upravi je izvršila v Logarski dolini in na Okrešlju zaježitvena dela; potrebno je to tudi na Korošici. — Vzdrževali smo pota in markacije, izvedli smo obširno propagando. Podružnica je pripravljena, da od Celjske mestne občine odkupi novo stavbo pri Celjski kočici, ako se stavba, zdaj surova, dogradi. — Skupno s SPD v Ljubljani smo priredili izlet v Švicarske Alpe; priprave za ekspedicijo je vodil naš odbornik g. A. Kopinšek, sam na čelu celjske skupine alpincev. — Zastopnik glavnega odbora SPD g. A. Pučnik je poudaril tesne stike med Osrednjim SPD in Savinjsko podružnico.

Tajniško poročilo je podal v originalno sveži obliki g. Zemljlič. Posnetek: člani: 35 ustanovnih, 600 rednih. Odseki so: reševalni, zimsko-sportni in alpski. Imamo 6 postojank z 48 sobami, 145 postelj, 90 skupnih ležišč. — Celjska kočica: šibko zgradbico smo za silo dopopravili in opremili; do-stop skozi Hudičev graben smo nanovo uredili z novimi klini, katere je poklonila livarna Store; čez Pečevnik je popravila pot občina. Njeno nedovršeno novo stavbo je omenil g. načelnik — Mozirska kočica na Golteh. To starko zdaj skrbno negujeta Ivan in Nežika Sevčnikar, pod. brižnim gospodarstvom g. Kovača. — Novo, sodobno stavbo zahteva na Golteh razmah zimskega sporta. Prostor za njo je odmerjen in kupljen, ob proslavi 40-letnice stare kočice se ji bo položil temeljni kamen, na vse nadaljnje pa upamo in računamo. — Aleksandrovo Dom v Logarski dolini smo oskrbeli z nekimi potrebnimi, ne samo modernimi napravami. Do električne razsvetljave pa še nismo mogli priti. — Piskernikovemu zavetišču poteče spomladi leta 1938

50-letna najemna pogodba z lastnikom Plesnikom. Zavetišče smo dodatno opremili; za zimo bo treba dveh peči. Že peto leto zasluži priznanje kot oskrbnica Aleksandrovega Doma gdč. A. Knafličeva; Piskernikovo zavetišče oskrbuje stari borec gosp. Forto Herle v popolno zadovoljstvo. — Frischaufov Dom je letos mnogo pridobil z napravo vodovoda. 300 m pocinkanih cevi je vložila tvrdka Dolžan v izkopana, izsekana in deloma izstreljena tla. Novi vir je bil zajet pod Kopicami. Popravljen je bil strelodov, v kuhinji obnovljena tla, nabavljene dosti opreme, tudi trieder (za iskanje izgubljenih). Potrebna bi bila povečava Doma. Dom upravlja znani oskrbnik Jaka Robnik. — Gospodar v Logarski dolini in na Okrešlju je prof. Stante. — Kocbekov Dom na Korošici je dobil v razširjene in povečane prostore novo pohištvo, katero je izdelala po načrtih inž. Drogenika celjska tvrdka Grilec prav zadovoljivo. Preložil se bo glavni vhod, da bo dostop omogočen v Dom tudi pozimi; zato bo prizidan nov trakt, kjer bo nameščeno stopnišče, sobica za oskrbnika in dr. — Dosedanji oskrbnik, starosta Doma, Suhc-Dežman, je zdaj odstopil, za naslednika smo izbrali lučkega domačina — Klemenovega Franceta Prodnika. Gospodar Doma je odbornik g. Andr. Kopinšek. — Na vsem našem okrožju so se izdatno obnavljale markacije potov ter nadelovali novi poti in postavljale table (38 novih). Na Menini in po Rogatcu je ta zamudni posel opravil profesor Trobej. — Od 1. jan. t. l. dalje je vpeljan tudi mladinski odsek z direktnim pristopom v podružnico — ne več preko osrednje matice — za mladino do 18. leta starosti, z znižanimi pristojbinami. — Nabavili smo 5000 prospektov Logarske doline in naših ostalih postojank v reklamne svrhe. — Sestavil se je seznam vseh markiranih poti. Učitelj g. Grašer je napravil nov relief Savinjskih Alp. — Pod okriljem podružnice se je vršilo v preteklem letu 5 predavanj s slikami: Mart. Meier: »Čez severno steno Grandes Jorasses«, Gjurjo Pany in Lj. Griesbach: »O planinah ob našem sinjem Jadranu«, propagandna kinopredstava ozkih filmov (avstr. konzulat v Zagrebu): Tirolska, Koroška, Vel. Klek, mesto Gradec; Zupančič: »Kaj mora vedeti vsak plezalec; A. Kopinšek: »Ekspedicija na Matterhorn«. — Pri iskanju primerne kraja v naših planinah za kostno tuberkulozo je pomagal odbornik g. Zemljič. — Društvena pisarna se je z novim letom preselila (nad Belim Volom). — Marljivi naši zaupniki so: v Št. Pavlu g. M. Pečar, na Vranskem g. župan Lavrič, v Gornjem gradu ga. Trobejeva in v Solčavi g. Jos. Klemenšek.

Blagajnik g. F. Vrtovec je poročal o društvenem blagajniškem in gospodarskem poslovanju. Dohodki Din 132.929.25, izdatki Din 60.468.75. V imenu nadzornega odbora je poročal g. dr. Požar, ki je predlagal razrešnico blagajniku in odboru. Sprejeto.

Vodja reševalnega in alpinskega odseka, g. A. Kopinšek, je poročal: Lansko leto smo intervenirali štirikrat, in sicer: enkrat pri nesreči pod Skuto (ponesrečil se je Avstrijec Mölzer), enkrat na Mrzli gori (turisti so pri plezanju zašli), a dvakrat so člani naše reševalne službe iskali pogrešance po več dni v našem gorskem okolišu pa tudi izven lastnega okoliša. Dobili smo nov šotor tipe »Welzenbach«. Osrednji reševalni odsek SPD nam je poslal lavinske sonde za Okrešelj in Korošico. — Načelnik je še omenil prvo jugoslovansko alpinsko odpravo v Švicarske Alpe; marčeva številka »Plan. Vestnika« bo posvečena le tej odpravi. — Vodja zimsko-sportnega odseka g. Z. Kovač navaja, da je odsek v raznih krajih Savinjske doline priredil smuške tečaje za šolsko mladino; udeležba 212 šolarjev. Vodil jih je naš smuški savezni učitelj g. Hillinger. — Za mladinski odsek je poročal g. inž. B. Lavrenčič. Z vpisnino 3 Din in s članarino 5 Din na leto postane lahko mladina obojega spola (do izpolnj. 18. leta) član mladinskega odseka ter dobi planinske legitimacije, ki dovoljujejo v kočah SPD ugodnosti rednih članov. Mladinski člani so v skupinah po štiri istotako deležni ugodnosti polovičnih vozovnic na železnici. S tem je mladini omogočen cenen obisk naših planin. Lansko leto je bilo pri Osrednjem SPD včlanjenih 96 mladincev s celjskih srednjih šol. Z uvedbo mladinskega odseka prevzame naša podružnica to število, ki se bo tekom leta 1937 gotovo povečalo.

Pri slučajnostih je poročal g. dr. M. Hrašovec o nekaterih zadevah, ki jih je obravnavala planinska skupščina v Sarajevu (narodni parki, zaščita planinskih naprav).

Slovenjebistriška podružnica
(Slovenska Bistrica, 24. aprila 1937.)

Predsedujoči načelnik g. dr. Simon Jagodič napove — tudi namesto odstopivše tajnice — glavno vsebino poročil, t. j. pred vsem gmotno, računsko stran. Odločilen uspeh za podružnico je likvidacija stavbne zadruge.

Blagajniško in gospodarsko poročilo poda podnačelnik gosp. dr. Anton Znidaršič: Dohodki Din 26.434.25, izdatki Din 26.391.50. V letu 1936 so se izvršila dela: notranja oprema koč; postavil se je na Vel. vrhu razgledni stolp (namesto nameravanih 8 m na 18 m), zgradilo se je gospodarsko poslopje (les je bil iz lastnega gozda), ki obstaja iz poselske sobe in dveh hlevov, ter velika veranda. — Za reklamo smo izdali prospekt. Naš Dom je zdaj uvrščen med klimatične kraje (po 7-dnevnem bivanju — brezplačen povratek po železnici dovozne proge). V poletnem voznem redu smo dosegli izletniški nedeljski vlak. — V treh letih (od 1934) izkazuje denarni promet znesek Din 222.977.90. — Za poravnavo računov je podružnica najela pri Banovinski hranilnici v Mariboru posojilo Din 50.000.— po 7% obresti. — Zaloge v »Planinskem Domu« je vredna okoli 7000.— dinarjev.

Kalkulacijo o gospodarstvu podružnice SPD poda g. sodnik dr. Teodor Tomiňsek, utemeljeno z vsemi podatki in razvrščeno po splošnih vidikih do vsake podrobnosti. Iz te kalkulacije, koje sestava je bila zaradi sicer stvarno pravičnega, a nepreglednega vknjiženja za pregled zaželjena, se morejo razvideti obveznosti podružnice prav tako kakor izgledi za bodočnost. Izkazal se je stalen porast dohodkov (povprečno Din 15.000 na leto); iz tega sledi, da bo dolg, ki bo po najemu posojila pri Banovinski hranilnici znašal skupno Din 80.000, v kakih 6 letih odplačan.

Na predlog pregledovalcev (gg. Rupnik in Miloš Tajnik) se izreče odboru razrešnica. — Po pojasnilih delegata Glavnega odbora, gosp. B. Gajška, se sprejmejo nova pravila; po njih se bodo vršile volitve celega odbora.

Volitve. Izvolil se je sledeči odbor: dr. Simon Jagodič, načelnik; dr. Anton Znidaršič, podnačelnik; Irma Podobnik, tajnica; Franjo Kac, I. blagajnik; Danica Sigl, II. blagajnik; odborniki: dr. Muhič, dr. Tomiňsek T., Maks Zaff, Drago Lepšina, Nande Korpnik, Ivan Jilg, Rezi Ojcinger, Franc Neuhold, Ivan Vaupotič (Šmartno), Rudolf Strnad (Tinje), Stanko Tomažič (Šmartno), Urh Hafner (Tinje), inž. Souvent Günther; gospodarski odsek: dr. Znidaršič, dr. Tomiňsek, Korpnik (Zaff); markacijski odsek: Ojcinger Rezi; fotografski odsek: Korpnik, Jilg; nadzorni odbor: Viktor Maček, dr. Zemljič Ivan; delegate za skupščino bo določil odbor.

Delegat Glavnega odbora, g. Gajšek, izreče najprej svojo presojo delovanja podružnice na podlagi izročeni mu službenih spisov in po današnjem opazovanju. Položaj podružnice smatra za ugoden. — Nato toplo priporoča ustanovitve mladinskega odseka in naročbo »Plan. Vestnika« ter zbiranje inseratov zanj. — Pojasnil je vprašanje reševalnega prispevka in stališče napram osnutku zakona o telesni vzgoji naroda. — Glavni odbor SPD v Ljubljani je priredil lani izlet v Švico; letos pa je v načrtu izlet v Grčijo. V času kongresa Šaveza planinskih društev (5. in 6. sept. 1937) v Novem Sadu bo fotografska razstava, h kateri se naj prispevajo slike; preskrbel jih bo g. Tomažič.

Šaleška podružnica
(Šoštanj, 20. junija 1937.)

Predsedujoči načelnik g. Ivan Sušel počasti spomin umrlega častnega člana Ivana Smolnikarja, nato poroča, z omembo sedanjega ustroja društva: ustanovljen je mladinski odsek, priredili smo planinski sejem, ki gmotno ni uspel. Markacijski odsek se je praktično združil z mladinskim pod vodstvom g. Burdiana. Smuških tečajev ni bilo zaradi slabe zime. Zamisel zgradbe zavetišča na Raduhi in na Kamnu se za enkrat opusti, ker se je bati vandalizma. V upravitelj Burdian nam je dal za skladišče na razpolago šolsko klet. — Da bi se kočja na Smrekovcu uvrstila med klimatična letovišča, bomo »Putniku«

v Mariboru za posredovanje pripravili zahtevane slike in podatke. — Koča na Smrekovcu je v dobrem stanju, oskrbuje jo g. Sevčnikar. — Inventar v koči se je izpopolnil; izvršile so se potrebne stavbne premembe; stroški teh del so znašali okoli Din 6.600.—. — Povečavo koče smo odložili.

Iz poročila gđc. tajnice (Toni Stopar): članov 112; sestanek šoštanjskih fotoamaterjev za ustanovitev odseka; zapustila sta nas gospodar koče g. Theuerschuh in vodja markacijskega odseka g. Mravljak Božo; njiju funkcije je prevzel g. Burdian. — Poset naše postojanke na Smrekovcu: 1189. Za potujoče člane mladinskega odseka je bilo pripravljeno v šoli brezplačno zasilno ležišče. Priredil se je skupen izlet s Slovenjegraško in Mežiško podružnico na Smrekovec. — Z glavnim odborom in s sosedi smo v najboljših odnošajih. — Blagajniško poročilo (g. Arzenšek): prejemki (brez koče) 19.009,50 dinarjev, izdatki (brez koče) 24.059,50 Din. Obrtni hranilnici in posojilnici v Šoštanju je društvo izplačalo Din 15.500.— (posojilo za kočo na Smrekovcu). — Gospodar koče (g. Burdian) je prevzel posle pred dobrim mesecem. Koča je zaenkrat z vsem potrebnim založena; zima je bila slaba. Dohodki koče Din 33.392.—, izdatki Din 32.468,45. Od dohodka je bilo oddano blagajniku Din 11.000.— ter je plačano blago (živila, 30 posteljnih odej, 14 rjuh, 8 žimnic) in zgradba nove drvarnice. — Mladinski odsek se še ni mogel razviti. — Markacijski odsek (načelnik g. Burdian) je na vse strani svojega okrožja zaznamoval pota, posebno zveze s Šoštanjem. Zimski sportni odsek (preds. g. Robinščak) ni mogel delovati, ker ni bilo snega. Izreče se razrešnica blagajniku in celokupnemu odboru (pregledovalec gosp. dr. Medic). Predlog je bil soglasno sprejet. — Občni zbor sklene, da se ustanovi foto-amaterski odsek. Za predsednika se izvoli g. dr. Goričar.

Ker odbor ne sprejme njegovih nagradnih zahtev, odpove Sevčnikar službo oskrbnika koče s 1. jul. 1937. Stavljn mu je rok 1 meseca za preklje odpovedi. — Glavni odbor je poslal 7 številčk »Planinskega Vestnika« brezplačno v propagandne svrhe med člani.

Škofjeloška podružnica (Škofja Loka, 15. marca 1937.)

Predsedujoči načelnik g. Dolenc Fr. ml. omenja, da se karta »Škofjeloško pogorje« slabo prodaja. Komandant tukajšnjega planinskega polka g. Markulj je obljubil, da bo polk v najkrajšem času izdelal za podružnico relief našega pogorja; postavil se bo v vežo nove šole. Z Osrednjim društvom se pogajamo radi odstopitve Krekove koče na Ratitovcu, Oskrbnica koče na Ljubniku (to pisavo priporoča Geografski inštitut, ne Lubnik) je s 1. majem odpovedala pogodbo.

Iz poročila tajnika (Leopold Erjavec): Članov je 92. Ljubniška jama se je raziskala in razvidno markirala; g. dr. Šerko je izdelal za njo točen načrt. Pri koči na Ljubniku se je pregledal inventar. Izgotovili sta se 2 orientacijski deski s 160 izletnimi turami. Priporoča »Planinski Vestnik«. — Iz poročila blagajnika (Avgust Potočnik): Brez koče: dohodki 8807 Din, izdatki 3267,50 Din, prebitek 5139,50 Din. Koča na Ljubniku slabo uspeva. Obisk je od prejšnjih let nazadoval za 90%; tudi konzum je padel, posebno pijače. Podružnica pa nima nobenega dolga, premoženje ji je naraslo na 110.000 Din. — Na predlog pregleovalca (g. Franc Žebre) se izreče razrešnica odboru, z zahvalo g. blagajniku. — Markacijski odsek (načelnik g. Janko Sicherl) je v vsem okrožju vršil svoj posel, kolikor so sredstva dopuščala; le zimske markacije smo to leto opustili. Kljub posvarilu sreskega načelstva še vedno zlikovci kvarijo markacije in napisne table. S sodelovanjem učiteljstva je odsek pričel vzgajati mladino v markiranju. Obmejno delo je vsled strogih predpisov otežkočeno.

Volitve. Ker dosedanji načelnik in tajnik vsled prezaposlenosti nikakor ne moreta sprejeti morebitne ponovne izvolitve, se izvoli sledeči odbor: Načelnik Hafner Pavel; tajnik Košir Ivan; blagajnik in gospodar: Potočnik Avgust; preds. markac. odseka Sicherl Janko; zapisnikar Erjavec Leopold; namestnika: Sovre Marko, Žontar Franc; revizorja: Žebre Franc, Burdych Oton; delegate bo določil odbor. — Dosedanjemu načelniku Dolencu se izreče zahvala.

Predsedujoči načelnik g. Ante Beg označuje pobudno in poučno položaj planinstva Doma in v splošnem. Značilni njegovi izreki: Prihodnje leto bo naša desetletnica. »Brez jokavosti poglejmo današnje stanje: Danes ves industrijski center Trbovlje-Hrastnik ne stisne borih 150 organiziranih planincev. Premalo nas je, ki še verujemo v teh čudnih časih v zdravilni klic: Nazaj k naravi!« »Smo pa vejica velikega slovanskega planinskega drevesa s 150 tisoči planincev Slovanov: bratska vez slovanska — če je planinska — je vedno iskrenejša in trdnjša — od diplomatske.« Za 25 Din članarine koliko ugodnosti! — Sicer pa »morda še vsi ne veste, da imamo svoj odlični, ilustrirani strokovni časopis — Planinski Vestnik?« Vedno manj planincev srečujem v našem začaranem krogu... Pa vendar: »Kadar te potarejo trde dolinske skrbi in rabiš ohrabrila — stopi v goro! Ko te hoče zadaviti tesna razrita kotlina, pa ne veš zdravila — lezi v višavo! Če si zaželiš dobrohotnega pomenka z najzvestejšim prijateljem: pridi v gozdove na planine in vrhove — pa ozdravljena bo tvoja duša!« Poseti naš Dom!

Iz tajniškega poročila (Kostanjšek Danilo): Maloštevilni odbor je imel veliko dela. Iz tega odbora sta izstopila g. Češčut Jože ter radi oddaljenosti, oziroma prezaposlenosti še g. ing. Burger Silvin iz Hrastnika, vsled česar se je takoj kooptiral namestnik g. Zelinka v odbor. Večina dela je odpadla na načelnika; sam je markiral, nabijal tablice, delal plakate in plakatiral, pobiral članarino, poleg poslov načelnišva. Imeli smo 4 odseke: gospodarskega (načelnik Močivnikar), smuškega (načelnik ing. Malovrh Franjo), foto-odsek (načelnik Vizjak Adolf), markacijskega (načelnik Beg Ante). »Vodni odsek« je dovršil svojo nalogo in se je razpusil; za »Mladinski odsek« je zastavil g. Flegar vse sile — in jih še bo — pa se šolskoupravne ovire še niso dale odstraniti.

Akcija za nabavo trošarine prostega bencina se je zaradi pedantičnega uradnega poslovanja opustila. Prevzeli smo nalogo, da skupno s Posavsko (Zidani Most) in z Litijsko podružnico izdamo relief Zasavja za alpinski muzej v Ljubljani. Putnikove smučarske karte »Smuk v Savinjskih Alpah« smo kupili 500 komadov. Za zbirko markiranih potov smo izdelali seznam (karto) naših potov (po skici g. Hrouda). — Dimnikar iz Celja nam je za kočjo predrag. Predavala sta nam dr. F. Novak (»Planine in zdravje«) in akademik Hvastja (»Vzponi na Matterhorn in Zinnalrothorn«). — Za švicarsko ekskurzijo nismo imeli udeležnika. — Število članstva pada. Za »Plan. Vestnik« imamo sorazmerno premalo naročnikov. — Naš načelnik A. Beg je član Glavnega odbora.

Iz blagajniškega poročila (blagajnik gosp. Plevčak Jože): Dohodki Doma na Mrzlici so samo 17.899.75 Din; slabo vreme! Dolgovi društva: 35.630 Din. Terjatve 6184.45 Din. — Članarino je plačalo 140 članov. — Izreče se razrešnica (predlog pregledovalca g. Mirka Kosa). — Za gospodarski odsek poroča njegov načelnik g. Močivnikar z vsemi podrobnostmi. Vpisanih obiskovalcev Doma na Mrzlici je bilo 1807. Obisk hudo pada, od 3063 v letu 1932 zdaj že pod 2000 (lani še 2153). Prenočevalo je 327 oseb. Vrednost Doma in zemljišča brez stare kočje je 111.773.80 Din, inventar 52.517 Din, zaloga 21.188 Din. — Vodovodna črpalka je bila delovala 64 ur 25 minut, 61.840 l vode, poraba 85 l bencina. Dohodki 18.623 Din, izdatki 12.902.60 Din (z novo zalogo, lastna cena).

Smuški odsek (načelnik gosp. ing. Malovrh) ni deloval, ni bilo snega. — Foto-odsek (načelnik g. Vizjak Adolf) je imel članske sestanke vsak zimski mesec. Spomladi je bilo krasno uspelo skioptično predavanje g. Gevaerta; predaval bo še enkrat. Založili smo nekaj razglednic, druge imamo pripravljene, posebno motive z Mrzlice. Ker je bil poset na Mrzlici slabši, se je prodalo manj razglednic. — Markacijski odsek (načelnik g. Ante Beg): Markirali in premarkirali smo na vse strani, na križiščih postavili preko 30 tablic. Srečujemo pogosto izsekane značke in razbite tablice. Sicer so naše naprave oblastveno zaščitene — pa kdo jih štiti? — Potrebujemo vsaj nekaj stalnih članov, recimo po dva iz Trbovelj in iz Hrastnika. Moramo dvigniti ugled društva in poset naših vrhov.

Volitve. Načelnik razloži sestavo odbora po novih pravilih (za 3 leta); volijo se naj osebe, sposobne za proslavljanje desetletnice društva. Voliti je treba načelnika, podnačelnika, tajnika in njegovega namestnika, blagajnika in namestnika, gospodarja in namestnika ter še 7 odbornikov in 2 namestnika.

Z vzklikom se izvoli sledeči odbor: načelnik Ante Beg, podnačelnik Hauck Josip, tajnik Kostanjšek Danilo, tajn. nam. Čibej Jože, blagajnik Plevčak Pepi, blag. nam. Flegar Tone, gospodar Šetinc Franc, gosp. nam. Močivnikar Alojz; odborniki: Radej Drago, Češčut Jože, Režun Karel, Letnik Jože, Diermayr Bruno, ing. Ullman Karel, Kavšek Miro; namestnika: Balentin Jože, Simič Viktor; načelnik Smuškega odseka: ing. Malovrh Franjo; načelnik Foto-odseka: Vizjak Adolf; računska pregledovalca: Kos Mirko in Berger Ivan ml.; delegate bo izbral odbor.

Triglavska podružnica.

(Sedež Dovje-Mojstrana, zbor na Belci, 19. marca 1937.)

Predsedujoči načelnik Tone Potočnik poroča: Število članstva se je neznatno zmanjšalo. Odnosaji z Glavnim odborom (v katerem je naš član dr. Miha Potočnik) in s sosedomi so prijateljski. Oskrbovanje koč v Sp. Krmi je morala podružnica opustiti, koč na Babi ni mogla dobiti v najem. Pomoč naših reševalcev je bila na mestu pri 4 nesrečah v Trigl. pogorju. Na roko nam gre vojaštvo tukajšnjega bataljona.

Iz poročila tajnika (Tone Kovač): Kot poverjenik za »Planinski Vestnik« je mogel pridobiti le 3 nove naročnike; vabi nadaljnje. V Karavankah so se popravile markacije in pota; nanovo je Brojan Janez markiral pot na Planino (Vrtaški vrh) in od tam k Peričniku. — Blagajnik (Janez Košir) poroča: članov je 83, dohodkov 8053.05 Din, izdatkov 5322.75 Din, prebitek 2730.30 Din. Denarno stanje 17.859.18 Din. — Razrešnica se izreče na predlog pregledovalca Fr. Rabiča. — Gospodar (Lah Gregor) poroča: podružnica ima za 5497.28 Din inventarja (shranjen pri g. Koširju); koč v Sp. Krmi 141 obiskovalcev. Dohodki 1576 Din, izdatki 764.50 Din, prebitek 811.50 Din. Oskrbovanje se opusti. — Za delegata v skupščino SPD se izvolita gg. Potočnik Tone in Lah Gregor, za namestnika g. Kovač Tone. — Gosp. dr. Miha Potočnik poroča o delovanju in načrtih Glavnega odbora.

Zgraditev koč pod Škrlatico ostane v programu, zdaj še ni dovolj sredstev. Ima pa podružnica podarjen potrebni svet in les na sedlu Mlinca (darovala leta 1928 Zemljiška Zajednica); na tem mestu bi se dala z malimi stroški postaviti koč že letos. Odbor naj to premisli, ozir. izvede.

Tržiška podružnica.

(Tržič, 30. januarja 1937.)

Predsedujoči načelnik Nadislav Salberger opozarja, da stopa podružnica v trideseto leto s tem občnim zborom, pa je še vedno brez pravega premoženja in lastništva v tem krasnem kotičku lepe Gorenjske. Patriarhalno se zadovoljujemo z zaznamovanjem potov v prirodne lepote Storžiča, Košute, Ljubelja, Begunjščice, nimamo pa v tem krasnem svetu niti enega lastnega zavetišča ali koč, dasiravno so skoraj vsi predeli že oskrbovani. Vse to imajo v rokah privatniki, mi jim delamo reklamo in pota. — Zamujena in zgrešena je bila prilika s Kofcami; zadruga, ki je postojanko postavila, je bila morda dobro mišljena, a slabo izpeljana in nadaljevana, kar je posredno zelo škodovalo ugledu domačega planinstva. Predsednik nazorno razloži težak položaj zadruge in kaže na načrt, katerega izvedba bi bila vsestransko pravična do zadruge, podružnice in vseh upnikov. Sklenili smo namreč kupiti Dom na Kofcah za ca. 270.000 Din, ozir. bi prevzeli vse upnike. Zadruga je na svoji seji v to prodajo že privolila. Treba je le še potrditve današnjega občnega zbora in privoljenja,

ozir. pogojev Tržiške posojilnice kot glavnega upnika. Seveda bi si s tem nakupom nakopali na ramena veliko breme; v gotovih letih pa znamo imeti le Dom čist, brez vsakega dolga. Predlogi sledijo pri posebni točki. — Nato pojasnjuje predsednik nova pravila in njih pomen. — Dobili smo tri nova dovoljenja za točenje pijač: za Bistriško planino, Gojzd in Korošico. — Zemljevid Karavank bomo z vsemi popravki nanovo izdali. — Članstvo je v lanskem letu popustilo; vabimo ga, naj se vrne k nam. — Prihodnje leto praznuje naša podružnica 30letnico obstoja. Za to obletnico se moramo dobro pripraviti; umestna bi bila najprej propagandna brošurica vseh naših predelov s slikami. Zato se naj fotografski odsek reorganizira. Pred vsem pa se naj v Tržiču planinski duh poživi.

Tajnik g. Kokalj izpopolni načelnikovo poročilo s podatki notranjega ustroja društva. — Blagajnik (g. Rozman) pove, da je denarja malo, največ ga je v papirju vloženege v planinski Dom na Kofcah. Dohodki 10.587,49 dinarjev, izdatki 5809.— Din. Podrobno poroča tudi o gospodarstvu v Koči pod Storžičem. — Za markacijski odsek poroča Franc Šmitek točno v obliki dnevnika o delovanju, ki se je raztezalo na vse področje. — V imenu obeh preglednikov predlaga g. Verbič razrešnico, ki se sprejme.

Dom na Kofcah. Predsednik g. Salberger predlaga: Planinski Dom nam Kofcah se kupi z vsem inventarjem, s poleg se nahajajočo parcelo (523/8 k. o. Sv. Ana v izmeri 38 a 52 m²) za znesek ca. 270.000.— Din. Tozadevno se polnomočno pooblasti odbor, da sklene pogodbo v primeru ugodnih ali vsaj sprejemljivih pogojev. Če pride do prevzema, se posojilo potrdi in sprejme pri Tržiški posojilnici. V nasprotnem primeru pa — če bi se to ne izvedlo — ima odbor istotako polnomočno pooblastilo, da brani podružnične interese na njemu najbolj uvideven način.

Tržiški župan g. Majeršič ugotavlja neuspešnost zadruge, poudarja neizogibno dolžnost, da se naj kraj izkoplje iz tujsko-prometnega mrtvila, praznava, da je znesek 270.000 Din visok in odgovornost velika; toda volja je tukaj, mi ji moramo zaupati in se zanesti, da bodo podjetniki zadevo izpeljali iz zavožene poti. Zato predlaga odboru zaupnico, da se začrtana zasnova izvede in prinese čim večji razmah tujskega prometa. — Pri glasovanju se soglasno izreče odboru predlagano pooblastilo.

Dodatne volitve. Načelnik obrazloži, da je sedanji odbor številčno premajhen in ne bo kos delu, ki ga čaka. Kot nova odbornika se izvolita gg. Kališnik Žane in Hladnik Franc. Na mesto izstopivših odbornikov sta bila vstopila dotedanja namestnika Klemenc in Rozman; zato se izvolita dva nova namestnika: Šarabon Vinko in Kralj Jožef; za namestnika pregledovalcev: Grasmajer Janko. — Delegates določi odbor.

Načelnik še končno napove kot važno nalogo odborovo: ureditev reševalnega odseka.

Planinskega društva.

Planinskega društva v letu 1936.

Število			Zavežišča	Število koč			Oskrbovane		Število			Prenočnina				Letni izdatki		
odborovih sej	sej odsekov	predavanj		1934	1935	1936	celo leto	poleti	sob	postelj	ležišč	v sobi		skupno ležišče		popravilo koč	pota in markacije	propaganda
												člani	ne-člani	člani	ne-člani			
48	99	21	-	19	19	20	11	9	214	471	345	-	-	-	-	63 630	17 030	11 967
16	7	4	-	6	6	6	5	1	48	145	90	10-20	12-25	5-6	6-12	11 800	6 000	6 500
5	-	-	-	-	-	1	1	-	2	18	12	10	15	5	8	3 000	-	-
4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	400	224	-
11	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 482	5 000
7	9	4	-	-	-	1	-	1	6	17	18	15	20	6	12	1 017	-	3 144
4	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	830	-
9	-	-	-	1	1	1	1	-	4	21	20	10-15	15-20	5	10	1 500	1 200	1 000
8	-	2	-	2	2	3	2	1	7	15	35	10-15	15-20	6	8	9 600	1 100	756
7	4	-	-	2	2	2	2	-	11	25	28	10	15	5	8	5 000	2 000	100
11	-	-	-	2	2	2	2	-	6	9	10	10	10	5	5	1 500	300	200
6	33	8	-	4	4	4	4	-	52	137	88	10-15	20-25	5	10	40 927	1 053	3 655
5	10	-	-	1	1	1	1	-	4	40	-	10	15	-	-	15 000	1 000	1 000
15	2	1	3	-	-	-	-	-	2	8	55	7-10	7-10	1	1	-	207	-
14	3	-	-	-	1	1	1	-	2	5	-	8	8	-	-	2 000	-	-
5	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 252	-
10	-	1	-	1	1	1	-	1	5	17	22	10-15	20-30	5	10	1 253	240	217
10	-	-	-	-	-	1	1	-	5	8	8	13	16	8	10	20 878	425	-
4	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	700	-
12	-	-	-	2	2	1	1	-	1	-	10	-	-	-	-	450	852	281
6	-	2	-	2	2	2	2	-	34	70	40	10-15	15-20	5	8	-	-	-
7	7	1	-	2	2	2	1	1	10	40	40	10	20	5	8	18 000	1 000	500
8	-	-	-	-	-	1	1	-	11	20	40	15	25	5	10	5 000	1 200	2 800
6	-	-	-	1	1	1	1	-	8	20	40	15	20	8	10	10 000	2 040	1 000
8	3	1	-	1	1	1	1	-	2	4	12	10	15	6	10	1 250	450	2 000
10	-	-	-	1	1	1	1	-	5	16	9	10	20	5	10	20 000	3 000	1 000
10	14	2	-	1	1	1	1	-	6	12	22	10	20	3-6	6-8	1 500	500	500
8	-	-	-	1	1	1	1	-	4	10	8	8	10	5	7	5 809	-	-
4	-	-	-	2	2	2	1	1	7	23	10	15	25	6-10	10-15	4 500	300	360
278	199	49	3	51	51	57	42	15	456	1151	962					244 044	44 385	41 980

2. Poset postojank Osrednjega društva Slovenskega Planinskega društva v Ljubljani v letu 1936.

Tek. št.	Postojanka Osrednjega društva Slovenskega Planinskega društva	Poset leta			Jugo-slovani	Angleži	Avstrijci	Bolgari	Čehoslovaki	Francozi	Italijani	Nemci	Poljaki	Romuni	Rusi	Razni
		1934	1935	1936 (vrstni red)												
1.	Aleksandrov Dom na Triglavu	1713	2081	(5) 1839	1655	13	78	10	17	10	13	36	—	1	—	6
2.	Aljažev Dom v Vratih	3024	3711	(1) 3015	2591	9	227	13	72	24	17	51	—	—	—	11
3.	Cojzova koča na Kokrskem sedlu	1221	1160	(13) 1024	977	—	19	—	10	—	6	2	—	—	—	10
4.	Češka koča pod Grintavcem	610	638	(16) 658	531	—	81	—	32	3	4	5	—	—	—	2
5.	Dom v Kamniški Bistrici	1911	1934	(6) 1767	1652	7	16	—	26	3	24	29	5	2	—	3
6.	Dom na Komni	—	—	(7) 1438	1333	10	24	8	29	—	14	8	—	—	—	12
7.	Dom na Krvavcu	1684	1348	(9) 1407	1391	—	10	—	3	1	2	—	—	—	—	—
8.	Erjavčeva koča na Vršiču	1000	1282	(12) 1040	933	16	41	—	6	2	6	24	—	1	—	11
9.	Koča na Kamniškem sedlu	1671	1828	(3) 2203	2073	5	37	—	15	5	6	5	—	—	—	6
10.	Koča pri Triglavskih jezerih	1684	2074	(4) 2069	1764	9	132	13	42	7	28	63	2	—	—	9
11.	Koča na Veliki Planini	1098	1674	(10) 1148	1121	—	4	—	5	1	2	15	—	—	—	—
12.	Krekova koča na Ratitovecu	433	380	(18) 379	377	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—
13.	Malnarjeva koča na Črni Prsti	236	190	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14.	Orožnova koča na Črni Prsti	290	356	(19) 373	312	7	18	—	11	4	—	9	—	—	—	12
15.	Spodnja koča na Golici	1011	1094	(15) 860	773	—	59	—	14	1	1	9	—	—	—	3
16.	Staničeva koča pod Triglavom	1200	1294	(11) 1076	897	10	93	3	22	3	16	30	—	1	1	—
17.	Triglavski Dom na Kredarici	3003	3480	(2) 2866	2416	20	250	14	68	10	14	58	3	3	4	6
18.	Vodnikova koča na Velem Polju	698	940	(14) 828	587	32	21	2	75	16	2	60	30	—	—	3
19.	Hotel Sv. Janez ob Boh. jezeru	552	346	(17) 528	408	18	31	—	36	2	6	23	—	—	4	—
20.	Hotel Zlatorog ob Boh. jezeru	982	1276	(8) 1435	1213	12	57	13	49	8	8	58	2	—	7	8
		23921	27086	25953	23004	168	1198	76	532	100	169	538	42	8	16	102

3. Poset postojank podružnic SPD v letu 1936.

Tek. štev.	Postojanko upravljala podružnica SPD v	Naziv postojanke	Število posetnikov	Jugoslovani	Angleži	Avstrijci	Bolgari	Čehoslovaki	Francozi	Italijani	Nemci	Poljaki	Romuni	Rusi	Rezni
1.	Savinjska v Celju	Celjska koča	1408	1373	—	26	2	7	—	—	—	—	—	—	—
2.	"	Frischaufov Dom na Okrešlju	2028	1851	—	121	—	25	8	5	14	4	—	—	—
3.	"	Kocbekov Dom na Korošici	1209	1160	3	30	—	7	—	3	6	—	—	—	—
4.	"	Mozirska koča na Golteh	908	901	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5.	"	Piskernikovo zavetišče v Log. dolini	1212	1174	—	24	—	2	2	2	4	2	—	—	2
6.	"	Aleksandrov Dom v Logarski dolini	808	727	5	43	3	13	2	3	6	4	—	—	2
7.	Belokranjska v Črnomlju	Dom na Mirni gori	369	361	—	5	—	—	—	—	2	—	—	—	1
8.	Jesenicah	Kadilnikovka koča na Golici	1901	1467	3	409	—	13	2	—	5	—	—	—	2
9.	Dravinjska v Slov. Konjicah	Koča na Pesku	2371	2282	—	64	—	18	1	2	4	—	—	—	—
10.	Kranju	Prešernova koča na Stolu	912	789	3	110	—	10	—	—	—	—	—	—	—
11.	"	Valvazorjeva koča pod Stolom	1034	1010	—	15	—	4	—	—	2	—	—	—	3
12.	Kranjski Gori	Koča na Gozdu	850	762	1	48	—	9	—	6	15	—	—	3	6
13.	"	Koča v Krnici	645	596	—	33	—	3	—	5	6	—	—	—	2
14.	Litiji	Koča na Sv. Planini	1593	1593	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15.	"	Tomazinova koča na Sv. Gori	1994	1994	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16.	Mariboru	Koča na Klopnem vrhu	2477	2390	—	—	—	74	—	11	—	—	—	2	—
17.	"	Mariborska koča	6816	6559	—	136	—	75	1	19	8	—	—	—	18
18.	"	Senjorjev Dom na Pohorju	2827	2730	—	70	—	8	—	15	3	—	—	—	1
19.	"	Zavetišče pri Sv. Pankracu	944	427	—	506	—	7	—	—	1	1	—	—	2
20.	„Peca“ v Mežici	Uletova koča na Peci	1480	1356	—	124	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21.	Triglavsko v Mojstrani	Koča v Spodnji Krmi	140	122	—	1	—	10	—	—	—	—	7	—	—
22.	Radovljici	Roblekov Dom na Begunjsčici	1133	1080	—	18	—	19	—	1	8	1	—	—	6
23.	Rogaški Slatini	Koča na Donački gori	178	168	—	6	—	—	1	—	2	—	—	—	1
24.	Poljčanah	Koča na Boču	3818	3498	—	265	—	14	—	—	29	—	—	—	12
25.	Podravska v Rušah	Hiebov Dom na Smoiniku	2482	2145	—	238	—	46	—	3	49	—	—	1	—
26.	"	Ruška koča na Pohorju	5202	4267	—	748	7	120	—	18	40	—	—	2	—
27.	Mislinska v Slovenjgradcu	Dom na Gori sv. Uršule	1241	1153	1	79	—	1	3	3	—	—	—	1	—
28.	"	Koča na Kremžarjevem vrhu	1643	1605	—	21	—	13	—	2	2	—	—	—	—
29.	Bohinjska v Srednji vasi	Koča pod Bogatinom	1218	1203	—	8	—	6	—	1	—	—	—	—	—
30.	Škofji Loki	Koča na Ljubniku	1137	1129	—	2	—	1	—	2	3	—	—	—	—
31.	Šaleška v Sošanju	Koča na Smrekovcu	1189	1172	—	11	—	—	1	2	—	—	—	—	3
32.	Trziču	Koča na planini Jelenje	685	685	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
33.	Trbovljah	Dom na Mrzlici	1801	1789	—	7	—	2	—	—	3	—	—	—	—
34.	Posavska v Zidanem Mostu	Koča na Lisci	2399	2397	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skupaj			58052	53915	16	3177	12	506	19	103	215	12	7	9	61

IV. Dodatek.

Občni zbor TK Skale

(Ljubljana, 7. aprila 1937.)

V svojem predsedstvenem poročilu je g. Franjo Vilhar omenil, da je bila glavna skrb kluba posvečena vzgojnemu delu in pridobivanju mlajših članov. Alpinistične šole so res izvežbale številne plezalce, obenem pa privedle v klub precej novih članov. Brezmiselno pa bi bilo grajati pasivnost starejših članov; saj na njih mesta stopajo mlajši. Bojan Lovša se je 31. maja 1937 ubil na Kalški gori; časten mu spomin!

Tajniško poročilo (g. Šenk Marjan): 35 sej, redni tedenski sestanki. Spremembe v odboru in v oskrbništvu Doma na Voglu. Klub šteje 114 rednih, 7 ustanovnih, 16 podpornih članov ter 22 turistov v poizkusni dobi. Vzgojno delo je vršil klub zlasti s predavanji in v alpinistični šoli, ki se je zaključila s praktičnim tečajem na Okrešlju; dalje je klub oskrbel dve radio-predavanji; film »V kraljestvu Zlatoroga« še vedno pridno vrtijo tudi po ostalih krajih države. Veliko propagando je klub izvedel za svojo postojanko na Voglu.

Za alpinistični odsek je poročal načelnik Pleterski. Odsek je s posebno okrožnico pozval vse članstvo, naj poroča o svojih turah. Bilo je 124 tur; 39 navadnih, 46 smučarskih, 31 plezalnih in 9 zimsko-alpinističnih (4 prvenstveni vzponi); veliko problemov je v naših planinah še nerešenih. — Zahvalo je izrekel načelnik Savinjski podružnici SPD v Celju, ki je dala udeležencem alpinističnega tečaja brezplačno na razpolago prenočišča na Okrešlju.

Knjigovodja g. Kržan je poročal zlasti o stanju Doma na Voglu, ki je preurejen tako, da ima poleg skupnih prenočišč tudi sobe. Obisk se je v poletnih mesecih dvignil, v zimskih pa — zaradi slabe sezone — padel.

Poročilo o delovanju Jeseniške podružnice je podal njen predsednik g. Joža Čop: Bivak II. je bil postavljen z ameriško brzino: v enem samem dnevu je bil prenesen visoko pod Šplevto ves gradbeni material, pri postavljanju bivaka pa je za kulukarje zmanjkalo dela. Mnogo dela je zahteval tudi Dom na Rožci. Jeseniški plezalci so se mnogo udeleževali. Štirje so se udeležili ekspedicije v Svico. Doma je opazati napredek zimske alpinistike. Jeseničani imajo uspehe zlasti v zimskem sportu, tu pa zopet predvsem v alpski kombinaciji. — Program za letos je najprej v postavitvi bivaka št. 3 na Martuljku.

Za Celjsko podružnico je podal poročilo g. Kočmur. Vrgli smo iz kluba nepotrební balast. Klub ima sedaj 64 članov. Priredil je več teoretičnih predavanj in skupinskih izletov. S kočo na Raduhi gre počasi naprej. Agilni so bili vsi odseki (foto, gradbeni in smučarski), le reševalnemu ni bilo treba stopiti v akcijo.

Pri volitvah je bil izvoljen sledeči novi odbor: predsednik dr. ing. Žumer Matija, podpredsednik in načelnik alp. odseka Pleterski Miroslav, tajnik I. Klepec Dušan, tajnik II. Zmitek Zdenka, blagajnik in gospodar Straus Luce, knjigovodja Keržan Edi, knjižničar Romavh Peter, matrikular Resnik Jože; namestniki odbornikov inž. Mikuž Milan, Burger Luka, Gerzinič Leo in Gamberger Herbert; pregledovalci računov Milan Kham, Franc Kopriva; člani razsodišča prof. Ravnik Janko, Vilhar Franjo, Tuma Anka, Keržan Adi, Šporn Milan; namestnika Marinko Jože in Šiber Andjelko.

Kriča Erjavšek Franc - Stahovica

Ob avtomobilski cesti v Logarsko dolino ter križišču v Kamniško Bistrici. — Planinci, ki posejajo Veliko planino in Kamniške planine, dobijo prvovrstno hrano in pijačo po nizkih cenah. Gostilničar je izprašani gorski vodnik. Nosači so na razpolago.

Aleksandrov dom v Logarski dolini

Priljubljeno planinsko letovišče. — Kopalni bazen. Avtogaraža. Gozdovi. Travniki. — Vsakdanja direktna avtobusna zveza z Ljubljano, Celjem in žel. postajo Smartno ob Paki. — Brezplačen povratek po železnici po 7-dnevnem bivanju. Oskrbnica: Angela Knafličeva.

Frischaufov dom na Okrešlju

Oskrbnik: Jaka Robnik

Prekrasna lega v osrčju Savinjskih Alp. — Nadmorska višina 1400 m. Priljubljena izletniška točka za posetnike Logarske doline. Udobna izhodna postojanka za ture na vse vrhove v Savinjskih Alpah. Po 7-dnevnem bivanju brezplačen povratek po železnici.

Piskernikovo zavetišče v Logarski dolini

Oskrbnik:
Fort Herle

Izhodišče za ture po Savinjskih Alpah in vzhodnih Karavankah. — Avtobusne zveze v vse smeri. — Prekrasna solnčna lega. Nadmorska višina 750 m. Po 7-dnevnem bivanju brezplačen povratek po železnici.

KOČA NA »PESKU« - POHORJE

Idilično centralno ležeča postojanka Drav. podr. S. P. D. v Slov. Konjicah, 1582 m, sredi obširnih gozdov. Krasni sprehodi na razgledne točke. Lahko dostopna v treh do petih urah iz krajev Slov. Konjice, Zreče, Oplotnica, Sv. Lovrenc na Pohorju in Mislinje. — Izborna oskrbovana, izbrana vina in druge pijače, gorka in mrzla jedila pri zmernih cenah in prijazni postrežbi. Na razpolago 25 postelj in večje število ležišč.

»KOČA NA LJUBNIKU« (1027 m)

stalno oskrbovana

Dostop udoben, krasen razgled, prvovrstna jedila in dobra kapljica, vse po zmernih cenah.

Restavracija in veletrgovina z vinom
PETER STEPIČ, LASTNIK MIRKO STEPIČ
LJUBLJANA VII, TRŽNA ULICA 6

TELEFON INTERURBAN 21-71

priporoča svojo veliko zalogo vina najboljše kakovosti po nizkih cenah. — Vino se razpošilja v lastnih sodih na vsako postajo

Aljažev dom (1100 m)

*Pod severno steno Triglava.
Izhodišče za vse ture v Julijske Alpe.
Prijetna pot mimo slapa Peričnika.*

Kadilnikova koča na Golici (1835 m)

*Lep razgled na Triglavsko pogorje in Koroško.
Dovoljeno večdnevno bivanje.
Dobra in cenena prehrana.*

Ruška koča z dependansami „Čandrovo kočo“ in „Planinko“

na Pohorju, 1250 m

ustreza vsem zahtevam prijetnega in udobnega planinskega letovišča. Klimatično solnčno zdravilišče z zdravilno vodo iz Čudežnega studenca. Hrana 4 krat dnevno. Celodnevni pension 40 do 45 din. Po 7 dnevem bivanju brezplačen povratek na železnicah. Avto-zveza z Mariborom. Informacije daje Podravska podružnica S. P. D. v Rušah.

Koča na Kremžarjevem vrhu (1161 m)

last Mislinjske podružnice S. P. D. v Slovenjgradcu.

Oskrbovana vse leto. Oskrba prvovrstna in cenena. 4 sobe s 7 posteljami in skupno ležišče. - Izborni smuški tereni. - Krasna razgledna točka.

Izhodišča: Slovenjgradec 2 uri, Vuzenica 3 ure.

Turistovski dom na Plešivcu (Uršlji gori) 1696 m

last Mislinjske podružnice S. P. D. v Slovenjgradcu.

Oskrbovan od 15. maja do oktobra. Cenena in prav dobra postrežba.

6 sob s 27 posteljami in skupno ležišče za 20 oseb.

Edinstven razgled na vse strani.

Dostopi: Slovenjgradec 4 ure, Guštanj čez Rimski vrelec 3 ure,
Prevalje 4 ure, Šoštanj 5 ur.

»PUTNIK«

prodaja vse vozne karte za domače in inozemske železnice po originalnih cenah z vsemi možnimi popusti;

prodaja vozne karte za domače in inozemske parobrodске linije, za krožna in izletniška potovanja po Jadranskem in Sredozemskem morju, kakor tudi za prekomorski promet;

prodaja vozne karte za zračni promet v tu- in inozemstvu, dalje spalna mesta mednarodnih društev spalnih voz itd.;

prodaja sejmske legitimacije, vozne rede, potovalno literaturo ter nabavlja vize;

kupuje in prodaja vse valute po najugodnejših dnevnih tečajih, honorira potovalne čeke in kreditna pisma, izdaja turistična kreditna pisma na marke in lire;

prireja izlete in skupinska potovanja z najmodernejšimi in udobnimi avtokari v tuzemstvo (Bosna, Južna Srbija, Crna Gora, Jadran) in v inozemstvo (svetovna razstava v Parizu, Rim, Benetke, italijanska in francoska riviera, Visoke Tatre, Dolomiti, Veliki Klek, Praha, Wien, Berlin, Budapešt, Švica, Nemčija itd.); zahtevajte prospekte!

prireja cenena pavšalna potovanja in bivanja na Jadranski obali in na otočju; zahtevajte sporede!

nudi interesentom brezplačno vse informacije glede potovanj, deli prospekte, daje nasvete za potovanja, sestavlja vozne rede in programe potovanj itd. itd.

**NAJBOLJE IN NAJČENEJE POTUJETE S POSREDOVANJEM »PUTNIKA« !!
S TEM SI PRIHRANITE ČASA IN DENARJA!**

Zastopstva »PUTNIKA« v Sloveniji:

ZVEZA ZA TUJSKI PROMET, LJUBLJANA: propagandno informacijske poslovalnice (menjalnice): Ljubljana, Gajeva 3 in hotel Metropol, Bled in Jesenice.

TUJSKOPROMETNA ZVEZA, MARIBOR: propagandno informacijske poslovalnice (menjalnice): Maribor, Aleksandrova 35 in glavni kolodvor, Celje, Ptuj, Rogaška Slatina, St. Ilj, Gornja Radgona in Dravograd.

Najboljša pijača doma in
na turah je

Radenska

Dobite jo tudi
v planinskih kočah!

z rdečimi srci.

DROGERIJA HERMES

LJUBLJANA - MIKLOŠIČEVA C. 50

Izvrši vsa **foto** dela hitro in prvovrstno.
Največja izbira **očal** za sonce in sneg.
Samoprodaja „**Delial**“ - kreme, Delial olja
za sportnike. Koža postane takoj rjava, brez
opeklin in izpuščajev. — Trgovci popust. —
Foto dela, poslana po pošti, izvršimo takoj!

Kuhinjska oprema posoda, jedilno orodje vrtno orodje

v edini specialni trgovini za kuhinjske in gospodinjske predmete

FRANC GOLOB

LJUBLJANA, WOLFOVA 8

Telefon št. 2781

Zahtevajte ponudbe!

Koča na Smrekovcu (1575 m) **nad Šoštanjem**

Divna izletna točka in planinsko letovišče, v zimskem času v neposredni bližini idealna smučišča. — Koča ustreza vsem zahtevam sodobnega planinskega doma. — Vodovod napeljan iz gorskega vrelca, bazen za osveževanje, 5 spalnic s 16 posteljami, 18 skupnih ležišč, W. C., izborna postrežba in nizke cene. — Ob daljšem bivanju znaten popust. Ugodne zveze. — Nosači na razpolago. — Podrobna pojasnila daje SPD Šoštanj.

Dostop: Iz Šoštanja 4 ure, iz Črne 2½ ure, iz Mozirja 5 ur, iz Ljubnega 3 ure.